

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

BEBKA
Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

2023 *yılı*

ÇALIŞMA PROGRAMI

BURSA ESKİŞEHİR BİLECİK KALKINMA AJANSI

bebka.org.tr

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	i
TABLolar	iii
KISALTMALAR DİZİNİ	iv
1. GİRİŞ	1
2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR	2
2.1. Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı	2
a) Amaç	2
b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	3
c) Sonuç ve Çıktı Hedefleri	4
d) Faaliyet Planı ve Bütçe	6
e) İzleme ve Değerlendirme	14
2.2. Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı	18
a) Amaç	18
b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	18
c) Sonuç ve Çıktı Hedefleri	19
d) Faaliyet Planı ve Bütçe	22
e) İzleme ve Değerlendirme	32
2.3. Kırsal Kalkınma ve Turizm Tanıtım Sonuç Odaklı Programı.....	34
a) Amaç	34
b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	34
c) Sonuç ve Çıktı Hedefleri	37
d) Faaliyet Planı ve Bütçe	39
e) İzleme ve Değerlendirme	43
3. KURUMSAL GELİŞİM	46
a) Çıktı Hedefleri	46
b) Faaliyet Planı ve Bütçe	47
4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI	64
4.1. Faaliyet Planı ve Bütçe Tablosu	64
4.2. Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri	65
4.2.1. Bölge Planı Çalışmaları	65

4.3.	İş Birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri.....	68
4.3.1.	Hedef Ülkelerle İş Birliği Faaliyetleri	68
4.3.2.	TR41 Beceri Geliştirme Programı	69
4.3.3.	İstihdam Garantili Mesleki Eğitim Kursları	71
4.3.4.	BEBKA Gençlik Buluşmaları	72
4.3.5.	Çocuk ve Genç Teknoloji Programları	73
4.4.	Tanıtım ve Yatırım Destek Faaliyetleri	74
4.4.1.	Animasyon Sektörünün Geliştirilmesine Yönelik Tanıtım Faaliyetleri.....	74
4.4.2.	TR41 Bölgesi Yatırım İmkânlarının Etkin Tanıtımının Yapılması	79
4.5.	Ajans Destekleri.....	82
4.5.1.	Proje Teklif Çağruları	82
4.5.2.	Güdümlü Proje Desteği.....	83
4.5.3.	Fizibilite Desteği	84
4.5.4.	Teknik Destek	84
5.	SOSYAL GELİŞMEYİ DESTEKLEME PROGRAMI (SOGEP).....	85
6.	ÜRETEN ŞEHİRLER PROGRAMI	86
7.	SONUÇ ve DEĞERLENDİRME.....	89
8.	EKLER	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
EK-1/A	Ön Fizibilite Konusu Proje Önerileri Listesi	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
EK-1/B	Yurtdışı Fuarlar ve Çalışma Ziyaretleri.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
EK-1/C	Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
EK-1/D	Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
EK-1/E	Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları Tablosu.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
EK-1/F	2023 Yılı Bütçe Tablosu.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

TABLULAR

Tablo 1. YVSOP Sonuç ve Çıktı Göstergeleri	4
Tablo 2. YVSOP Faaliyet Planı ve Bütçe	6
Tablo 3. YVSOP Kapsamında Tamamlanan Faaliyetler	15
Tablo 4. GEGSOP Sonuç ve Çıktı Göstergeleri.....	20
Tablo 5. GEGSOP Faaliyet Planı ve Bütçe	22
Tablo 6. GEGSOP Kapsamında Tamamlanan Faaliyetler	32
Tablo 7. SEGE 2022 İlçe Düzeylerine Göre Son 5 Yıllık Nüfus Değişimleri	35
Tablo 8. KKTSOP Sonuç ve Çıktı Göstergeleri.....	37
Tablo 9. KKTSOP Faaliyet Planı ve Bütçe	39
Tablo 10. KKTSOP Kapsamında Tamamlanan Faaliyetler.....	43
Tablo 11. Kurumsal Gelişim Çıktı Göstergeleri	46
Tablo 12. Kurumsal Gelişim Faaliyet Planı ve Bütçe	47
Tablo 13. 2023 Yılı Eğitim Planı	52
Tablo 14. YKF Faaliyet Planı ve Bütçe.....	64
Tablo 15. Bölge Planı Çalışmaları Çıktı Göstergeleri.....	66
Tablo 16. YKF Hedef Ülkelerle İş Birliği Çıktı Göstergeleri	69
Tablo 17. Animasyon Sektörünün Geliştirilmesine Yönelik Çıktı Göstergeleri.....	77
Tablo 18. TR41 Bölgesi Yatırım İmkânlarının Etkin Tanıtımının Yapılması Çıktı Göstergeleri.....	81
Tablo 19. Proje Teklif Çağruları Çıktı Göstergeleri.....	83
Tablo 20. GÜdümlü Proje Çıktı Göstergeleri	83
Tablo 21. Fizibilite Desteği Çıktı Göstergeleri	84
Tablo 22. Teknik Destek Çıktı Göstergeleri.....	85
Tablo 23. SOGEP Çıktı Göstergeleri.....	86
Tablo 24. Üreten Şehirler Programı Çıktı Göstergeleri	87

KISALTMALAR DİZİNİ

AB	Avrupa Birliği
Ar-Ge	Araştırma ve Geliştirme
B2B	Business to Business
BEBKA	Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı
BTSO	Bursa Ticaret ve Sanayi Odası
BUTEKOM	Bursa Teknoloji Koordinasyon ve Ar-Ge Merkezi
EBYS	Elektronik Belge Yönetim Sistemi
EMITT	East Mediterranean International Tourism and Travel Exhibition - Doğu Akdeniz Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarı
ES	Endüstriyel Simbiyoz
EGSOP	Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı
GPD	Güdümlü Proje Desteği
İDB	İzleme ve Değerlendirme Birimi
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KAYS	Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi
KKTTSOP	Kırsal Kalkınma ve Turizm Tanıtım Sonuç Odaklı Programı
KSS	Küçük Sanayi Sitesi
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
MESS	Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası
MDP	Mali Destek Programı
MİB	İdari ve Mali İşler Birimi
OİB	Otomotiv İhracatçıları Birliği
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
PPKB	Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi
PTÇ	Proje Teklif Çağrısı
PYB	Program Yönetimi Birimi

SEEDUP	İnovatif Girişimcilik Programı
SEGE	Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması
SRA	Sektörel Rekabetçiliğin Artırılması Mali Destek Programı
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
SOP	Sonuç Odaklı Program
TD	Teknik Destek
TECHUP	Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TOGG	Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu
TSO	Ticaret ve Sanayi Odası
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜFE	Tüketici Fiyat Endeksi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UİB	Uludağ İhracatçı Birliği
UTİB	Uludağ Tekstil İhracatçıları Birliği
YDO	Yatırım Destek Ofisi
YHK	Yüksek Hakem Kurulu
YKF	Yerel Kalkınma Fırsatları
YVSOP	Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı

1. GİRİŞ

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA), 08.02.2006 tarih ve 26074 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5449 sayılı “Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun” un 3. maddesine dayanılarak Kalkınma Bakanlığı’nın¹ koordinasyonunda 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

BEBKA Yönetim Kurulu; Bursa, Eskişehir ve Bilecik Valileri, Belediye Başkanları, Bilecik İl Genel Meclisi Başkanı ile Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlarından oluşmaktadır. Azami iki ayda bir düzenli olarak toplanan Yönetim Kurulu Ajansın karar organıdır. Ajansımızın Yönetim Kurulu Başkanlığı, 25 Temmuz 2021 tarihinden sonra Bursa Valiliğine geçmiştir.

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı Genel Sekreterliği; Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi, Program Yönetimi Birimi, İzleme ve Değerlendirme Birimi, Mali ve İdari İşler Birimi ile Bursa, Eskişehir ve Bilecik Yatırım Destek Ofislerinden oluşmaktadır.

2014-2023 Bursa Eskişehir Bilecik Bölge Planı, Kalkınma Bakanlığının Ajansımıza verdiği yetki kapsamında, bölgemizdeki paydaşların geniş ve etkin katılımıyla hazırlanmış olup BEBKA Yönetim Kurulu ve Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu tarafından onaylanmıştır.

Bursa, Eskişehir, Bilecik illerinin potansiyelinden hareket ederek belirlenen doğal ve kültürel miras, uluslararası rekabet ve sürdürülebilir yaşam temaları bir araya getirilmiş ve bölgenin geleceğine ilişkin başarı hedefi, yani 2023 Bölge Vizyonu, “*Kuruluştan Kurtuluşa Geçmişin Mirasını Değer Katarak Geleceğe Taşyan, Uluslararası Düzeyde Rekabetçi; Sürdürülebilir Üretim, Yenilik ve Yaşam Merkezi*” olarak belirlenmiştir. Bu vizyona ulaşmak için üç temel gelişme eksenini belirlenmiştir.

¹ Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı (BEBKA), 08.02.2006 tarih ve 26074 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5449 sayılı “Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun” un 3. maddesine dayanılarak Kalkınma Bakanlığı’nın koordinasyonunda 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur. 703 sayılı KHK’nın 17/d maddesiyle, 641 sayılı Kalkınma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin birçok maddesi yürürlükten kaldırılmasının ardından 1 no’lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 387. maddesiyle, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanmıştır.

Bu eksenler doğrultusunda mevcut kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlayacak ve yerel potansiyeli harekete geçirecek bölgesel öncelikler planın ana hedeflerini oluşturmuştur.

Bölge Planı ile katılımcı bir yaklaşımla belirlenmiş temel kalkınma politikalarını ve uygulamaya konulacak tedbirleri hayata geçirmek ve kalkınma hedeflerine azami katkıyı sağlamak amacıyla 2018 yılı için, Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda program yönetimine geçiş sağlanmıştır. Programlar, Bölge Planındaki bütün bir gelişme eksenini veya kapsamlı bir bölümüne yerine sonuç alınabilir, iyi tanımlı, etkili bir yönetim için uygun ölçekte ve bölgedeki paydaşların dâhil olup takip edebilecekleri düzeyde tasarlanmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede; ajansımızca bugüne kadar yürütülen kümelenme analizleri ve sektörel çalışmalar doğrultusunda stratejik alanlar belirlenmiş ve bu alanlara yönelik sonuç odaklı programlar hazırlanarak orta vadeli hedefler oluşturulmuştur.

2022 yılında Sonuç Odaklı Programlarımız kapsamında yerel paydaşlarla uygulamaya konulması gereken temel proje ve faaliyetler müzakere edilerek SOP Yönetim Planları oluşturulmuştur. Kurumlar arasında sorumluluk paylaşımı; paydaşların görev ve faaliyet alanları, teknik ve mali kapasiteleri değerlendirilerek belirlenecektir. 2023 yılı için belirlenen Genç İstihdamı temasına yönelik programlar, paydaşlarla birlikte geliştirilmekte olup ilgili bölümlerde ifade edilmiştir.

2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

2.1. Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı

a) Amaç

Son yıllarda hızlanarak artan Ar-Ge ve inovasyon odaklı gelişmeler küresel ekonominin kurallarına ve işleyişine büyük etki yapmıştır. Bu çerçevede ülkemizde de Ar-Ge faaliyetlerinin yaygınlaştırılması, gerekli insan kaynağının yetiştirilmesi, özel sektör firmaları başta olmak üzere kurumsal kapasitelerin artırılması, inovasyon kültürünün geliştirilebilmesi, üretim ve hizmet süreçlerinde çevresel sürdürülebilirliğin, verimliliğin ve rekabetçiliğin artırılması son derece önemli bir ihtiyaca dönüşmüştür. Bu bağlamda, ülkemizin katma değer üretimi açısından son derece kritik bir yere sahip olan TR41 Bölgesi için bu ihtiyaçlar ayrı bir önem kazanmaktadır. Bölge Planında yer alan Ar-Ge ve yenilikçilik kapasitesinin güçlendirilmesi ve verimliliğin artırılması, bölgenin öncü ve potansiyeli olan stratejik sektörlerinin geliştirilerek, ileri teknoloji kullanan sanayi üretimine geçilmesi ile sanayide atık oluşumu, su ve enerji tüketimini azaltmaya yönelik uygulamalara ve temiz üretime geçişin sağlanması öncelikleri “sürdürülebilir rekabetçilik” teması çerçevesinde bütünlüklü bir şekilde ele alınarak 2021-2023 dönemi için hazırlanan Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı oluşturulmuştur.

Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programın genel amacı; **“Bölgede Ar-Ge ve yenilik odaklı, rekabetçi üretim ve hizmet süreçlerinin yaygınlaştırılması, kaynakların verimli ve etkin kullanımının sağlanması”** olarak belirlenmiştir.

Özel Amaç 1: Ulaşım sistemleri (otomotiv, havacılık, raylı sistemler), savunma sanayi ve makine sektörlerinde rekabetçiliğin, yerli ve/veya milli üretimin desteklenmesi

Özel Amaç 2: İleri malzeme, nanoteknoloji, mekatronik, otomasyon, hassas üretim, kompozit, teknik tekstil teknolojileri ve uygulamaları yönelik ihtisaslaşmanın teşvik edilmesi

Özel Amaç 3: Ar-Ge, yenilik, dijitalleşme ve verimlilik odaklı teknik altyapı, kurumsal kapasite ve iş birliklerinin geliştirilmesi

Özel Amaç 4: Bölgede kaynak verimliliğine geçişin hızlandırılması/yaygınlaştırılması ve bu alanda yatırımların teşvik edilmesi

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Başta otomotiv, tekstil, makine-metal, mobilya, havacılık, raylı sistemler, seramik ve mermer gibi lokomotif sektörleri barındıran TR41 Bölgesi istihdam, ihracat ve katma değer gibi alanlarda ülke ekonomisi içinde ön planda yer alan bölgelerin başında gelmektedir. Bununla birlikte TR41 bölgesi için daha özellikli alanlara odaklanması ve bu alanlarda yenilik ve verimlilik odaklı, daha nitelikli, katma değeri yüksek ve aynı zamanda çevresel sürdürülebilirliği ön plana çıkaran ürünlere geçişi teşvik edecek çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Yenilik ve verimlilik odaklı olan bu sektörel dönüşüm yaklaşımı, aynı zamanda On Birinci Kalkınma Planında yer alan birçok politika alanı ile doğrudan örtüşmektedir. Söz konusu SOP ile müdahale edilmesi hedeflenen alanların Planın İstikrarlı ve Güçlü Ekonomi, Rekabetçi Üretim ve Verimlilik, Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum Yaşanabilir Şehirler ile Sürdürülebilir Çevre başlıkları altındaki hedeflerine katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Plan kapsamında özellikle vurgulanan alanlar arasında yer alan öncelikli sektörlerde ve alanlarda teknolojik dönüşümün sağlanabilmesi ve rekabet gücünün artırılması amacıyla, önümüzdeki dönemde yüksek katma değer oluşturması beklenen kritik teknoloji alanlarında teknoloji üretme ve adaptasyon yeteneğinin geliştirilmesine yönelik faaliyetler ve destek programları; sonuç odaklı programın da ana hedefleri arasında yer almaktadır. Ayrıca, ilgili sonuç odaklı program kapsamında 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi içinde de özellikle belirtilen ve bölgemizde önemli ölçüde faaliyet gösteren sektörlerden motorlu kara taşıtları, raylı sistemler, makine, savunma ve havacılık sektörlerine yönelik yenilik ve verimlilik faaliyetleri, yerli ve milli üretimin geliştirilmesi bağlamında ön planda yer alan sektörler arasında yer almaktadır.

Yenilik, verimlilik ve sürdürülebilirlik odaklı bir anlayışla oluşturulan bu sonuç odaklı program hem bölgenin hem de Ajansımızın belli alanlara odaklanarak sektörel ihtisaslaşma süreçlerini destekleyici uygulamaların hızlandırılmasını amaçlamakla birlikte aynı zamanda çevrenin korunması ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik faaliyetleri de son derece kritik bir husus olarak ele almaktadır.

Türkiye’de olduğu gibi bölgemizde de hızlı sanayileşme süreci ve beraberinde getirdiği plansız kentleşme, boyutları giderek büyüyen hava, su ve toprak kirliliği gibi çevresel, sosyal ve toplumsal sorunlarına yol açmaktadır. Gerek ulusal gerek yerel ölçekteki plan ve stratejilerde daha fazla dikkate alınmaya başlanan bu anlayıştan hareketle Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı, bölgedeki üretim faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel etkilerin azaltılması, kaynak ve enerji kullanımındaki verimliliğin artırılması yoluyla çevre dostu üretime geçişe katkı sağlayacak faaliyetlere odaklanmaktadır.

Bunun yanında kaynak verimliliğinin, sanayileşme düzeyinden ve sektörlerden bağımsız olarak her bölge için sahip olduğu önemden yola çıkılarak 2020-2021 dönemi Kalkınma Ajansları teması Kaynak Verimliliği olarak seçilmiştir. Ajansımız da “Üretirken, tüketirken verimlilik” mottosuyla temiz üretim, endüstriyel simbiyoz ve enerji verimliliği konuları başta olmak üzere bu kapsamda faaliyetler yürütmüştür.

c) Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programının 3 (üç) yıllık sonuç ve yıllık çıktı hedefleri aşağıdadır:

Tablo 1. YVSOP Sonuç ve Çıktı Göstergeleri

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
2,3	Bilecik ilinin patent tescil sayısındaki artış	Adet	Sonuç	29	37	Türk Patent ve Marka Kurumu
1,3	Bilecik ilinin ihracat miktarındaki artış	Milyon \$	Sonuç	64	75	TÜİK
2,3	Dijital Dönüşüm ve Yenilik Çalışmalarına Yönelik İş Birliği faaliyetleri ile geliştirilen yeni ürün sayısı	Adet	Sonuç	0	5	BEBKA
4	Azaltılan Atık Ürün Miktarı	Ton/Yıl	Sonuç	75.080 ²	200.000	BEBKA
4	Atıktan Elde Edilen Ürün Sayısı	Adet	Sonuç	23 ³	15	BEBKA
1,2,3,4	YVSOP Ajans mali destekleri kapsamında yeni istihdam sayısı	Adet	Sonuç	34	68	BEBKA
4	Kent İçi Sanayi Alanlarının Dönüşümü Model Çalışması Sayısı	Adet	Çıktı	0	1	BEBKA
3	Bilecik Sektörel İnovasyon Karnesi Çalışması sayısı	Adet	Çıktı	1	1	BEBKA
1,2,3	Dijital Dönüşüm ve Yenilik Çalışmalarına Yönelik Gerçekleştirilen Toplantı Sayısı	Adet	Çıktı	3	7	BEBKA
4	Kaynak Verimliliği Faaliyetleri Kapsamında Organize Edilen Toplantısı Sayısı	Adet	Çıktı	9	12	BEBKA
4	Kaynak Verimliliği Faaliyetleri Kapsamında Gerçekleştirilen Firma Görüşmesi Sayısı	Adet	Çıktı	65	64	BEBKA
1,2,3	Dijital Dönüşüm ve Yenilik Çalışmalarına Yönelik İş Birliği Faaliyetlerine Katılan Kişi Sayısı	Adet	Çıktı	61	60	BEBKA, BUTEKOM

² Bilecik ilinde hayata geçen endüstriyel simbiyoz projesinde azaltılan atık ürün miktarı ve Endüstriyel Simbiyoz Mali Destek Programı sonuçları esas alınmıştır.

³ Desteklenen endüstriyel simbiyoz projeleri kapsamında atıktan elde edilen ürün sayısı

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1, 2, 3, 4	COVID-19 Yanıt ve Dayanıklılık Projesi Kapsamında Üretilen Kırılgan Sektör Raporu Sayısı	Adet	Çıktı	2	2	BEBKA, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, UNDP
1, 2, 3, 4	Afet Risklerinin Azaltılması ve Dayanıklılık Konusunda Eğitim Alan Ajans Personeli Sayısı	Adet	Çıktı	5	5	BEBKA, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, UNDP
1,3	Düzenlenen Dış Ticaret Eğitimi Sayısı	Adet	Çıktı	1	2	BEBKA
1,3	Eğitim Alan Firma Sayısı (Raylı Sistemler)	Adet	Çıktı	0	20	BEBKA
1,2,3,4	Yenilik ve Verimlilik Alanında Güdümlü Potansiyeli Olan Fizibilite Sayısı	Adet	Çıktı	1 ⁴	3	BEBKA
1,2,3,4	Yenilik ve Verimlilik Mali Destek Programı Kapsamında Verilecek Destek Tutarı	Milyon TL	Çıktı	4,74 ⁵	9,5 ⁶	BEBKA
1,2,3,4	Sanayi Altyapısının Geliştirilmesi Mali Destek Programı Kapsamında Verilecek Destek Tutarı	Milyon TL	Çıktı	9,6 ⁷	20,2 ⁸	BEBKA
1,2,3,4	Yenilik ve Verimlilik Mali Destek Programı kapsamında destek alan proje sayısı	Adet	Çıktı	11 ⁹	15	BEBKA
1,2,3,4	Sanayi Altyapısının Geliştirilmesi Mali Destek Programı kapsamında destek alan proje sayısı	Adet	Çıktı	6 ¹⁰	7	BEBKA
4	Yeşil Dönüşüm Faizsiz Kredi Desteği Programı kapsamında destek alan proje sayısı	Adet	Çıktı	0	5	BEBKA
3	MESS Dijital Dönüşüm ve Yetkinlik Gelişim Merkezi: Yönümüz Yarın Güdümlü Projesi kapsamında doğrudan faydalanan işletme sayısı	Adet	Çıktı	0	20	BEBKA

⁴ 2021 yılında tamamlanmış olan Nanoteknoloji Merkezi fizibilitesidir.

⁵ Yenilik ve Verimlilik MDP kapsamında gerçekleşen ödeme tutarı.

⁶ Yenilik ve Verimlilik MDP bütçe artış talepleri sonrası onaylanmış sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarıdır.

⁷ SAG MDP kapsamında gerçekleşen ödeme tutarı.

⁸ SAG MDP kapsamında bütçe artış talepleri sonrası onaylanmış sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarıdır.

⁹ Yenilik ve Verimlilik MDP kapsamında bir adet proje feshedilmiştir.

¹⁰ SAG MDP kapsamında bir adet proje feshedilmiştir.

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
3	Güdümlü proje kapsamında eğitimlere katılan şirketlerin başlattığı dijital dönüşüm proje sayısı (pilot uygulamalar dahil)	Adet	Çıktı	0	14	BEBKA
3	Güdümlü proje kapsamında sürdürülebilir üretim konusunda hazırlanan yol haritası sayısı	Adet	Çıktı	0	20	BEBKA
2	Teknik Destek Programı kapsamında eğitim/danışmanlık alan kişi sayısı	Adet	Çıktı	1.363	1.500	BEBKA
2	Teknik Destek Programı kapsamında düzenlenen eğitim/danışmanlık sayısı	Adet	Çıktı	17	20	BEBKA
2	Teknik Destek Programı kapsamında destek alan proje sayısı	Adet	Çıktı	17	20	BEBKA
2	Fizibilite Desteği Programı kapsamında desteklenen fizibilite çalışmaları sayısı	Adet	Çıktı	3	5	BEBKA

d) Faaliyet Planı ve Bütçe

İlgili SOP kapsamında 2023 yılı içerisinde yürütülmesi planlanan tüm faaliyetler ve faaliyetlere ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 2. YVSOP Faaliyet Planı ve Bütçe

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Özel Amaç	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi	2023 Yılı Bütçesinden Ayrılan Tutar (TL)
1	Kent İçi Sanayi Alanlarının Dönüşümü Model Çalışması	Araştırma	4	Araştırma, Analiz ve Programlama	PPKB	YDO'lar	2020/4	2023/2	50.000
2	Dijital Dönüşüm ve Yenilik Çalışmalarına Yönelik İş Birliği Faaliyetleri	Faaliyet	1, 2,3	İş Birliği ve Koordinasyon	PPKB	PYB, YDO'lar	2023/1	2023/4	150.000
3	Bilecik Sektörel İnovasyon Çalışmaları	Faaliyet	3	Kapasite Geliştirme	Bilecik YDO	PPKB	2023/1	2023/4	200.000

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Özel Amaç	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi	2023 Yılı Bütçesinden Ayrılan Tutar (TL)
4	E-ticaret ve Dış Ticaret Yönetim Danışmanlığı	Faaliyet	3	Kapasite Geliştirme	YDO'lar	PPKB	2022/1	2023/4	200.000
5	Raylı Sistemler Sektörüne Yönelik Eğitim Programı	Faaliyet	1,2,3	Kapasite Geliştirme	Eskişehir YDO	Bursa YDO	2022/2	2023/2	50.000
6	Kaynak Verimliliği Faaliyetleri	Faaliyet	3,4	Kapasite Geliştirme	Bursa YDO	PPKB	2020/1	2023/4	100.000
7	Yenilik ve Verimlilik Mali Destek Programları/ Proje Teklif Çağruları	Destek	1,2,3,4	Ajans Destekleri	PYB	İDB, MİB, PPKB	2022/1	2023/3	30.000.000 ¹¹
8	MESS Dijital Dönüşüm ve Yetkinlik Gelişim Merkezi: Yönümüz Yarın Güdümlü Projesi	Destek	3	Ajans Destekleri	İDB	PYB, PPKB	2022/2	2022/4	-
9	Yeşil Dönüşüm Finansman/ Faizsiz Kredi Desteği	Destek	4	Ajans Destekleri	PYB	İDB, MİB, PPKB	2023/1	2023/4	20.000.000

a) Araştırma, Analiz ve Programlama

Kent İçi Sanayi Alanlarının Dönüşümü Model Çalışması

2019 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında 378 sayılı “Kent içinde kalan sanayi alanları dönüştürülürken yeni ve yenilikçi üretim işlevlerinin korunarak geliştirilmesi için model oluşturulacaktır” tedbiri çerçevesinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından başlatılan çalışmalar kapsamında bir modelleme çalışmasının yürütülmektedir.

Sürdürülebilir şehirleşme politikaları kapsamında ekonomik faaliyetlerin yer seçimine ilişkin mekânsal planlama süreçleri önemli bir parametredir. Bu kapsamda, üreten şehirler temel bir yaklaşım olarak ortaya çıkmaktadır. Üreten şehirler yaklaşımının hayata geçirilebilmesi için mevcut alanların en iyi şekilde kullanılması, âtil alanların ise ekonomiye kazandırılması önem arz etmektedir. Bu kapsamda ülkemize kent içinde sıkışmış sanayi alanları bir yandan bir sorun alanı olarak görülmekle birlikte bu alanlar aynı zamanda

¹¹ 2020 yılı Yenilik ve Verimlilik MDP ile Sanayi Altyapısının Geliştirilmesi MDP bütçelerine ilişkin toplam rakam

ekonomik faaliyetlerin canlandırılması, yeni üretim teknolojileri ile katma değeri yüksek üretim süreçlerinin kentlere kazandırılması bakımından bir potansiyel sunmaktadır.

On Birinci Kalkınma Planında yer alan “Kalkınma Ajansları bölgesel gelişme hedefleri ve kentlerin ekonomik beklentilerine uygun olarak sanayi alanlarının belirlenmesi ve geliştirilmesinde aktif rol alacaktır” stratejisine uygun olarak ajansımızın bu modelleme çalışmasına doğrudan katkı yapması amaçlanmaktadır. Çalışma kapsamında ilk toplantı ve değerlendirmeler Temmuz 2019 döneminde başlatılmış olup, ilk aşamada çalışma taslağı oluşturulmuştur. Ayrıca, 2019 yılı içerisinde söz konusu tedbirde yer alan modelin geliştirilmesine yönelik olarak il özelinde ihtiyaç analizi çalışmaları yürütülmüş olup, bölgemizdeki örnek dönüşüm uygulamaları analiz edilerek örnek durum incelemesi gerçekleştirilmiştir.

2021 yılı Çalışma Programında çalışmanın ilerletilmesi amacıyla yer verilen faaliyet kapsamında başta yerel yönetimler ve sanayi bölgeleri yönetimleri (Organize Sanayi Bölgesi, Endüstri Bölgesi, Serbest Bölge) olmak üzere ilgili kurum/kuruluşlara ziyaretler düzenlenmiş, diğer kalkınma ajansları ile tecrübe paylaşımları yapılmıştır. İl Sanayi ve Teknoloji Müdürlüklerinden temin edilen sanayi sicil belgeli işletmelerin adreslerine karşılık gelecek nokta verisi oluşturulmuş; noktalara girilen belge numarasına karşılık gelen firma bilgileri (NACE kodları, il ve ilçe, faaliyete başlama yılı, vb.) eşleştirilmiştir. Güncel OSB ve Endüstri Bölgesi sınırları 2022 yılı Ocak ayında Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğünden temin edilmiş, Küçük Sanayi Sitesi sınırları ise çeşitli kaynaklardan derlenerek çizilmiştir. Sınır verileri aracılığıyla işletmelere planlı sanayi alanı içi/dışı bilgisi eklenmiş ve il, ilçe ve sektörler göre tablolar geliştirilmiştir. 2022'nin 2. çeyreğinde, tablolardan hareketle il bazında sektörel dağılıma ilişkin tematik haritalar hazırlanmıştır.

Sektörlerin coğrafi dağılımına dair elde edilen haritalar, Eskişehir ve Bilecik illerinde sanayi bölgelerinin yönetimleri, ticaret ve sanayi odaları, İl Sanayi ve Teknoloji Müdürlükleri ve yerel yönetimlere ayrı ziyaretler düzenlenerek sunulmuştur. Bursa'da ise sanayi bölgeleri yönetimleri dışındaki paydaşların katılım sağladığı istişare toplantısı düzenlenmiştir. 2022 yıl sonuna dek Bursa'daki sanayi bölgelerinin yönetimleriyle birebir görüşmelerin tamamlanması ve sonuçlarının rapora aktarılması hedeflenmektedir. 2023 yılında ise analizlerden ve görüşmelerden elde edilen sonuçlar ışığında şehir içinde kalan başlıca sektörlerin daha sağlıklı koşullarda üretim imkanlarına sahip olmasına yönelik alternatif dönüşüm modellerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

b) İş Birliği ve Koordinasyon

Dijital Dönüşüm ve Yenilik Çalışmalarına Yönelik İş Birliği Faaliyetleri

Bölgemizde Ar-Ge ve inovasyon kapasitesinin ve iş birliklerinin artırılması amacıyla, TR41 Bölgesi Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Strateji Belgesinde ön plana çıkan, başta Ar-Ge ve tasarım merkezleri olmak üzere bölge içi ve bölge dışında faaliyet gösteren işletmeler, araştırma ve mükemmeliyet merkezleri ile birlikte yürütülecek faaliyetlerle iş birliklerinin artırılmasına yönelik toplantıların düzenlenmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda özellikle Ar-Ge ve tasarım merkezlerinin, yenilikçi firmaların birbiri ile sürekli olarak iletişim içinde olabileceği sektörel ve tematik olarak periyodik toplantılara olan ihtiyacın giderilmesi ve potansiyel iş

birliklerinin geliştirilmesi amacıyla öncelikle sektör ayrımı gözetilmeksizin yapılacak geniş katılımlı bir istişare toplantısının düzenlenmesi planlanmaktadır. Yine aynı çerçevede ihtiyaç ve taleplere bağlı periyodik olarak bölge illerinde ayrı ayrı veya genel olarak sektörel veya tematik toplantıların düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Öte yandan Ar-Ge merkezleri ve yenilik odaklı çalışan firmalar ile TÜBİTAK MAM arasındaki tecrübe paylaşımının artırılması ve TÜBİTAK MAM enstitü ve laboratuvar altyapılarının Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinde bulunan firmalara tanıtılması amacıyla; Ajansımız tarafından 2019 yılı itibarıyla başlatılan teknik ziyaretlerle kurum ve kuruluşların sunduğu test, analiz ve laboratuvar altyapılarının, bu alanlarda verdikleri hizmetlerin ve özel sektör iş birliği olanaklarının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Söz konusu ziyaretlerin 2024-2028 Bölge Planı bünyesindeki paydaş analizi doğrultusunda gerçekleştirilecek ziyaret ve çalıştaylarla birlikte ele alınması öngörülmektedir.

Ayrıca 2020 yılında Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne başlatılan yeni destek türleri geliştirmek üzere ajanslar arasında “En Yaratıcı Destek Türü” konulu bir fikir yarışması düzenlenmiştir. Ajansımız TR41 Bölgesi Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Strateji Belgesinde önerilen “Ana Sanayi İşletmeleri için Tedarikçi Geliştirme Programı”nın sunumunu gerçekleştirmiştir. Bakanlık tarafından yapılan değerlendirme neticesinde tematik olarak benzer program önerileri gruplandırılarak; özel destek mekanizması uygulamaları için ihtiyaç duyulan mevzuat altyapısının geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yapılması talep edilmiştir. Bu kapsamda BEBKA, Çukurova ve Ankara Kalkınma Ajansları birlikte çalışma grubu oluşturmuştur. Söz konusu ajansların ortak çalışmaları neticesinde, tedarik zinciri konusunda ortak model ve mevzuat değişikliğini içeren doküman taslağı 18.12.2020 tarihinde Bakanlığın değerlendirmesine sunulmuştur. Önerilen programla bölgelerde yer alan ana sanayi işletmelerinin kendi tedarik zincirlerinde yer alan veya yer almak isteyen firmaların üretim ve hizmet kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik eğitim ve danışmanlık faaliyetleri ile ithal ikamesi sağlanabilecek yeni ürün üretimi ya da kapasite artışı için firmalar arasında ortaklık yapısının desteklenmesi amaçlanmaktadır. Akıllı uzmanlaşmaya yönelik yapılacak faaliyetler, tematik ve sektörel toplantılar ile teknik ziyaretlerin önerilen programın sanayideki yansımalarının nasıl olacağına ilişkin veri sağlayacak nitelikte olması hedeflenmektedir. TR41 Bölgesi Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Strateji Belgesi kapsamında geliştirilen ve yarışma kapsamında sunulan öneri destek programlarının içerikleri, 2022 yılında Ajanslara gönderilen “Kurumsal Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Destek Programı” hakkında genel bilgi dokümanına katkıda bulunmuştur. Son olarak, Ajansımızın da temsil edildiği Bursa Sanayi ve Teknoloji İş Birliği Kurulu toplantılarında (SANTEK) Bursa’da yürütülen Endüstri 4.0 ve Dijital Dönüşüm alanındaki faaliyetlerde planlı bir şekilde ilerlemek amacıyla ildeki paydaşların katkısı ile hazırlanacak bir Dijital Dönüşüm Eylem Planı’na ihtiyaç duyulduğu vurgusu yapılmıştır. Hazırlanması öngörülen eylem planı, ilde yürütülen dijital dönüşüme yönelik faaliyetlerin daha etkin, odaklı ve planlı yürütülmesini ve Bursa sanayisinin dijital dönüşüm konusunda en kısa sürede mesafe kat ederek diğer illere örnek olmasını amaçlamaktadır. Bursa Uludağ Üniversitesi bünyesinde kurulan Dijital Dönüşüm ve Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (DİJİMER) tarafından 2022 yılında başlanan Bursa Dijital Dönüşüm Eylem Planı çalışmasına gerekli teknik ve maddi katkı Ajansımız tarafından sağlanmaktadır. Konu ile ilgili üst düzey katılımcıların olduğu bir komisyon kurularak her ay düzenli olarak toplantılar gerçekleştirilmektedir. İlk aşama olarak ilde bir anket çalışması yapılması ve firmaların dijital dönüşüm olgunluk seviyelerinin ölçülmesi planlanmıştır. Anket sonuçları ve komisyon görüşleri ile 2023 yılında Bursa

Dijital Dönüşüm Eylem Planının şekillendirilmesi ve bunun örnek teşkil edecek şekilde bölgenin diğer illerinde de uygulanması planlanmaktadır.

2021 Yenilik ve Verimlilik MDP kapsamında desteklenmeye hak kazanan Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi'nin 1.416.636,12 TL destek tutarlı "Sanayi Kuruluşlarının Entegre Olarak Dijital Dönüşümlerini Hızlandıracak Dijital Dönüşüm Platformunun (Merkezinin) Kurulumu" projesi 23.06.2021 tarihinde sözleşmesi imzalanmış olup, projenin uygulaması 24.12.2022 tarihinde sona ermiştir.

c) Kapasite Geliştirme

Yönetim Danışmanlığı Programları

On Birinci Kalkınma Planının "Sektörel Politikalar" başlığı altında yer alan "Yönetim danışmanlığı" kısmında; yönetim danışmanlığı hizmetlerinin kalkınmanın tüm süreçlerinde etkin bir şekilde kullanılması ve yaygınlaştırılması sağlanması çerçevesinde, Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı Kapasite Geliştirme faaliyetleri kapsamında bölgemizdeki kurum ve kuruluşların kurumsal kapasitelerini artırmaya yönelik bir dizi faaliyet yürütülecektir. Bu faaliyetlerin birçoğu yönetim danışmanlığı kapsamında yürütülecek olup, kurumlara verilecek eğitimler, danışmanlıklar ve mentorluk hizmetlerini içermektedir. Bu doğrultuda dış ticaret ve ihracat istihbaratı, yalın üretim, e-ticaret, dijital pazarlama yönetim danışmanlığı ile eğitim faaliyetleri düzenlenecektir. Söz konusu eğitimler hizmet alımı yoluyla yapılacak olup, sürecin talep toplama, koordinasyon ve değerlendirme süreçleri Ajans tarafından yürütülecektir. Yürütülecek faaliyetlerde ilgili kamu kurumları ve yerel yönetimlerle iş birliği ve koordinasyon imkanları gözetilecektir.

Raylı Sistemler Sektörüne Yönelik Eğitim Programı

Yüksek teknolojiyi kullanan ve bu teknoloji ile yüksek katma değer yaratan raylı sistemler sektörü, sahip olunan bilgi ve tarihten gelen tecrübe ile büyük oranda Eskişehir ilinde konumlanmıştır. Bununla birlikte, bu sektördeki teknoloji düzeyinin geliştirilmesi ve bölgede yer alan diğer sektörlerin de bu teknoloji düzeyine yükseltilmesi, daha rekabetçi bir ekonomi için son derece önemlidir. Bu açıdan bakıldığında, üretimde ve ihracat ürünlerimizde daha rekabetçi, daha yüksek katma değerli ve teknolojiyi daha etkin bir biçimde kullanabilen bir yapıya sahip olunabilmesi için planlı yapısal bir dönüşüm sürecine olan ihtiyaç kaçınılmaz olarak ortaya çıkmaktadır.

2021 ve 2022 yılında raylı sistemler küme temsilcileri, Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii Anonim Şirketi (TÜRASAŞ) ve Eskişehir Sanayi Odası yetkilileri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. İhtiyaç duyulan eğitim ve danışmanlık konu başlıkları değerlendirilmiş, Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii A.Ş. (TÜRASAŞ) ile tedarik süreçlerine ve firmaların önceliklerine ilişkin görüşmeler yapılmıştır. Bu kapsamda TÜRASAŞ iş birliğinde sektörün ihtiyaç duyduğu kaynaklı imalat standartları konusunda eğitim programının 2023 yılında tamamlanması planlanmaktadır. Eğitimler, tarafların iş birliği ile TÜRASAŞ personeli tarafından eğitimin içeriğine göre TÜRASAŞ Eskişehir Bölge Müdürlüğünde ve/veya çevrimiçi olarak verilecektir.

E-ticaret ve Dış Ticaret Yönetim Danışmanlığı Programı

Dünyada yeni tüketici pazarlarının açılması, ticari blokların kurulması, ticaret anlaşmaları ve Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) kuruluşu, ihracat için yeni fırsatlar yaratmıştır. Daha ucuz, daha hızlı ve kaliteli üretim

yapabilen rekabetçi üreticilerin ortaya çıkmasını sağlayan teknolojinin dünya genelinde ulaşılabilir olması dünya ekonomisini etkilemiştir. Bunun yanı sıra, özellikle son yıllarda tüketicilerin e-ticaret platformları üzerinden alışveriş yapma oranları oldukça artmıştır. Bu eğilim firmaları e-ticaret platformları üzerinden daha fazla satış yapmaya yöneltmiştir. Geline nokta e-ticaret operasyonlarının önemli bir büyüklüğe ulaştığı görülmektedir.

Söz konusu program ile bölgemizde faaliyet gösteren daha önce hiç e-ticaret ve ihracat yapmamış firmaların e-ticaret ve ihracat yapmalarını sağlama ve halihazırda e-ticaret ve ihracat yapan firmaların yeni pazarlara ihracat yapabilmesi ve e-ticaret platformlarını daha profesyonel kullanabilmesi hedeflenmektedir. Alınan eğitimler ile firmaların, satış ve karlarını artırmaları, dünya pazarlarından pay almaları, uluslararası rekabet güçlerini artırmaları ve istihdam oluşturmaları beklenmektedir. Söz konusu çalışma illerdeki Sanayi ve/veya Ticaret Odaları ile istişare edilerek tasarlanacaktır. Programların yürütülmesi esnasında Ajans personelinin de ilgili konularda yetkinlik kazanarak e-ticaret ve dış ticaret konusunda yatırımcıları daha etkin bilgilendirmesi sağlanacaktır. Programların duyurulması süreçleri ilgili odalarla iş birliği halinde yürütülecektir.

2022 yılında gerçekleştirilen eğitimler ile başarılı sonuçlar alınmış, eğitim alan katılımcıların istihdam edilmeleri konusunda çalışmalar yürütülmüştür. 2023 yılında da eğitimler geliştirilerek devam edecek ve firma- katılımcı eşleşmeleri için faaliyetler gerçekleştirilecektir.

Kaynak Verimliliği Faaliyetleri

Türkiye’de olduğu gibi bölgemizde de hızlı sanayileşme süreci ve beraberinde getirdiği plansız kentleşme, boyutları giderek büyüyen hava, su ve toprak kirliliği gibi çevresel, sosyal ve toplumsal sorunlarına yol açmaktadır. Gerek ulusal gerek yerel ölçekteki plan ve stratejilerde daha fazla dikkate alınmaya başlanan, kaynak ve enerji kullanımındaki verimliliğin artırılması anlayışının bölgemizde yaygınlaştırılması önem arz etmektedir. Ancak kaynak verimliliği, döngüsel ekonomi, sürdürülebilirlik kavramları ve uygulamalarına yönelik kullanılabilecek araçlar üzerine halen bir farkındalık oluşmamıştır.

2023 yılı içerisinde kaynak verimliliği konusunda özellikle özel sektörün farkındalığının ve kurumsal kapasitesinin artırılması için çalışmalar yapılacaktır. Bununla beraber 2021 yılında Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda kaynak verimliliği özelinde diğer ajanslarla yapılan tecrübe paylaşımı toplantılarına Koordinatör Ajans olarak katkı sağlanmış olup bu konudaki çalışmalar devam edecektir.

Bilecik Sektörel İnovasyon Çalışmaları

2021 yılında hazırlanan, Bilecik’te öne çıkan mermer, seramik, metal-makine, gıda gibi sektörlerden firmalara yönelik sektörel bazlı İnovasyon Karnesi Çalışması sonucunda elde edilen bilgiler ışığında, bu sektörlerde ulusal ve uluslararası rekabet durumunu ve buna yönelik geliştirilebilecek stratejileri de içerecek şekilde tasarlanarak sektörel inovasyon çalışmalarına 2023 yılında da devam edilecektir.

d) Ajans Destekleri

Yenilik ve Verimlilik Mali Destek Programı

İlgili SOP kapsamında 2020 yılının son çeyreğinde ilan edilen, Bursa, Eskişehir, Bilecik illerinde özellikle üretim ve hizmet süreçlerinin iyileştirilmesi, iş birliklerinin geliştirilmesi ve ortak çalışma kültürünün artırılmasına yönelik bir mali destek programı kurgulanmıştır. Bu çerçevede özellikle kâr amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlar tarafından bölgede yerli ve milli üretimin desteklenmesi, bölgenin yenilik odaklı gelişmesine, bilgi ve teknoloji üretimine ve/veya transferine yönelik ortak kullanım alanlarının kurulması ve geliştirilmesi, ortak kullanım amacıyla kaynak verimliliğine yönelik yenilikçi yapıların kurulması ve geliştirilmesi, üretim ve hizmet süreçlerinin koordinasyonunun sağlanmasına yönelik dijitalleşme altyapılarının kurulması ve geliştirilmesi hedeflenmiştir.

11/11/2020 tarihinde ilan edilen bu mali destek programının sonuçları 2021 yılı Mayıs ayında açıklanmış olup başarılı bulunan projelerle Temmuz ayında sözleşmeler imzalanarak uygulama sürecine geçilmiştir. Sözleşmesi imzalanan 12 projeye 10 milyon TL destek verilmesi öngörülmüştür. 12 projeden bir adedi feshedilmiş olup kalan 11 projenin uygulama süreçlerinin 2023 yılının ilk yarısında tamamlanmış olması beklenmektedir. 07.12.2021 tarih ve 31682 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” kapsamında sunulan bütçe artış talepleri sonrası 11 adet projenin onaylanan destek tutarı 9,5 milyon TL olmuştur.

Sanayi Altyapısının Geliştirilmesi Mali Destek Programı

2020 yılının son çeyreğinde ilan edilen, bölgenin önemli dinamiklerinden ve planlı sanayi gelişiminin en önemli bileşenlerinden olan Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Küçük Sanayi Sitelerinin (KSS) alt yapı eksikliklerinin giderilmesi ile yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik bir mali destek programı kurgulanmıştır. Su altyapısı, atık su altyapısı ve arıtma sistemlerinin kurulması ve/veya iyileştirilmesi, katı atıkların toplanması, taşınması, geri kazanılması ve bertaraf edilmesi için atık yönetim sistemlerinin kurulması, gerekli tesislerinin inşa edilmesi ve/veya iyileştirilmesi ile OSB ve KSS’lerin enerji altyapısı ihtiyaçlarının giderilmesinin hedeflendiği mali destek programı 27 milyon TL olarak bütçelendirilmiştir. Bakanlığımızın OSB destekleri ile mükerrerlik teşkil etmemesi adına ilgili Genel Müdürlük ve potansiyel yararlanıcılar ile görüşmeler gerçekleştirilmiş, yapılan istişare neticesinde hedef kitle SEGE-2017’ye göre 1.kademe dışında kalan ilçelerde yer alan OSB’ler ile son iki yılda ıslah OSB’den OSB statüsüne kavuşan OSB’ler ile KSS’ler olarak kısıtlanmıştır. 2021 yılı içinde değerlendirme süreci tamamlanan projelerin uygulama süreci 2022 yılında da devam etmiştir. 2021 yılı Temmuz ayında sözleşmesi imzalanan 7 adet projeye toplam 23,5 milyon TL destek sağlanması öngörülmüştür. Sözleşmesi imzalanan 7 adet projeden 1 adedi feshedilmiştir. 07.12.2021 tarih ve 31682 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” kapsamında

sunulan bütçe artış talepleri sonrası kalan 6 projeye 20,2 milyon TL destek sağlanacaktır. Projelerin 2023 yılı ilk yarısında tamamlanmış olması beklenmektedir.

Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) Dijital Dönüşüm ve Yetkinlik Gelişim Merkezi: Yönümüz Yarın Güdümlü Projesi

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda yürütülen Marmara Bölgesi Kalkınma Ajansları Ortak Proje ve Program Geliştirme Çalışması kapsamında İstanbul Kalkınma Ajansı yürütücülüğünde ve diğer Marmara Bölgesi Ajansları iş birliğinde MESS Dijital Dönüşüm ve Yetkinlik Gelişim Merkezi: Yönümüz Yarın Güdümlü Projesinin fizibilite raporu ve rapora esas teşkil eden diğer belgeler Bakanlığımız tarafından 20.06.2022 tarihinde uygun bulunmuştur.

Proje kapsamında altyapı kurulumu büyük ölçüde tamamlanan MESS Teknoloji Merkezi'nin imalat sanayiine doğrudan fayda sağlayacak bir dijital dönüşüm ve yetkinlik gelişim merkezi haline getirilmesi ve ölçeğinin bu şekilde genişletilmesi amaçlanmaktadır. MESS Teknoloji Merkezi, üretim sektörünün dijital teknolojilerle kalkınması, bu alanda ihtiyaç duyulan yetkin iş gücünün yetiştirilmesi, özel sektör, kamu ve sürdürülebilir sosyal faydanın sağlanmasını hedeflemektedir.

Yararlanıcısının Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası ve proje ortağının ise MESS Eğitim Vakfı olduğu projenin hedef grubunu sektör bağımsız, KOBİ'lerden büyük ölçekli şirketlere kadar imalat sanayinde faaliyet gösteren Türk şirketleri, Türkiye'de faaliyet gösteren OSB'ler, Ar-Ge merkezleri, proje için tasarlanacak ve pilot olarak uygulanarak test edilecek dijital dönüşüm eğitimlerini tamamlayacak mühendisler, projede uygulanacak eğitimlere katılacak yöneticiler ve proje kapsamında uygulanması hedeflenen SIRI Sanayi 4.0 odaklı Dijital Olgunluk Değerlendirme çalışmasına katılacak şirketler oluşturmaktadır.

Proje faaliyetleri proje hazırlık, uygulama ve yaygınlaştırma faaliyetleri olmak üzere 3 ana eksende kurgulanmıştır. Hazırlık faaliyetlerinde proje faaliyetlerinin ve operasyonel planlamanın yapılması hedeflenmektedir. Uygulama faaliyetlerinde SIRI Sanayi 4.0 odaklı dijital olgunluk değerlendirme çalışması yapılması, kullanılacak makine/ekipmanın satın alınması, üst düzey yönetici gelişim programının uygulanması, mühendis, teknik uzman ve operatör gelişim programının uygulanması ve dijital dönüşümde üniversite-sanayi iş birliği modelinin kurulması ve geliştirilmesi yer almaktadır. Yaygınlaştırma faaliyetleri kapsamında ise iletişim faaliyetleri, işletme modelinin devreye alınması, danışmanlık hizmetinin satışı ve pazarlama faaliyetleri yürütülmesi planlanmaktadır.

Proje bütçesi 13.475.914,20 TL, destek bütçesi ise 10.106.935,65 TL'dir. Proje finansmanı İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından karşılanmaktadır. Yapılan iş birliği protokolü çerçevesinde; BEBKA, TR41

Bölgesinde gerçekleşecek faaliyetlerin izleme süreçlerinin gerçekleştirilmesi ve ilgili raporlamaların yapılmasından sorumlu olacaktır.

Yeşil Dönüşüm Finansman/Faizsiz Kredi Desteği Programı

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda yürütülen Marmara Bölgesi Kalkınma Ajansları Ortak Proje ve Program Geliştirme Çalışması kapsamında Marmara Bölgesi Kalkınma Ajansları iş birliğiyle Yeşil Dönüşüm Faizsiz Kredi Desteği Programının uygulanması planlanmaktadır.

Avrupa Yeşil Mutabakatı ile sürdürülebilir, kaynak-etkin ve yeşil bir ekonomiye geçişi destekleyecek dönüşümün sağlanmasının büyük önem arz ettiği, Türkiye ekonomisi ve sanayisinin yeşil dönüşümünün; kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyümenin tesis edilmesinin yanı sıra, ülkemizin AB başta olmak üzere, üçüncü ülkelere ihracatında rekabetçiliğinin korunması ve güçlendirilmesi için elzem görüldüğü, ekonomik büyümeyi iklim gündemini göz önünde tutarak gerçekleştirmek ve işletmelerin küresel ısınmayı sınırlandıran bir senaryo ile uyumlu faaliyet göstermeleri için ilave yatırımlara ihtiyaç duyduğu gerekçeleriyle programın hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

İmalat sanayinde daha az kaynak kullanımını hedefleyen sürdürülebilir üretim yaygınlaştırılması amacı taşıyan programda, enerji ve su verimliliği sağlayan faaliyetler öncelikli olarak desteklenecektir. Program için BEBKA tarafından 20 milyon TL kaynak ayrılmıştır. Marmara Bölgesi Kalkınma Ajansları da bütçe imkanları dahilinde programa kaynak ayıracaklardır.

Program kapsamında temiz üretim, enerji ve su verimliliği etütlerine sahip imalat sanayi firmaları, etütlerinde öne çıkan ve yatırım yapılması önerilen, enerji ve su verimliliği sağlayacak alanlar için faizsiz kredi desteğine başvuru yapabilecektir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Yenilik ve verimlilik faaliyetlerinin yürütülmesi sürecinde paydaş olarak yer alan kurum/kuruluşlar başta ticaret ve sanayi odaları olmak üzere diğer çatı kuruluşlar, tecrübe paylaşımları konusunda diğer yurt içi ve yurt dışı kalkınma ajansları ile ilgili kurum ve kuruluşlardır. BEBKA Genel Sekreterliği koordinasyonunda ilgili kurumların temsilcilerinin ihtiyaç duyulan zaman ve konularda toplanması amacıyla komisyonlar oluşturulabilecektir. Kalkınma Kurulunun faaliyete geçmesi durumunda ilgili kurul üyeleri de bu komisyonlara davet edilecektir.

Komisyon toplantılarında SOP'ta yer alan eylemlerin gerçekleşme düzeylerinin yanı sıra, SOP'ta tanımlanmış hedeflere ulaşma düzeyine ilişkin üst perspektiften izleme yapacak ve genel değerlendirmede bulunacaktır. Komisyonlar aynı zamanda SOP bünyesinde yürütülmesi hedeflenen bileşenlere yönelik konularda gerekli olan veri temini, raporlama, faaliyet koordinasyonu ve iş birliği konularında buldukları kurumlardaki teknik personellerin Ajans personeli ile eşgüdümlü ve uyumlu bir biçimde çalışarak ilgili konularda gerekli yardımların sağlanmasından sorumludur.

SOP kapsamında yürütülen faaliyetlere yönelik olarak yapılacak bilgilendirme toplantılarında kurum temsilcilerinin gelecek yıllardaki faaliyetlere yönelik görüş ve önerileri alınacaktır.

İlgili SOP yönetiminin Ajans içinde koordinasyonu da Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi tarafından yürütülecektir. PPKB koordinasyonunda Genel Sekreter onayı alınarak ilgili birimlerden uzmanların katılımı ile SOP özelinde bir çalışma ekibi oluşturulacaktır. Özellikle mali destek programları, güdümlü projeler gibi destek mekanizmaları ile desteklenecek olan SOP bileşenleri özelinde, ilgili çalışma ekibine Program Yönetimi Biriminden ilgili uzmanlar da dahil edilecektir. Yine iller ölçeğinde ele alınacak SOP bileşenleri çerçevesinde Yatırım Destek Ofisi uzmanları da ekip bünyesinde çalışmalara destek verecektir. İzleme ve Değerlendirme birimi uzmanlarının da özellikle SOP bileşenleri çerçevesinde ortaya konulan çıktı ve sonuç göstergelerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi konusunda katkıları ve desteği alınacak ve ihtiyaç dahilinde SOP çerçevesinde oluşturulan ekibe doğrudan dahil edilecektir.

Ajans bünyesinde yeni dönemlere ilişkin çalışma programları hazırlanırken geçmiş dönemlere yönelik değerlendirmeler yapılmakta ve faaliyetlerin gelişim süreci izlenmektedir. Bu bağlamda yenilik ve verimlilik teması odaklı olarak 2023 yılı ve öncesinde yürütülen çalışmalara ilişkin genel bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. Bununla birlikte özellikle SOP bünyesinde tematik alanlarda oluşturulan komisyonlar ihtiyaç duyulduğunda toplanarak, çalışma programında yer alan faaliyetlere ilişkin hedeflere ulaşılma düzeyinin takip edilmesine, mevcut SOP bileşenlerinde istenen hedeflere ulaşılması amacıyla yapılabilecek süreç iyileştirmelerine, gelecek dönem faaliyetlerine ilişkin görüş ve öneriler alınacaktır.

Tablo 3. YVSOP Kapsamında Tamamlanan Faaliyetler

YVSOP Kapsamındaki Faaliyet	Gerçekleşen Çıktı	Gerçekleşen Tarih
TR41 Bölgesel Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi	<ul style="list-style-type: none"> • 60 kurum ve kuruluş ile görüşme yapıldı. • 146 çevrimiçi anket yapıldı. • 200 kişi katımlı çalıştay yapıldı. • Strateji Belgesi hazırlandı. • S3 Platformuna üyelik gerçekleştirildi. • Strateji Belgesi kapsamında önerilen programların yeni destek türleri çalışması kapsamında tasarımlarına Bakanlığımız koordinasyonunda devam edilmektedir.	Ekim 2018- Eylül 2020
Akıllı Uzmanlaşmaya yönelik teknik inceleme ve tecrübe paylaşımı ziyaretleri	<ul style="list-style-type: none"> • TÜBİTAK MAM'a 2 adet ziyaret gerçekleştirildi. • 36 firma temsilcisi katılım sağladı. • Akıllı Uzmanlaşma İstişare Toplantısı gerçekleştirildi.	Haziran 2019- Aralık 2019
Eskişehir Ar-Ge Merkezleri Raporu	<ul style="list-style-type: none"> • 1 adet rapor hazırlandı.	Ocak 2020- Aralık 2020
Animasyon, Oyun, Yazılım, Bilgisayar ve İletişim Teknolojilerine yönelik Yönetim Danışmanlığı Programı	<ul style="list-style-type: none"> • 35 firmaya 10 saat online eğitim verildi. • 6 firmaya 15'er saatten toplam 90 saat danışmanlık verildi.	Ekim 2020- Mart 2021
Dijital Pazarlama Yönetim Danışmanlığı	<ul style="list-style-type: none"> • 120 firmaya 30 saat online eğitim verildi. • 22 firmaya 15'er saatten toplam 330 saat danışmanlık verildi.	Ekim 2020-Haziran 2021
Dijital Pazarlama, E-Ticaret ve E-İhracat Eğitimleri	<ul style="list-style-type: none"> • KOBİ'lere ve gençlere yönelik düzenlenen 3 farklı eğitimde katılımcılara e-ticaret, dijital pazarlama ve e-ihracat konularında eğitim verilmiştir. Eğitimler çevrimiçi ve yüz yüze olarak düzenlenmiş olup 95 kişi katılım sağlamıştır.	Ocak-Temmuz 2022

YVSOP Kapsamındaki Faaliyet	Gerçekleşen Çıktı	Gerçekleşen Tarih
E-Com Talent Camp	<ul style="list-style-type: none"> • 180 öğrenciye e-ticaret eğitimi 	Mayıs-Temmuz 2022
Yenilik ve Verimlilik Mali Destek Programı	<ul style="list-style-type: none"> • 43 proje başvurusu yapıldı. • 12 proje ile sözleşme imzalandı. 1 adedi feshedildi. • 11 projeye toplam 9,5 Milyon TL'lik destek verilecek. 	Eylül 2019- Devam ediyor
Sanayi Altyapısının Geliştirilmesi Mali Destek Programı	<ul style="list-style-type: none"> • 12 proje başvurusu yapıldı. • 7 proje destek almaya hak kazandı. 1 adedi feshedildi. • 6 projeye toplam 20,2 Milyon TL'lik destek verilecek. 	Eylül 2019- Devam ediyor
Enerji Verimliliğinin Artırılması Programı	<ul style="list-style-type: none"> • Üretimde Enerji Verimliliği Semineri gerçekleştirildi. • 4 firmadan 8 kişi Enerji Verimliliği eğitimine katıldı. • 4 firmada etüt çalışmaları yapıldı. 	Şubat 2021- Ekim 2021
Yeşil Verimlilik Programı	<ul style="list-style-type: none"> • Yeşil Verimlilik Semineri gerçekleştirildi. • 11 firmadan 18 kişi Uygulamalı Yeşil Verimlilik eğitimlerini tamamladı. • 1 firmada etüt çalışması tamamlandı. 	Mart 2021- Aralık 2021
OaSIS projesi – Optimizing Support for Innovating SMEs	<ul style="list-style-type: none"> • Proje tamamlandı. • 5.300 € fon alındı. 	Ocak 2019- Aralık 2019
YV Danışma Kurulu Toplantısı	<ul style="list-style-type: none"> • Toplantı yapıldı. 	26 Mart 2019
Kümelenme faaliyetlerinin izlenmesi, teknik destek sağlanması	<ul style="list-style-type: none"> • Kümelenmelerin ve meslek komitelerinin toplantılarına katılım sağlandı. 	Ocak 2019- Aralık 2019
Kent İçi Sanayi Alanları Dönüşümü Model Çalışması	<ul style="list-style-type: none"> • Bursa ilinde İstişare Toplantısı düzenlendi. • 44 kişi katılım sağladı. • 3 adet il raporu hazırlandı. • Rapor Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin 1/100.000 Çevre Düzeni Planı'nda kullanıldı. • Çalışma kapsamında Bursa Büyükşehir Belediyesi, Gemlik Belediyesi, Sanayi Bölgeleri Yönetimleri (Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri, Serbest Bölge), Doğu Marmara Kalkınma Ajansı, Sanayi İl Müdürlükleri ile görüşüldü. • 3 ilde yer alan toplam 13.700 adet Sanayi Sicil Belgeli İşletme harita üzerinde konumlandırılarak kapsamlı bir coğrafi veri oluşturuldu. • Sanayi Sicil Belgeli İşletmelerin planlı sanayi alanı içi/dışı, sektör, il ve ilçe gibi bilgilere göre tematik haritaları hazırlandı. • İl bazında hazırlanan haritalar Eskişehir ve Bilecik'te paydaşlara sunuldu. Bursa'da toplu istişare toplantısı düzenlendi, sanayi bölgelerinin yönetimleriyle birebir görüşmelerle devam edilecek. 	Temmuz 2019- Devam ediyor
OSB'lerde Endüstriyel Simbiyoz Olanaklarının Araştırılması	<ul style="list-style-type: none"> • Eskişehir için tamamlandı. • 50 firma, 4 kurum ziyareti, 50 anket yapıldı • 200 adet broşür basıldı. • 71 katılımcılı bir çalıştay gerçekleştirildi, çalıştay özet raporu hazırlandı. • 72 ES olanağı tespit edildi. 	Ocak 2019 – Aralık 2019

YVSOP Kapsamındaki Faaliyet	Gerçekleşen Çıktı	Gerçekleşen Tarih
	<ul style="list-style-type: none"> • 5 potansiyel sinerji için fizibilite konsept notları oluşturuldu.	
Temiz Üretim Etütleri	<ul style="list-style-type: none"> • 3 firma için temiz üretim etüdü yapıldı.	Ocak 2019 – Ocak 2020
Temiz Üretim Bilgilendirme Toplantıları ve Uygulamalı Eğitimler	<ul style="list-style-type: none"> • 3 ilde eğitim gerçekleştirildi. • 3 adet eğitim düzenlendi, 51 kişi katılım sağladı.	Ocak 2019 – Ocak 2020
Temiz Üretim Raporu	<ul style="list-style-type: none"> • 3 firma için temiz üretim raporu hazırlandı.	Ocak 2019 – Ocak 2020
Temiz Üretime Yönelik Firma Görüşmeleri	<ul style="list-style-type: none"> • Toplam 7 firma ile görüşüldü. • Moderasyonunu gerçekleştirdiğimiz TTGV paneline 69 kişi katılım sağladı.	Ocak 2019 – Devam ediyor
2018 Yılı Endüstriyel Simbiyoz Mali Destek Programı (Uygulama Süreci)	<ul style="list-style-type: none"> • 6 proje ile sözleşme imzalandı. Projelerden bir adedi feshedildi, bir adedi feragat etti. Destek alan 4 proje tamamlanmış olup nihai ödemeleri yapıldı.	Ocak 2019 – Kasım 2020
İleri Kompozit Malzemeler Araştırma ve Mükemmeliyet Merkezi GÜDÜMLÜ Projesi	<ul style="list-style-type: none"> • 19.01.2020 tarihinde proje tamamlanmış olup, merkez faaliyete geçti.	Mayıs 2017 –Ocak 2020
COVID-19 Salgınının Ekonomik ve Sosyal Etkileri Analiz Çalışması	<ul style="list-style-type: none"> • 51 kurum ile görüşme yapıldı. • 3 adet il raporu hazırlandı.	Haziran-Temmuz 2020
9. Science Expo (Bilim Şenliği) Düzenlenmesi	<ul style="list-style-type: none"> • 256.712 kişi ziyaret etmiştir. • 130 farklı atölyeyi, 32.843 ziyaretçi kullanmıştır. • 16 farklı meslek grubuna yönelik Meslekler Yarışıyor etkinliği gerçekleştirildi. • Ortaokul ve lise kategorisinde Tasarla/Yap/Uçur Model Planör Yarışması gerçekleştirildi. • Dereceye giren 54 takım ödüllendirildi.	9-12 Haziran 2022

2.2. Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı

a) Amaç

Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının genel amacı; “TR41 bölgesinde girişimcilik ekosistemini geliştirerek bölgedeki girişimcilik kapasitesinin artırılması”dır.

Programın özel amaçları ise aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

Özel Amaç 1: Bölgede girişimcilik ekosisteminin analiz edilmesi, yatırım ve finansman modellerinin geliştirilmesi

Özel Amaç 2: Bölgedeki girişimcilik ekosisteminde yer alan paydaşların kapasitelerinin geliştirilmesi

Özel Amaç 3: Bölgede mentorluk ve eğitimler yoluyla hızlı büyüme potansiyeline sahip teknoloji odaklı ve yenilikçi girişimcilerin desteklenmesi

Özel Amaç 4: Bölgede sosyal girişimcilik konusunda bilinirlik ve farkındalık oluşturulması ve yeni sosyal girişimler kurulmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesi

Özel Amaç 5: Tekstil sektöründe girişimcilik kapasitesinin geliştirilerek üniversite-sanayi-özel sektör iş birliklerinin hayata geçirilmesi

Özel Amaç 6: Girişimcilik kültürünün toplumun geneline yayılması; çocuk, genç ve kadın girişimciliği ile kırsalda girişimciliğin geliştirilmesi

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

On Birinci Kalkınma Planında da belirtildiği gibi girişimcilik kültürünün, teknoloji tabanlı ve yenilikçi girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesi, finansmana, bilgiye ve pazara erişim imkânlarını geliştiren girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi, firmaların ölçek büyütmelemlerinin sağlanması temel amaçtır. Bölge Planında belirtildiği gibi, bölgede başta üniversiteler olmak üzere kurum ve kuruluşlarda girişimcilik ve yenilik kültürünün geliştirilmesine ihtiyaç vardır. TR41 Bölgesi girişimcilik anlamında potansiyelini gerçekleştirememektedir. Buna yönelik olarak Bölge Planı’nda girişimcilik kültürünün geliştirilmesi ve yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik oluşturulan tedbirler yer almaktadır.

BEBKA tarafından yürütülen Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı (TechUP) ve SeedUP İnovatif Girişimcilik Programının uygulama aşamalarında bölgemizde mentor kapasitesinin yetersiz olduğu ve bu ihtiyacın bölge dışındaki mentorlardan karşılandığı tespit edilmiştir. Ayrıca bu eksik unsur, BİSO Ekonomik İlişkiler ve Finans Konseyi “BİSO Girişimci Yatırımcı Buluşması” Alt Çalışma Grubu Raporu’nda da tespit edilmiştir. Diğer kamu kurumları tarafından verilen girişimcilik eğitimlerinde iş kurma ve işi sürdürme oranlarının düşük olması, uygulamalı girişimcilik eğitiminin farklı bir metotla verilmesi ihtiyacını ortaya koymuştur. BEBKA tarafından inovatif girişimcilere mentorlukla bütünleşik bir şekilde uygulamalı girişimcilik eğitimleri verilmektedir. Bu çerçevede BEBKA tarafından koordine edilen ve bölgedeki Teknoloji Transfer Ofisleri tarafından yürütülen SeedUP programı özellikle belli bir inovatif fikre sahip olan potansiyel girişimci

adayları ve/veya firma kurma aşamasında olan girişimcilere yol gösteren ve onları piyasaya hazırlamayı amaçlayan bir program olarak oluşturulmuş ve yürütülmeye başlanmıştır. Uygulamalı girişimcilik eğitimi ve ilave eğitim modülleri, mentorluk hizmetleri ve yatırımcı sunumlarını içeren ilk program, 2020 yılında başarılı şekilde tamamlanmıştır. 2021 yılında biri Eskişehir ve Bilecik illerindeki diğeri de Bursa ilindeki girişimcileri kapsayacak şekilde iki programa daha başlanmıştır. Bu programların 2023 yılında da uygulanması hedeflenmektedir.

BEBKA Girişimcilik Sonuç Odaklı Programı hazırlanırken “Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı (GİSEP)”nın 2015-2018 çalışmasının kamunun düzenleyici, yol gösterici ve izleyici bir rol üstlenmesi, gerekli durumlarda uygulamalarda yer alması, özel kuruluşların girişimciliğin geliştirilmesindeki rolünün artırılması, girişimcilik desteklerinin uygulanmasında özel kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile stratejik iş birlikleri yapılması, düzenleyici çerçeve ile ilgili çalışmaların tüm tarafların katılımı ile gerçekleştirilmesi, desteklerin tasarlanmasında hedef kitleye özgü ihtiyaçların göz önünde bulundurulması prensipleri göz önünde bulundurularak müdahale alanları belirlenmiştir. GİSEP müdahale alanlarından olan “Yenilikçi Girişimciliğin Desteklenmesi” müdahale alanında Ajansımız TechUP ve SeedUP gibi programlar geliştirmiş, bu programların içeriğinde yatay ve dikey mentorluklar ile tamamlayıcılığı sağlamıştır.

“Finansmana Erişim” müdahale alanına yönelik olarak ise “Finansmana erişimi kolaylaştıracak bölgesel girişim sermayesi, melek yatırım ve risk sermayesi gibi finansman modellerinin geliştirilmesi ve etkinleştirilmesi” alt tedbiri doğrultusunda, bölgede farkındalık ve kapasite artırıcı faaliyetlerle melek yatırımcılığın bölgemizde yaygınlaştırılması için Melek Yatırımcılık Akademisi faaliyete geçirilmiştir. Ayrıca Bakanlığımız koordinasyonunda modellenen Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı ve Kaynak Çağrısı hayata geçirilmiştir. 2023 yılında da kurulan Melek Yatırımcı Akademisi eğitimlerine devam edilecek, destek programı kapsamında ise yatırım yapılan girişim sermayesi yatırım fonlarının yatırım süreçleri yakından takip edilecektir.

On Birinci Kalkınma Planında “Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum” başlığı altında kalkınma perspektifinin özel politika gerektiren çocuklar, gençler, kadınlar, engelliler, yaşlılar gibi toplumun tüm kesimlerini kapsayıcı bir yaklaşımla hazırlandığı belirtilmiş olup; eğitim, istihdam, kadın, çocuk, gençlik gibi sosyal politika açısından önemli bir yere sahip olan bu unsurlar için birçok tedbirin alınmış olduğu görülmektedir. Bölge Planında yer alan “Yatırım ortamının iyileştirilmesi ve girişimciliğin desteklenmesi” önceliği altında “Başta kadın ve genç girişimciliği olmak üzere dezavantajlı gruplara yönelik girişimciliğin desteklenmesi ve geliştirilmesi” tedbiri yer almakta olup, girişimciliğin toplumun geneline yayılmasına ve toplumsal fayda yaratması amacıyla sosyal girişimcilik ile çocuk/genç girişimciliğine yönelik çalışmalar yürütülecektir. Yine bu kapsamda Kalkınma Ajansları 2022-2023 yılları teması olarak “genç istihdamı” belirlenmiş olup, gençlerin girişimcilik kabiliyetlerinin geliştirilmesinin yanı sıra edindikleri yeni bilgi ve beceriler ile istihdam edilebilirliklerinin de artırılmasına katkı sunulacaktır.

c) Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programının 3 (üç) yıllık sonuç ve yıllık çıktı hedefleri aşağıdadır:

Tablo 4. GEGSOP Sonuç ve Çıktı Göstergeleri

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
3	SeedUP kapsamında yaratılan istihdam sayısı	Adet	Sonuç	2 ¹²	22 ¹³	BEBKA
3	SeedUP programı sonucunda firmasını kuran girişimci sayısı	Kişi	Sonuç	8 ¹⁴	24 ¹⁵	BEBKA
3	TechUP kapsamında yatırım alan KOBİ sayısı	Adet	Sonuç	2 ¹⁶	5	BEBKA
3	TechUP kapsamında yaratılan istihdam sayısı	Kişi	Sonuç	30	50	BEBKA
5	TechXtile Startup Challenge kapsamında yatırım alan girişim sayısı	Kişi	Sonuç	2 ¹⁷	-	BEBKA
6	Yazılım ve kodlama/girişimcilik programına katılan gençlerden SeedUP ve TechUP programlarına katılım sayısı	Kişi	Sonuç	5	10	BEBKA
6	Kadın Girişimciliğinin Geliştirilmesi Programı kapsamında kurulan girişim sayısı	Kişi	Sonuç	0	3	BEBKA
1	Bölgesel Kalkınma Fonundan destek alan firma sayısı	Adet	Sonuç	0	3	BEBKA
2	Girişimcilik MDP kapsamında düzenlenen faaliyetlerden doğrudan yararlanan faydalanıcı sayısı	Kişi	Sonuç	11355 ¹⁸	100	BEBKA
2	Girişimcilik MDP kapsamında 1 yıldan uzun süreli istihdam edilen toplam kişi sayısı (Proje Ekibi Dışında)	Kişi	Sonuç	5 ¹⁹	10	BEBKA
1	Melek yatırımcılık konusunda düzenlenen farkındalık artırıcı etkinlik sayısı	Adet	Çıktı	2	15	BEBKA
3	SeedUP kapsamında eğitim hizmeti sağlanan girişimci sayısı	Kişi	Çıktı	76 ²⁰	136	BEBKA
3	SeedUP kapsamında verilen mentorluk süresi	Saat	Çıktı	405 ²¹	605	BEBKA
3	Girişimcilik Programları kapsamında iş birliği yapılan sanayici ve iş insanı sayısı	Kişi	Çıktı	70	100	BEBKA

¹² SeedUP 2019 Programı kapsamında gerçekleşen istihdam sayısıdır.

¹³ 2021 ve 2022 yılları için öngörülen istihdamları içermektedir. Program kapsamında her yıl 10 kişinin istihdam edilmesi öngörülmektedir.

¹⁴ 2019 SeedUP Programı kapsamında 2019-2020 yılları içinde kurulan firma sayısıdır.

¹⁵ Program kapsamında her yıl 10 firma kurulması öngörülmektedir.

¹⁶ 2017 ve 2018 TechUP programı kapsamında yatırım alan firma sayısıdır.

¹⁷ 2020 ve 2021 yıllarında gerçekleştirilen programlar sonrasında yatırım alan girişimcilerdir.

¹⁸ 2019 yılı Girişimcilik MDP projeleri kapsamında doğrudan yararlanan sayısıdır. Veriler KAYS performans göstergeleri tablosundan alınmıştır.

¹⁹ 2019 yılı Girişimcilik MDP projeleri istihdam edilen toplam kişi sayısıdır. Veriler KAYS performans göstergeleri tablosundan alınmıştır.

²⁰ 2019 ve 2021 SeedUP Programları kapsamında eğitim hizmeti sağlanan girişimci sayısı (21, 55)

²¹ 2019 ve 2021 yılında düzenlenen SeedUP Programları kapsamında gerçekleşen toplam mentorluk süresidir.

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
3	TechUP kapsamında mentorluk/eğitim hizmeti sağlanan KOBİ sayısı	Adet	Çıktı	28 ²²	48	BEBKA
3	TechUP kapsamında verilen mentorluk süresi	Saat	Çıktı	440 ²³	560	BEBKA
3	TechUP kapsamında verilen eğitim süresi	Saat	Çıktı	80 ²⁴	112	BEBKA
5	TechXtile Startup Challenge kapsamında girişimcilik eğitimi alan kişi sayısı	Kişi	Çıktı	319 ²⁵	-	BEBKA
5	TechXtile Startup Challenge kapsamında mentorluk hizmeti alan girişimci sayısı	Kişi	Çıktı	108 ²⁶	-	BEBKA
6	Yazılım ve kodlama eğitimi alan genç sayısı	Kişi	Çıktı	104 ²⁷	-	BEBKA
2	Kırsal Kalkınmada Üreticilere Yönelik Hızlandırıcı Programa katılan girişimci sayısı	Adet	Çıktı	0	50	BEBKA
6	Çocuk/genç girişimciliğinin geliştirilmesi kapsamında düzenlenen atölye sayısı	Adet	Çıktı	0	12	BEBKA
6	Çocuk/genç girişimciliğinin geliştirilmesi kapsamında düzenlenen atölyelerden faydalanan çocuk/genç sayısı	Kişi	Çıktı	0	180	BEBKA
2	Kırsal Kalkınmada Üreticilere Yönelik Hızlandırıcı Programı kapsamında verilen eğitim süresi	Saat	Çıktı	0	200	BEBKA
2	Kırsal Kalkınmada Üreticilere Yönelik Hızlandırıcı Programı kapsamında verilen mentorluk süresi	Saat	Çıktı	0	200	BEBKA
2	Bölgedeki girişimcilerin ve yenilikçi ürünlerin tanıtımına yönelik katılım sağlanan fuar, sergi vb. etkinlik sayısı	Adet	Çıktı	4 ²⁸	7	BEBKA
2	Mali Destek Programları kapsamında desteklenen proje sayısı	Adet	Çıktı	7	7	BEBKA
2	Güdümlü Proje Desteği kapsamında desteklenen proje sayısı	Adet	Çıktı	0	1	BEBKA
1	Bölgesel Girişim Sermayesi MDP kapsamında sağlanan bütçe	Milyon TL	Çıktı	0	20	BEBKA
1	Bölgesel Girişim Sermayesi MDP kapsamında yatırım yapılan GSYF'lerin sayısı	Adet	Çıktı	0	8	BEBKA
1	Bölgesel Girişim Sermayesi MDP kapsamında yatırım yapılan	Adet	Sonuç	0	10	BEBKA

²² 2016,2017 ve 2018 TechUP kapsamında mentorluk/ eğitim hizmeti sağlanan firma sayısı

²³ 2016,2017 ve 2018 TechUP kapsamında verilen toplam mentorluk hizmeti

²⁴ 2016,2017 ve 2018 TechUP kapsamında verilen toplam eğitim hizmeti

²⁵ 2019, 2020 ve 2021 TechXtile Startup Challenge kapsamında girişimcilik eğitimi alan kişi sayısı (105, 140, 74)

²⁶ 2019, 2020 ve 2021 TechXtile Startup Challenge kapsamında mentorluk hizmeti alan girişimci sayısı (36, 36,36)

²⁷ 2020 ve 2021 yıllarında yazılım ve kodlama eğitimi alan kişi sayısı

²⁸ 2016-2019 yılları arasında MMG Ar-Ge İnovasyon Zirvesi ve Sergisi'ne katılım sağlanmıştır.

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
	GSYF'lerin yatırım yaptığı girişimlerin sayısı					
2	Melek Yatırımcılık Akademisi kapsamında eğitimlere katılan kişi sayısı	Kişi	Çıktı	20	60	BEBKA
2	Melek Yatırımcılık Akademisine katılıp, BKY olan kişi sayısı	Kişi	Çıktı	0	10	BEBKA
2	Teknik Destek Programı kapsamında eğitim/danışmanlık alan kişi sayısı	Adet	Çıktı	155 ²⁹	185	BEBKA
2	Teknik Destek Programı kapsamında düzenlenen eğitim/danışmanlık sayısı	Adet	Çıktı	9 ³⁰	14	BEBKA
2	Teknik Destek Programı kapsamında destek alan proje sayısı	Adet	Çıktı	9	14	BEBKA
2	Fizibilite Desteği Programı kapsamında desteklenen fizibilite çalışmaları sayısı	Adet	Çıktı	8	10	BEBKA

d) Faaliyet Planı ve Bütçe

İlgili SOP kapsamında 2023 yılı içerisinde yürütülmesi planlanan tüm faaliyetler ve faaliyetlere ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 5. GEGSOP Faaliyet Planı ve Bütçe

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Özel Amaç	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi	2023 Yılı Bütçesinden Ayrılan Tutar (TL)
1	Bölgesel Kalkınma Fonu Çalışmaları	Araştırma	1	Araştırma, Analiz ve Programlama	PPKB	MİB, PYB	2021/1	2023/2	50.000
2	Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi (ENHANCER)	Faaliyet	2	İş Birliği ve Koordinasyon	PYB	PPKB	2022/1	2023/4	50.000
3	Melek Yatırımcılığın Geliştirilmesi	Faaliyet	1	Kapasite Geliştirme	PPKB	YDO'lar	2022/1	2023/2	800.000

²⁹ 2019 ve 2020 Yılı Teknik Destek Programları kapsamında eğitim alan kişi sayısı

³⁰ 2019 ve 2020 Yılı Teknik Destek Programları kapsamında düzenlenen eğitim sayısı

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Özel Amaç	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi	2023 Yılı Bütçesinden Ayrılan Tutar (TL)
4	SeedUP İnovatif Girişimcilik Programı	Program	3	Kapasite Geliştirme	PPKB	YDO'lar	2022/1	2023/4	1.000.000
5	TechUP Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı	Program	3	Kapasite Geliştirme	PPKB	YDO'lar	2022/1	2023/4	500.000
6	Çocuk/Genç Girişimciliğinin Geliştirilmesi	Faaliyet	6	Kapasite Geliştirme	PPKB	YDO'lar	2022/2	2023/4	100.000
7	Girişimcilik, Ar-Ge ve İnovasyon Tanıtım Etkinliklerine Katılım	Tanıtım Faaliyeti	2	Tanıtım ve Yatırım Destek	PPKB	YDO'lar	2022/1	2023/2	500.000
8	Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı ve Kaynak Çağrısı	Proje Teklif Çağruları	1	Ajans Destekleri	PYB	MİB, PPKB, İDB	2022/1	2028/4	40.000.000

a) Araştırma, Analiz ve Programlama

Bölgesel Kalkınma Fonu Çalışmaları

Ülke genelinde erken aşama girişim sermayesi yatırımlarının artırılması ve büyüme potansiyeli taşıyan şirketlere yatırım yapılması amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yatırımcısı olduğu ve Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası'nın kurucusu olduğu Bölgesel Kalkınma Fonu kurulmuştur. Fonun yatırım yapacağı firmaların tespit edilmesi sürecinde kalkınma ajanslarının aktif rol alması ve bölgelerinde potansiyel gösteren firmaları Fon Yönetimine bildirmesinin beklendiği Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından Ajansımıza bildirilmiştir. Bu kapsamda, bölgemizde faaliyet gösteren girişimlerden belli bir satış rakamına ulaşmış olan ancak beklenen atılımı fon eksikliği gibi nedenler ile gerçekleştirememiş, büyüme potansiyeli taşıyan girişimlerin tespit edilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir. 2021 yılı içerisinde bu kapsamda 9 firma Bölgesel Kalkınma Fonuna yönlendirilmiş ve bunlardan fonun uygun bulunduğu 3 tanesi ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası yetkililerinin katılımıyla toplantılar gerçekleştirilmiş ancak bu firmaların süreçleri devam etmemiştir. 2022 yılında ise bu kapsamda 1 firma bölgesel Kalkınma Fonuna yönlendirilmiş olup 2023 yılında da çalışmalara devam edilecektir.

b) İş Birliği ve Koordinasyon

Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi (ENHANCER)

AB tarafından fonlanan ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün yararlanıcısı olduğu "Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi" (ENHANCER) Projesi, Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD) uygulayıcılığında 2020 yılı itibarıyla "Ortak Kullanım Tesisleri Hibe Programı", "Girişimcilik Ekosistemindeki Kurumların Kapasitelerinin Geliştirilmesi için Hibe Programı" ve "İstihdam Yaratma Odaklı KOBİ Hibe Programı" olmak üzere üç başlık halinde ilan edilmiş, 29 Ekim 2021 tarihi itibarıyla da bu programlar başvuruya kapatılmıştır. Bunun dışında yine aynı proje kapsamında 14 Aralık 2021 tarihinde İstihdam Yaratma Odaklı Kooperatif Hibe Programı ilan edilmiştir. Bursa, İstanbul, İzmir, Kayseri, Konya ve Mersin illerinde faaliyet gösteren güçlü, gelecek vaat eden kooperatiflerin ve kooperatif birliklerinin büyümeleri ve böylece geçici koruma altındaki Suriyeliler ve T.C. vatandaşları için sürdürülebilir istihdam yaratabilmeleri amaçlanmıştır. Program, 30 Nisan 2022 tarihinde başvuruya kapatılmıştır.

ENHANCER Projesi, girişimcilik ve geçim kaynakları imkânlarını iyileştirerek geçici koruma altındaki Suriyelilerin (Geçici Koruma Sağlanan) toplumla karşılıklı uyumunu sağlamaya katkıda bulunmayı amaçlamakta olup; proje kapsamında Suriyelilerin ve Türk vatandaşlarının girişimcilik faaliyetlerinin artırılması, yerel girişimcilik ekosistemlerinin etkin ve kapsayıcı hizmet vermek üzere geliştirilmesi, merkezi ve yerel düzeyde politika, uygulama ve koordinasyonun güçlendirilmesine katkıda bulunulmasının sağlanması hedeflenmektedir.

Projedeki hedef iller kapsamında yer alan 11 ilden biri olarak Bursa belirlenmiştir. Yaklaşık 32,5 milyon avro olan proje bütçesinden 19,5 milyon avro girişimcilere, kooperatiflere ve yerel kurumlara sağlanacak hibe destekleri için tahsis edilmiştir. 2021 ve 2022 yıllarında proje kapsamında Bursa için açılan destek

programlarının etkin bir şekilde tanıtımı ve duyurulması, ilgili paydaş görüşmelerinin gerçekleştirilmesi, başvuru süreçleri için gerekli bilgilendirme toplantı yerlerinin organize edilmesi ve Bursa'daki katılımcıların programa davet edilmesi konusunda Ajansımız etkin bir rol üstlenmiştir. Bursa'da düzenlenen 4 tanıtım toplantısının ikisine Ajansımız ev sahipliği yapmış, diğer toplantılar için ICMPD ve toplantı yapılacak kurumlarla koordinasyonu etkin bir şekilde yürütmüştür. Ayrıca, proje kapsamında gerçekleştirilen yerelde kapasite geliştirme eğitimleri ve danışma toplantısına destek ve katılım sağlanmış, düzenlenen genel girişimcilik eğitimine de organizasyon desteği verilmiştir. 2023 yılında da açıklanması muhtemel destek programlarının diğer programlarda olduğu gibi etkin bir şekilde tanıtımı ve duyurulması, hedef grupların düzenlenecek bilgilendirme ve eğitim toplantılarına katılımları sağlanacaktır.

c) Kapasite Geliştirme

SeedUP İnovatif Girişimcilik Programı

BEBKA girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi için iş kurmak isteyen girişimcilere destek vermeyi planlamaktadır. Yapılan görüşmeler sonucunda, mevcutta süregelen KOSGEB ve İŞKUR ortaklığındaki uygulamalı girişimcilik eğitimlerinde iş kurma ve katma değerli üretim yapma anlamında sıkıntılar yaşandığı ifade edilmiştir. Bu amaçla, BEBKA SeedUP programının tasarım aşamasında program kapsamında düzenlenecek eğitimlerin konvansiyel girişimcilik eğitimlerinin üzerinde bir yerde konumlanması için inovatif girişimcilik eğitimi veren eğitmenlerle görüşmeler yapmış ve eğitim müfredatını geliştirmiştir. SeedUP programı çeşitli kurumlar tarafından verilen uygulamalı girişimcilik eğitimlerinden farklı olarak, inovatif girişimcileri hedef kitle olarak belirlemiştir. Program girişimcilere iş kurmaları yönünde rehberlik etmeyi, eğitimin yanı sıra mentorluklarla desteklemeyi amaçlamaktadır. Kuluçka merkezlerinde faaliyet gösteren girişimciler de bu kapsamda değerlendirilebilecektir. Böylelikle ekosistemde yer alan inovatif ve teknolojik girişimciler iş fikri aşamasından itibaren desteklenmektedir. Bu bağlamda girişimci eğitimleri, girişimcilerin teknik, finansal ve insan kaynakları gibi yönlerden değerlendirilmesi ve bunlara yönelik eylem planlarının hazırlanması, sektörel/akademik mentorluk çalışmaları, girişimci adaylarının iş fikirlerine yönelik finansal projeksiyonların hazırlanarak bu girişimcilerin iş fikirlerini sunarak finansal kaynak arayacakları bir girişimci-yatırımcı buluşmasının gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Bu süreç içinde firmasını kuran girişimci adaylarının da takip edilerek ihtiyaçlarına yönelik belli başlı alanlarda özellikle mentorlar tarafından destek verilmesi planlanmaktadır. Program kapsamında kurulan firmaların ihtiyaçlarıyla bağlantılı olarak yönetim ve işletme uygulamalarının iyileştirilmesine, sorunlarının çözüme kavuşturulmasına, performanslarının artırılmasına yardımcı olacak yönetim danışmanlığı alanlarında faaliyetler ve destek uygulamaları geliştirilmektedir.

Program süresince yönetim danışmanlığı kapsamında kurumsallaşma, inovasyon yönetimi, Ar-Ge, müşteri ilişkileri yönetimi, tedarik zinciri yönetimi, finansman, ulusal ve uluslararası fonlar, e-ticaret, dış ticaret, fikri sınai mülkiyet hakları ve pazarlama gibi konularda eğitim ve mentorluk hizmetleri sağlanmakta olup; gerçekleştirilen ihtiyaç analizleri doğrultusunda girişimcilerin ihtiyaç duyduğu diğer konular ve faaliyet alanlarına göre sektörel mentorluk hizmetleri sunulmaktadır.

2019 yılı SeedUP İnovatif Girişimcilik Programına katılmaya hak kazanan 21 girişimciden 14'ü toplam 56 saatlik Uygulamalı Girişimcilik ve İlave Eğitim Modüllerini başarıyla tamamlamış olup, bu girişimciler 110

saat mentorluk programı olarak iş fikrini bir adım daha geliştirme imkânı bulmuştur. Nisan 2019'da başlayan ve Temmuz 2020'de gerçekleştirilen yatırımcı-girişimci buluşması (Demo Day) etkinliği ile sona eren programa yeni kurulmuş iki firma katılım sağlamış, programın devamında kurulan şirket sayısı beşe çıkmıştır. Bu şirketlerden üçü çeşitli nedenlerle zaman içerisinde kapanmıştır. Programa katılan şirketlerden biri 600 bin dolar ihracat rakamına ulaşmıştır. Ayrıca yurt dışında da şirket kurulumu tamamlanmıştır.

Program dahilinde girişimcilere, firma kurma aşaması için gerekli finansman için KOSGEB programlarına başvuru yapılması konusunda destek sağlanmış olup, 1 firma 200 bin TL makine desteği ve 1 firma da 5 bin TL kuruluş desteği almaya hak kazanmıştır. 2 yeni istihdam ve 3 yeni marka tescili gerçekleşmiştir. Yapay zekâ ile epilepsi tanısı yapan bir girişimci Yıldız Teknik Üniversitesi HealTech Hackathon'da 3 ödül ve Yapay Zekâ Yarışmasından 1 ödül kazanmıştır. SeedUP Programı sayesinde kurulan Haşimoğlu Mamatlar Firması Türkiye'de ilk bilyesiz rulman ile SeedUP Programına başvurmuş ve bir yandan da Ar-Ge ile ürünlerini geliştirmiştir. İlave gelir modeli olarak test cihazı üretimi de yapan firma sipariş üzerine üretilen buruşturucu/bükülme test cihazı üretimi yaparak kısa sürede NATO Envanterine girmeye hak kazanmıştır.

İlk SeedUP programında elde edilen başarının ardından, yeni programların hayata geçirilmesi kararlaştırılmıştır. Eskişehir ve Bilecik illerinde girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi ve inovatif iş fikirlerinin hayata geçirilmesi için girişimcilere destek vermeyi amaçlayan; BEBKA ile Anadolu Üniversitesi ve Eskişehir Teknik Üniversitesi ARİNKOM TTO, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi Uygulama ve Araştırma Merkezi (ETTOM) ve Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi iş birliği ile yürütülecek SeedUP İnovatif Girişimcilik Programı Şubat 2021'de ilan edilmiştir.

SeedUP İnovatif Girişimcilik Programı için son başvuru tarihi olan 8 Mart 2021 tarihine kadar yapılan başvurulardan ön incelemeyi geçen 28 girişimci 3 gün süren başlangıç girişimcilik eğitimi ve sunum eğitimlerini tamamlayarak Değerlendirme Kurulu önünde iş fikirlerini sunmuştur.

BEBKA, Eskişehir ve Bilecik illerinden TTO temsilcileri, iş insanları ve akademisyenlerden oluşan değerlendirme kurulu; çevrimiçi olarak gerçekleştirilen etkinlik ile girişimcilerin iş fikirlerini dinleyerek iş fikrinin dayandığı problemin/ ihtiyacın önemi, sunduğu çözüm önerisi, yenilikçi yönü ve ticarileşme potansiyelini göz önünde bulundurarak programa devam edecek 15 girişimciyi belirlemiştir. 8 ay süren program kapsamında 15 girişimci, 64 saat eğitim ve 135 saat mentorluk hizmeti almıştır. 22 Eylül 2021 tarihinde gerçekleştirilen Demo Day'de 7 girişimci yatırımcı karşısında sunumları gerçekleştirmişlerdir. Demo Day'de yatırımcı olarak yer alan bir kitle fonlama platformunun talebi doğrultusunda bir girişimci için kitle fonlaması kampanyasına çıkılmıştır. Yoğun talep sebebi ile %168 fonlama ile kapanan kampanyada girişime 1.039 yatırımcı yatırım yapmıştır, yatırım sonunda 1.764.438 TL talep toplanmıştır. Program sürecinde 2 firmanın kuruluşu tamamlanmıştır.

BEBKA ve Bursa Teknik Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi (BursaTTO) iş birliğinde yürütülen SeedUP İnovatif Girişimcilik Programının Bursa'da ikinci olarak uygulanması için Mart 2021'de program ilan edilmiştir. Mart 2021'de duyurulan SeedUP İnovatif Girişimcilik Programı'na başvuru yapan 26 girişimci aday 2 gün süren başlangıç girişimcilik eğitimi ve sunum eğitimlerini tamamlayarak 20 Mayıs 2021 tarihinde Değerlendirme Kurulu önünde iş fikirlerini sunmuştur. BEBKA, BursaTTO temsilcileri, iş insanları ve

akademisyenlerden oluşan değerlendirme kurulu; çevrimiçi olarak gerçekleştirilen etkinlik ile girişimcilerin iş fikirlerini dinleyerek iş fikrinin dayandığı problemin/ ihtiyacın önemi, sunduğu çözüm önerisi, yenilikçi yönü ve ticarileşme potansiyelini göz önünde bulundurarak programa devam edilecek 15 girişimci belirlemiştir.

Değerlendirme Kurulu sonucu belirlenen 15 girişimci, 9 ay süren program kapsamında toplam 90 saat eğitim ve 160 saat akademik ve sektörel mentorluk hizmeti almış ve 10 girişimci 9 Kasım 2021 tarihinde yatırımcılara iş fikirlerini sunma imkânı bulmuşlardır. Program kapsamında bir firmanın kuruluşu tamamlanmış olup bir girişimci de 300.000 dolar yatırım almıştır. Programa katılan iki şirket Bursa Teknopark'ta kuluçka firması olarak yer almaktadır. Bunun dışında programın mezunlarından CranioCatch Yapay Zeka Diş Hekimi firması AnkaraKA ve Fonbulucu işbirliğindeki kitlesel fonlama platformundan hedeflenene nazaran %168 oranında fonlanmıştır.

Programların sonraki aşamalarında melek yatırımcılarla görüşmeler devam etmekte olup, Ajansın Bölgesel Girişim Sermayesi Kaynak Çağrısı ve Mali Destek Programı kapsamında oluşturulacak bölgesel girişim sermayesi fonları ile Bölgesel Kalkınma Fonuna yönlendirilecektir.

Bölgemizdeki inovatif iş fikri sahibi olan girişimcilere yönelik SeedUP İnovatif Girişimcilik Programı 2022 yılında gerçekleştirilmemiş olup, 2023 yılında tekrar düzenlenmesi planlanmaktadır. Bununla birlikte Bilecik ili özelinde; kırsal alanda üretim yapan genç girişimci sayısının artırılması ve var olan girişimcilerin güçlendirilmesi amacıyla SeedUP Programı *kırsal girişimcilik teması* ile düzenlenecektir. Bu program ile; gençlerin kırsalda ekonomik faaliyetlere katılımının artırılması, girişimcilik becerilerinin ve finansal okuryazarlığın geliştirilmesi, teknoloji kullanımlarının artırılması, kırsal kalkınmaya katkı sağlanması, mevcut ürününü geliştirme ve yeni ürünler ortaya çıkarma fikri ve isteği olan girişimcilerin bir dizi eğitim ve mentorluk desteği ile iş fikirlerini hayata geçirme şansı elde etmesi sağlanacaktır. Program sonunda başarılı bulunan ve öne çıkan genç girişimcilere, yatırımcı bulma veya farklı pazarlara açılma gibi konularda destek verilmesi planlanmaktadır.

Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı

GİSEP (2015-2018) Eylem Planı'nda yenilikçi ve teknoloji tabanlı girişimciliğin desteklenmesi ana hedeflerden biri olarak belirlenmiştir. Buna göre, hızlı büyüyen ve küresel doğan işletmeler geliştirilecek ve desteklenecek; yenilikçi girişimciler ve teknogirişimciler eğitimler, hızlandırıcı programları ve uluslararası deneyimlerle desteklenecektir. Bu kapsamda, BEBKA teknolojik girişimciliğin güçlendirilmesi, hızlı büyüme potansiyeli yüksek firmaların mentorlar gözetiminde desteklenmesi amacıyla Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programını (TechUP) bölgemizdeki teknoloji transfer ofisleri ile birlikte kurgulamıştır. Programın amacı, faaliyet gösterdiği alanda yenilikçi ve teknolojik bir ürünü/hizmeti olan; fakat söz konusu atılımı finansal kısıtlar veya tecrübe eksikliği gibi sebeplerle gerçekleştiremeyen 10 girişimci firmanın büyüme hedeflerinin yatay ve dikey mentorlar gözetiminde desteklenmesi ve girişimcilerin yatırım yapılabilir hale getirilmesidir. Programın hedeflediği girişimciler geliştirdikleri teknoloji ile programa başvuru yapmaktadır. Seçilen girişimciler, 3 ay sürecek eğitim, mentorluk ve danışmanlık hizmetlerinden oluşan hızlandırıcı programa alınacak ve program sonunda düzenlenecek Demo Day ile yatırımcı karşısına çıkacaktır.

Program 2016 yılı Kasım ayında hayata geçirilmiş ve ilk olarak Eskişehir ilinde uygulamıştır. Anadolu Üniversitesi ARİNKOM TTO ve Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ETTOM ortaklığında yürütülen program

kapsamında Anadolu Üniversitesi ANAÇ Ön Kuluçka Merkezi'nde toplam 24 saat eğitim, 157 saat mentorluk hizmeti verilmiştir. Mayıs 2017'de gerçekleşen TechUP Demo Day'de 10 işletme prototip ve ticarileşme aşamasında olan ürünlerini ve iş fikirlerini yatırımcılara sunmuştur. TechUP Programı ARİNKOM TTO iş birliği ile Eskişehir'de 3 Mayıs 2018 tarihi itibarıyla 2. kez uygulanmaya başlanmış ve 7 firmaya yönelik olarak 4 ay süresince 32 saat eğitim ve 110 saat mentorluk hizmeti sunulmuştur. Katılımcı firmalardan Nevisoft Bilişim, Engelsiz Çeviri projesi ile bir melek yatırımcı ağından yatırım almıştır.

Aynı program 2017 yılı içerisinde Bursa'da uygulamaya alınmıştır. Bursa'da Uludağ Üniversitesi TTO ortaklığında yürütülen programda, Bursa Uludağ Üniversitesi, ULUTEK Teknoloji Geliştirme Bölgesi ve Bursa Ticaret ve Sanayi Odası iş birliği içerisinde hareket edilmiştir. Programa toplamda 34 firma başvuru yapmış, başvurular geliştirdiği teknolojik yenilik/ürün/hizmete göre değerlendirilmiş, ön incelemeyi geçen 24 firmadan 12'si programa kabul edilmiş olup 11 firma, mentor eğitim sürecini başarı ile tamamlamıştır. Hızlandırıcı programına devam eden 11 firmaya 3 aylık süre içerisinde toplam 24 saat eğitim, 176 saat mentorluk hizmeti verilmiştir Program sonunda gerçekleşen ve Demo Day adı verilen firma-yatırımcı buluşmaları ile 11 işletme prototip ve ticarileşme aşamasında olan ürünlerini ve iş fikirlerini yatırımcılara sunmuştur. Programa katılan firmalar ile 2021 yılında yapılan görüşmeler Uludağ TTO tarafından rapor haline getirilmiş olup; programa katılan firmaların toplam istihdamında %70 artış olduğu raporda belirtilmiştir. Programa katılan firmalardan RePG, program sonrasında bugüne dek toplam 2 Milyon Dolar üzerinde yatırım aldığını belirtmiştir.

Hızlandırıcı programların uzun dönemli ve tekrarlanabilir yapıda olması bu tarz programların uzun vadede kabul görmüş ve hedef kitlesine yüksek katma değer sağlayan yapılara dönüşmesini sağlayacaktır. Hızlandırıcı programı yöneten ve işleten ekiplerde oluşan tecrübe ile paralel olarak sağlanan fayda artmaktadır. Programın devamlılığı bu nedenle önem arz etmektedir. TechUP 2017 ve TechUP 2018 programlarından elde edilen tecrübeler ile 2023'te daha nitelikli bir program girişimcilere sağlanmaya başlanacaktır. Programın mezunlarından Tungasoft Eğitici Online Mobil Oyun, Sensiball VR Oyun ve Fernvaille Oyun firmaları AnkaraKA ve Fonbulucu iş birliğindeki programda kitlesel fonlama ile fonlanmıştır. Programı başarı ile tamamlayan firmalardan uygun bulunanlar Bölgesel Kalkınma Fonu ya da Bölgesel Girişim Sermayesi desteğine de yönlendirilebilecek olup programın firmaların finansal ihtiyaçlarına yönelik bir destek mekanizması ile desteklenmesi firmaların programa katılımını teşvik edecek nitelikte olacak olup programın başarısını da artıracaktır. Yeni iş birlikleri ve destek mekanizması ile güçlendirilmiş olan program Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı genel adı altında yeni kurgusu ile sürdürülmesi planlanmaktadır.

Melek Yatırımcılığın Geliştirilmesi

Ajansımız tarafından yürütülen hızlandırıcı programlarına katılan girişimcilerin yatırım ihtiyacının karşılanması için programların son aşamasında yatırımcı-girişimci buluşmaları düzenlenmektedir. Bölgemizde kurulu bir melek yatırım ağının bulunmaması nedeniyle bu etkinliklere bölge dışından yatırımcılar davet edilmektedir. Bölgede melek yatırımcılık konusunda farkındalık oluşturulması ve potansiyel yatırımcıların melek yatırımcılık konusunda bilgilendirilmesi ihtiyacı bulunmaktadır. Bu nedenle melek yatırımcılığın tanıtımına ve farkındalığın sağlanmasına ilişkin seminer ve toplantılar yapılması planlanmaktadır.

Bu kapsamda Ajansımız, 2016 yılında ilk defa Eskişehir’de Melek Yatırımcılık Tanıtım Semineri ve İş Melekleri Paneli ile Demo Day etkinliği düzenlemiştir. Keiretsu Forum Melek Yatırımcı Ağı, Eskişehir Ticaret Odası (ETO) ve Eskişehir Sanayi Odası (ESO) iş birliği ile yapılan "Melek Yatırımcılık Tanıtım Semineri ve İş Melekleri Paneli"ne iş insanları, girişimciler, üniversite ve sanayinin temsilcileri davet edilmiştir. Potansiyel melek yatırımcı adaylarının keşfedilmesi, aktif yatırım yapan yatırımcılarla bir araya gelmeleri ve ekosistemin gelişmesi bakımından önemli çıktılar sağlamanın hedeflendiği etkinlikte melek yatırımcılar tecrübelerini aktarmıştır. Ülkemizin melek yatırımcılar ile ilgili mevzuat düzenlemesi olan sayılı ülkelerden biri olduğu ve bu özelliği ile dünya genelinde pek çok platformda örnek gösterildiği belirtilmiş, Hazine Müsteşarlığı uzmanları ise Bireysel Katılım Sermayesi teşvikleri konusunda katılımcıları aydınlatmıştır.

2 Temmuz 2020 tarihinde gerçekleştirilen SeedUP çevrim içi Demo Day etkinliği öncesinde Bursa Teknik Üniversitesi iş birliği ile çevrimiçi olarak Melek Yatırımcılık Paneli gerçekleştirilmiştir. Panele Şirket Ortağım ve Albaraka Garaj’dan melek yatırımcılar katılmış ve bölgede melek yatırımcılığın geliştirilmesi için görüşlerini dile getirmişlerdir.

Bireysel Katılım Sermayesi (BKS) sistemine ilişkin kanunun düzenlemesi 2012 yılı Haziran ayında gerçekleşmiştir. Bu düzenlemeden çok kısa bir süre sonra 15 Şubat 2013 tarihinde sisteme ilişkin Bireysel Katılım Sermayesi Hakkında Yönetmelik yürürlüğe girmiş ve BKS sistemi faaliyete alınmıştır. Yayımlanan son rapor olan 2019 yılı 1.çeyrek BKS (Bireysel Katılım Sermayesi) İlerleme Raporuna göre, bugüne kadar melek yatırımcı lisans sürecini tamamlayarak lisans almaya hak kazanan melek yatırımcıların %3’ü Bursa’da yer almaktadır. Bölgede melek yatırımcılık konusunda farkındalık ve kapasite artırılması ihtiyacı bulunmaktadır. Hazine ve Maliye Bakanlığının melek yatırımcılık (Bireysel Katılım Sermayesi) konusundaki teşviklerinin yaygınlaştırılması gerekmektedir. Buna yönelik yapılan faaliyetlerin devamı ve geliştirilmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda, bölgede melek yatırımcılık konusunda farkındalık ve bilinirlik oluşturulması ve bir ağ kurulmasına yönelik olarak 2021 yılında bölgedeki paydaşlar ile görüşmeler ve toplantılar, diğer bölgelerde kurulmuş melek yatırımcılık ağları ile çevrimiçi görüşmeler gerçekleştirilmiştir. SeedUP Eskişehir 2021 Programının demo day etkinliği kapsamında melek yatırımcı ağlarının temsilcilerinin katılımı ile bir panel gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda bölgedeki potansiyel yatırımcılar için Melek Yatırımcı Akademisi adı altında düzenli aralıklarla etkinlikler düzenlenmesi kararlaştırılmış ve bir program oluşturulmuştur. Program kapsamında girişimcilik ekosistemi hakkında bilgi sunulması, melek yatırımcılığın avantajlarının anlatılması, yatırım yapmış melek yatırımcılar ve yatırım alan girişimcilerin tecrübelerini aktarması planlanmaktadır. Ayrıca melek yatırımcılık tanıtım seminerleri düzenlenmesinin yanında; bölgedeki potansiyel melek yatırımcıların tespiti, melek yatırımcıların akreditasyonu, demo day etkinlikleri ile TechUP ve SeedUP bünyesinde oluşacak girişimci havuzundaki projelerin değerlendirilmesi, mevcutta akredite melek yatırımcıların potansiyel melek yatırımcılarla tecrübe paylaşımı toplantısı gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Çocuk/Genç Girişimciliğinin Geliştirilmesi

Girişimcilik kültürünün erken aşamada yaygınlaştırılmasını sağlayarak bölgenin girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi için okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise dönemindeki çocuklara ve gençlere yönelik girişimcilik etkinliklerinin yürütülmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacın giderilmesi amacıyla ilkokuldan

lise son sınıfa kadar öğrenim gören öğrencilerin ve öğretmenlerin yaratıcı fikirleri desteklenerek, katma değerli ürün ve hizmetlere dönüştürüldüğü ve girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesine fırsat veren Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü Bursa İnovasyon Merkezi ile koordineli bir şekilde çalışmalar/etkinlikler yürütülmektedir.

İnovasyon merkezinde girişimcilik becerileri eğitimi, teknoloji odaklı (yazılım dilleri, robotik, dijital oyun, tasarım, animasyon, yapay zekâ vb.) atölyeler, STEM temelli problem çözme etkinlikleri, girişimcilerle ve akademisyenlerle tecrübe paylaşım seminerleri, yarışmalar (hackathon, gamejam vb.) düzenlenmektedir. İnovatif ve teknoloji odaklı atölyelerde verilen eğitim, seminer, yarışma gibi etkinliklerle öğrenci ve öğretmenlere rehberlik ederek, girişimci kültürünün erken yaşlardan itibaren oluşması ve yaygınlaşması hedeflemektedir. Bu hedef doğrultusunda, yapılan atölye çalışmalarının etkinliğini artırmak, daha geniş kitlelere ulaşmasını ve kırsal alandaki çocukların ve gençlerin fırsat eşitliği çerçevesinde merkezden faydalanabilmesini sağlamak amacıyla Ajans koordinasyonunda İl Millî Eğitim Müdürlüğü iş birliğinde atölye çalışmaları geliştirilerek organize edilecektir. Bunun yanı sıra, lise öğrencilerini gelecek hedefleri için bilinçlendirmek, alanında uzman kişilerden alacakları eğitimler, saha ziyaretleri ve tecrübe paylaşımları ile kendini tanımasına ve geliştirmesine yardımcı olmak amacıyla düzenlenen Gelecek Kariyerim Programının da yapısı ve içeriği geliştirilerek, etkinliği artırılacaktır.

d) Tanıtım ve Yatırım Destek

Girişimcilik ekosistemi kapsamında yürütülecek tüm faaliyet ve programların tanıtımı için basılı ve görsel medya olanaklarından faydalanılacaktır.

Girişimcilik, Ar-Ge ve İnovasyon Tanıtım Etkinliklerine Katılım

BEBKA, Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında düzenlenen programlara katılan girişimcilerin ve bölgede üretilen yenilikçi projelerin, ürünlerin ulusal ve uluslararası ölçekte düzenlenen fuar, sergi, festival, zirve vb. etkinliklerde tanıtılmasını; geliştirilen inovatif projeleri aynı platformda buluşturarak, projeler arasında sinerji ve etkileşim oluşturmayı, projelerin yatırıma dönüşmesine ve ticarileşmesine katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

BEBKA ile birlikte bölgedeki teknoparklar, üniversiteler, teknoloji transfer ofislerinin ve bölgeden girişimcilerin yer alacağı; somut ürüne dönüşmüş, yenilikçi, ileri teknolojiye yönelik projelerin sergileneceği stantlar oluşturularak çeşitli etkinliklere katılım sağlanması planlanmaktadır.

e) Ajans Destekleri

2022 Yılı Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı ve Kaynak Çağrısı

Ajansımız, TR41 Bölgesinde girişimciliğin geliştirilmesi amacıyla 2016 yılından itibaren Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı (TechUP) ve İnovatif Girişimcilik Programını (SeedUP) yürütmekte olup, bu programlara katılan girişimcilerin beklenen atılımı yapabilmeleri için finansman ihtiyaçları bulunduğu görülmüştür. Bu programlardan elde edilen tecrübeler ve bu programların devamlılığının sağlanabileceği şekilde bölgemizdeki girişimciler için yatırım mekanizmaları geliştirilmesi amacıyla Bakanlığımız

koordinasyonunda Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı ve Kaynak Çağrısı 27.07.2022 tarihinde ilan etmiştir.

Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı ile TR41 Bölgesinde hızlı büyüme ve katma değer yaratma potansiyeli taşıyan girişimlere finansman desteği sağlamak üzere kamu-özel sektör ortaklığına dayalı sürdürülebilir bölgesel girişim sermayesi uygulamasının hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, girişim sermayesi fonları ile Bölgede yüksek katma değer üreten, teknoloji odaklı girişimlere ve KOBİ'lere yatırım yapılması sağlanarak girişimlerin finansmana erişiminin artırılması ve böylece girişimcilik ve yenilikçilik ekosisteminin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Program kapsamında yatırım yapılan girişim sermayesi yatırım fonları teknoloji tabanlı, yenilikçi ve yaratıcı iş modeline sahip girişim şirketleri ve KOBİ'lere yatırım yapılabilecektir. Hızlı büyüme, ihracat yapma, yüksek istihdam oluşturma potansiyeli taşıyan girişimlere yatırım yapılması öncelikli görülmektedir.

Ajansımız söz konusu mali destek programına 5 yıl süre için 100 milyon TL kaynak aktarma taahhüdünde bulunmuştur. Program kapsamında yatırım yapılması karar mevcut fonlara ve bölge dışında kurulacak fonlara, toplam taahhüt büyüklüğünün azami %25'i oranında, bölgede kurulacak fonlara ise azami %50 oranında katılım sağlayacaktır.

Program ile birlikte ilan edilen kaynak çağrısıyla bölgesel girişim sermayesi desteğinden yararlanabilecek fonlara Ajans ile birlikte katkı sağlayabilecek nitelikli yatırımcılardan kaynak aktarma taahhütleri alınmıştır. Program kapsamında fazla sayıda girişime finansman sağlamak ve girişimlere yapılacak yatırımların daha yüksek tutarlarda gerçekleştirilebilmesi amacıyla girişim sermayesi fonlarına bulunulacak taahhüt miktarının artırılması için Ajansımız, nitelikli yatırımcıları girişim sermayesi fonlarına taahhütte bulunmaya davet etmiştir.

2022 yılı içerisinde girişim sermayesi yatırım fonlarının başvuruları alınan ve değerlendirme süreci tamamlanan program kapsamında 2023 yılı içerisinde sözleşme süreçlerinin yürütülmesi ve ilk yatırımların gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Paya Dayalı Kitle Fonlaması Desteği

Bölgemizdeki girişimciler için yatırım mekanizmaları geliştirilmesi amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülen bir diğer çalışma da paya dayalı kitle fonlaması çalışmasıdır. Paya dayalı kitlesel fonlama, bir projenin veya girişim şirketinin ihtiyaç duyduğu fonu, elektronik ortamda hizmet veren kitlesel fonlama platformu aracılığıyla halktan toplamasını ifade etmektedir. Ajansımız tarafından 2016 yılından itibaren yürütülen Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı (TechUP) ve İnovatif Girişimcilik Programına (SeedUP) katılan girişimlerin mevcut paya dayalı kitle fonlama platformları kampanyalarına katılıp ihtiyaç duydukları fonları aldıkları görülmüştür. Bu kapsamda 2021 yılı SeedUP Programına katılan CranioCatch isimli girişim, paya dayalı kitle fonlaması platformu kampanyasına çıkmış, yoğun talep sayesinde %168 fonlamayla kapanmış girişime 1.039 yatırımcı yatırım yapmıştır. Yatırım sonunda 1.764.438 TL talep toplanmıştır. Bunun dışında TechUP firmalarımızdan Tungasoft, Sensiball ve Fernvaille firmaları da paya dayalı kitle fonlaması platformu kampanyalarından fonlanmıştır (sırasıyla %109, %140 ve %216). Söz konusu örneklerin çoğaltılması ve Bölgedeki potansiyelin değerlendirilmesi amacıyla

Bölgemizdeki teknoloji odaklı, yenilikçi yönü olan girişimlere kaynak sağlanması hedefiyle Bakanlığımızın koordine ettiği paya dayalı kitlesel fonlama desteğine dahil olunacaktır.

e) İzleme ve Değerlendirme

İlgili SOP programı faaliyetlerinin ana yürütücüsü BEBKA'dır. SOP çerçevesinde yürütülecek farklı faaliyetlerde farklı kurum ve kuruluşlar ile iş birliklerinin yapılması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede iş birliği geliştirilecek olan kurumlar girişimcilik ekosistemi içerisinde yer alan, yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası kurumlar olacaktır. Paydaşlara yüklenen misyon; Bölgede girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesine yönelik, girişimci, yatırımcı ve aracı kurumlarda kapasite artışı ve bağlantı kurulması üzerine olacaktır. Girişimcilik ekosistemin geliştirilmesi sonuç odaklı programının uygulanması, ilgili toplantıların düzenlenmesi ve diğer sekretarya çalışmaları yürütülmesi BEBKA'nın sorumluluğunda olacaktır.

BEBKA Genel Sekreterliği koordinasyonunda başta TTO'lar, üniversiteler, TSO'lar, SİAD'lar, Ar-Ge ve tasarım merkezleri, girişimciler, mentor ve mentor adayları, il müdürlükleri, İŞKUR, KOSGEB ile bölge dışından TÜBİTAK, hızlandırıcılar, melek yatırımcı ve melek yatırımcı ağları, girişim sermayesi yatırım fonu ve ortaklıkları ve TOBB Girişimciler Kurulu olmak üzere ilgili kurumların temsilcilerinin ihtiyaç duyulan zaman ve konularda toplanması amacıyla komisyonlar oluşturulabilecektir. Kalkınma Kurulu'nun faaliyete geçmesi durumunda ilgili kurul üyeleri de bu komisyonlara davet edilecektir.

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi yapılacak olup performans göstergeleri üzerinden sonuç odaklı programın değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

Bununla birlikte özellikle SOP bünyesinde tematik alanlarda oluşturulan komisyonlar ihtiyaç duyulduğunda toplanarak, çalışma programında yer alan faaliyetlere ilişkin hedeflere ulaşılma düzeyinin takip edilmesine, mevcut SOP bileşenlerinde istenen hedeflere ulaşılması amacıyla yapılabilecek süreç iyileştirmelerine, gelecek dönem faaliyetlerine ilişkin görüş ve öneriler alınacaktır.

Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2023 yılı ve öncesinde yürütülen faaliyetlere ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 6. GEGSOP Kapsamında Tamamlanan Faaliyetler

SOP Kapsamındaki Faaliyet	Gerçekleşen Çıktı	Gerçekleşen Tarih
SeedUP İnovatif Girişimcilik Programı	<ul style="list-style-type: none"> 94 girişimci başvurusu 51 girişimciye yönelik 32 saat temel girişimcilik eğitimi 32 saat ilave eğitim modülü 8 firma kuruluşu 43 katılımcıya yönelik toplam 357 saat mentorluk Program süresince 4 firma tarafından 10 milyon TL üzerinde satış Bir şirketten 600 bin dolarlık ihracat Yatırım alan 2 girişim (300.000 \$ ve 1,7 milyon TL) Kitlesel fonlamadan fonlanan girişimci sayısı 1, fon tutarı 1,7 milyon TL Bursa Teknopark'ta yer alan 2 kuluçka şirketi	Nisan 2019 – Ağustos 2022

SOP Kapsamındaki Faaliyet	Gerçekleşen Çıktı	Gerçekleşen Tarih
TechUP Teknoloji Odaklı Hızlandırıcı Programı	<ul style="list-style-type: none"> 28 firmaya yönelik Toplam 80 saat eğitim Toplam 486 saat mentorluk Yatırım alan iki firma Kitlesel fonlamadan fonlanan firma sayısı 3, fon tutarı 2,4 milyon TL 	Kasım 2016- Ağustos 2022
TechXtile Startup Challenge	<ul style="list-style-type: none"> 319 girişimciye 2 günlük genel girişimcilik eğitimi 99 girişimciye yatırımcı sunumu (pitching) eğitimi 42 girişimci ile Demo Day etkinliği 32 saat eğitim 144 saat mentorluk Yatırım alan 2 firma 	Eylül 2019- Aralık 2021
Melek Yatırımcılık Paneli (SeedUP Programı kapsamında)	<ul style="list-style-type: none"> 90 Katılımcı 	Temmuz 2020
Sosyal Girişimcilik Semineri	<ul style="list-style-type: none"> 211 katılımcı 	Mart 2019
Bursa Sosyal Girişimcilik Ağı Toplantıları	<ul style="list-style-type: none"> 9 Toplantı 	Ocak 2020-Devam ediyor
MMG Ar-Ge ve İnovasyon Zirvesi Sergisi	<ul style="list-style-type: none"> 5 firma ve 5 meslek lisesi projelerini sergiledi. 	Ekim 2019
Girişimcilik Mali Destek Programı	<ul style="list-style-type: none"> Destek almaya hak kazanan 7 proje 2,89 Milyon TL sözleşme tutarı³¹ 	Ocak 2019-Temmuz 2022
TÜBİTAK BİGG Mentor Arayüz Kuruluşları ile İş Birliği	<ul style="list-style-type: none"> ARGEMENTOR+ Mentorluk Programı Webinarı düzenlendi. 22 katılımcı 	30 Nisan 2020
Genç Girişimcilere Yönelik Yazılım ve Kodlama Programı	<ul style="list-style-type: none"> Her biri 70 saat süren 12 haftalık dönemlerde atölyeler gerçekleştirildi. Atölyeler için 1283 kişi başvuru alındı, 104 kişi atölyelere katıldı. 65 kişi tarafından projeler geliştirildi. Atölyelere katılan 5 ekip SeedUP Programına katıldı. Atölyeye katılan 16 genç istihdam edildi. 	Ocak-Aralık 2021
Lise Öğrencileri için Girişimcilik Programı	<ul style="list-style-type: none"> 466 rehber öğretmene eğitici eğitimi İlk aşamada toplam 382 öğrenciye 1146 saat girişimcilik eğitimi İkinci aşamaya geçen 141 öğrenciye toplam 705 saatlik ileri girişimcilik eğitimi 1257 öğrenci katılımıyla 212 öğrenci şirketi kurulumu 101 öğretmen rehberliği 38 adet gönüllü mentordan her şirket için ortalama 18 saatlik iş dünyası ve akran mentorluğu En İyi İş Yönetimi Özel Ödülü alan 1 şirket Türkiye Finali ikincisi En İnovatif Ürün Kategorisi üçüncüsü Uluslararası Girişimcilik Yetkinlikleri Sertifikası alan 144 öğrenci 	Ekim 2021 – Ağustos 2022

³¹ Henüz nihai ödemesi yapılmayan projeler olduğu için gerçekleşen toplam destek tutarı yazılamamıştır.

2.3. Kırsal Kalkınma ve Turizm Tanıtım Sonuç Odaklı Programı

a) Amaç

Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgesi; sanayi alanındaki yüksek gücü ve kapasitesinin yanı sıra, orman ve su varlıkları, bitki örtüsü ve tarımsal çeşitlilik ile birlikte tarihi ve kültürel değerler bakımından da önemli bir potansiyele sahiptir. Kırsalda tarım ve hayvancılık faaliyetlerine ek olarak, çıkan ürünlerin işlenmesi, marka-tescil faaliyetleri, eko-turizm, kentten kıra dönüş gibi birçok çalışma ile turizm tanıtımında bölge zenginlikleri doğrultusunda kültür, doğa, tarih, sağlık alanlarında faaliyetler bölgemizde aktif şekilde yürütülmektedir.

Kırsal Kalkınma ve Turizm Tanıtım Sonuç Odaklı Programının genel amacı, “bölgemizde kır-kent dengesinin gözetilerek kırsal alanlarda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesiyle sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sağlanması; yerel zenginliklerin ve turizm potansiyelinin değerlendirilerek turizmde rekabet gücünün artırılması”dır.

Özel Amaç 1: Bölgede kırsal kalkınma alanında öncelikli ihtiyaç alanlarının tespitine yönelik çalışmalar yapılması

Özel Amaç 2: Yerel değerlerin yaşatılması amacıyla marka ve ticari değeri olabilecek ürünlerin kapasite geliştirici faaliyetlerle üretiminin desteklenmesi

Özel Amaç 3: Kırsalda yenilikçi uygulamaların yaygınlaştırılması ve verimliliğin artırılması

Özel Amaç 4: Kırsal kalkınma ve turizm alanlarında ortak çalışma, iş birliği ve girişimcilik kültürünün geliştirilmesi

Özel Amaç 5: Bölgenin kırsal değerleri ve turizm potansiyeli odağında markalaşmasının sağlanması, marka değerlerinin tanınırlığının artırılması ile bölgeye nitelikli ziyaretçi ve yatırımcı çekilmesi,

Özel Amaç 6: Turizmde ürün ve hizmet çeşitliliğinin (agro-turizm, ekoturizm, yayla turizmi, gastronomi, doğa, termal, sağlık vb.) sürdürülebilir turizm anlayışı çerçevesinde planlanması, yaygınlaştırılması ve tanıtılması

Özel Amaç 7: Kırsalda üretilen tarımsal ve geleneksel ürünlerin katma değerinin ve pazarlama imkânlarının artırılması

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Ülke çapında kırsal alanlarda yapılacak çalışmalar için oldukça kapsamlı analizler sunan, 2019 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda çalışmalarına başlanan, bölgemizde ajansımız tarafından yürütülen Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Çalışması (YER-SİS); 37.036 köy, köyden mahalleye dönüşmüş yerleşim birimi, belde ve beldeden mahalleye dönüşmüş yerleşim birimini kapsamı ile kırsalla ilgili veri elde edilmesi konusunda büyük öneme sahiptir. Çalışmanın geneli değerlendirildiğinde Türkiye kırsalında tarımsal faaliyetlerin baskın üretim faaliyeti olduğu, bununla birlikte ülkemizde sanayi üretiminin yoğun olduğu bölgelerdeki sanayi faaliyetlerinin sınırlı da olsa yakın kırsal yerleşimlere yayıldığı tespit edilmiştir. Diğer bir yandan kırsal yerleşimlerin bulunduğu bölgelerin ekonomik yapıları, kentsel

merkezlere yakınlıkları, coğrafi konumları, topoğrafyası ve iklim koşulları gibi pek çok faktörün kırsal yerleşimlerin diğer yerleşimlerle olan ilişkilerinde etkili olduğu saptanmıştır. Ayrıca Bursa ve Eskişehir illerinde olduğu gibi farklı yasal düzenlemelerle mahalle statüsüne dönüştürülen köylerin genel itibarıyla köylerle benzer özellikler taşıdığı ve kırsal niteliğini sürdürdükleri gözlemlenmiştir.

Bu doğrultuda kırsal kalkınma ve turizm tanıtım faaliyetlerine ilişkin gerek ulusal ve bölgesel gerekse de yerel ölçekte birçok strateji belgesinde öncelik ve tedbirler bulunmaktadır.

On Birinci Kalkınma Planının “2.4.6. Kırsal Kalkınma” başlığında; “Sürdürülebilir kırsal kalkınma anlayışıyla, üretici birlikleri ve aile işletmelerinin üretim kapasitesinin ve kırsal işgücünün istihdam edilebilirliğinin artırılması, yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, yoksullukla mücadele ile kırsal toplumun düzenli ve yeterli gelir imkânlarına kavuşturularak refah düzeyinin artırılması ve nüfusun kırsalda tutundurulması” kırsal kalkınmada temel amaç olarak belirlenmiştir. Köylerdeki üretim ve yaşam biçimleri ile tabiat ve kültür varlıklarının korunmasını teminen; köylere özgü geleneksel zanaat ve el sanatları, agro-turizm, coğrafi işaretli ürünler, süs bitkileri, bağcılık, arıcılık, balıkçılık, kümes hayvancılığı, alternatif tarım ürünleri yetiştiriciliği, tarım ve gıda ürünlerindeki geleneksel üretim ve saklama bilgisini gelecek kuşaklara taşıyacak girişimler ve iş birlikleri gibi alanların desteklenmesine devam edilmesi hedeflenmektedir.

TR41 bölgesi için kırsal bölgeler genel olarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayınlanan İlçelerin Sosyoekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasında (SEGE-2022) birinci ve ikinci kademe dışında yer alan ilçeler olarak tanımlanmaktadır. Bununla birlikte Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Çalışması (YER-SİS) çalışmasında da yer alan, halihazırda köy ve belde statüsünde olan yerleşim yerleri ile 6360 ve 5747 sayılı Kanunlarla mahalleye dönüşen belde ve köyler de kırsal alan tanımı içine dahil edilmektedir.

Tablo 7. SEGE 2022 İlçe Düzeylerine Göre Son 5 Yıllık Nüfus Değişimleri

İL	İLÇE	SEGE 2022 Düzeyi	2016 (kişi)	2021 (kişi)	Değişim (%)
Bilecik	Bozüyük	2	72.471	78.010	7,64%
Bilecik	Merkez	2	77.976	86.442	10,86%
Bilecik	Osmaneli	3	21.071	21.497	2,02%
Bilecik	Söğüt	3	19.285	18.352	-4,84%
Bilecik	Pazaryeri	4	10.583	10.032	-5,21%
Bilecik	Gölpazarı	4	11.499	9.031	-21,46%
Bilecik	İnhisar	4	2.334	2.183	-6,47%
Bilecik	Yenipazar	5	3.078	2.787	-9,45%
Bursa	Nilüfer	1	415.818	518.382	24,67%
Bursa	Osmangazi	1	841.756	884.451	5,07%
Bursa	Gemlik	2	107.139	118.037	10,17%
Bursa	İnegöl	2	255.032	286.848	12,48%
Bursa	Karacabey	2	81.629	84.241	3,20%
Bursa	Kestel	2	57.818	72.439	25,29%
Bursa	Mudanya	2	86.426	105.308	21,85%
Bursa	Orhangazi	2	77.297	80.216	3,78%
Bursa	Yıldırım	2	649.731	653.307	0,55%
Bursa	Gürsu	3	84.326	99.278	17,73%
Bursa	İznik	3	42.530	44.050	3,57%

İL	İLÇE	SEGE 2022 Düzeyi	2016 (kişi)	2021 (kişi)	Değişim (%)
Bursa	Mustafakemalpaşa	3	99.753	101.407	1,66%
Bursa	Yenişehir	3	53.061	54.485	2,68%
Bursa	Orhaneli	4	19.656	18.786	-4,43%
Bursa	Harmancık	4	6.551	6.016	-8,17%
Bursa	Keles	4	12.452	11.246	-9,69%
Bursa	Büyükorhan	5	10.421	9.321	-10,56%
Eskişehir	Odunpazarı	1	391.106	419.114	7,16%
Eskişehir	Tepebaşı	2	343.701	378.594	10,15%
Eskişehir	İnönü	3	6.720	6.216	-7,50%
Eskişehir	Sivrihisar	3	20.886	20.217	-3,20%
Eskişehir	Alpu	4	11.290	10.178	-9,85%
Eskişehir	Beylikova	4	7.842	6.010	-23,36%
Eskişehir	Çifteler	4	15.297	14.886	-2,69%
Eskişehir	Mahmudiye	4	7.856	7.713	-1,82%
Eskişehir	Mihalgazi	4	4.561	3.030	-33,57%
Eskişehir	Seyitgazi	4	13.203	12.651	-4,18%
Eskişehir	Günyüzü	5	5.746	5.304	-7,69%
Eskişehir	Han	5	1.946	2.045	5,09%
Eskişehir	Mihalıççık	5	8.444	7.800	-7,63%
Eskişehir	Sarıcakaya	5	6.244	4.611	-26,15%

Tablo 7’de de görülebileceği üzere bölgedeki üç ilde de SEGE 2022 ilçe sınıflamasına göre 1 ve 2. düzeyde yer alan ilçe nüfusları istisnasız olarak artış gösterirken, kırsal alan tanımında yer verilen 3.,4. ve 5. düzeyde yer alan ilçelerin nüfusları birkaç istisna dışında azalmıştır. Söz konusu veriler ışığında kır-kent entegrasyonuna hizmet edecek ve kırsal alandaki potansiyelin daha etkin kullanılabilmesine imkân verebilecek faaliyetlerin yürütülmesi ve kırsalda halihazırda yürütülen ekonomik faaliyetlerin desteklenerek kırsal alandaki nüfusun yaşam kalitesini artıracak faaliyetlerin sürdürülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bölgede ekonomik çeşitliliğin artırılması amacıyla turizm potansiyelinin değerlendirilmesi, doğa, termal, sağlık, kültür ve yayla turizminin geliştirilmesi bölge halkının gelirinin artırılması açısından desteklenmesi, turizm alanlarının geliştirilmesinde bölgenin doğal yapısına uygun, farklı turizm türlerine hitap eden konaklama türleri (ev pansiyonculuğu, yayla evleri, kamp vb.) ve altyapısının geliştirilmesinin önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Bölge Planında belirtildiği üzere, Bölgede turizm sektörünün en temel ihtiyacı, sahip olduğu önemli sayıdaki tarihi ve doğal kaynak potansiyelinin ekonomik olarak etkin bir şekilde değerlendirilmesidir. Yıl içinde dengeli bir turizm ekonomisi yaratılması amacıyla destinasyon bazlı planlama yaklaşımı gözetilerek turizm gelirlerinin kırsal bölgelere yayılması, doğa ve tarihsel miras tahribatının engellenerek turizmin sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekmektedir. Bursa ili için hazırlanmış olan “Bursa Turizm Tanıtım ve Marka Stratejisi”, Eskişehir ili için hazırlanan “Eskişehir Turizm Temalarının Mekânsal Analizi ile Turizm Pazarlama Stratejisi” ve Bilecik ili için hazırlanmış olan “Marka Kent Bilecik” ile “Bilecik Şehir Markalaşması ve Tanıtımı” çalışmalarının doğrultusunda bölgemizdeki turizm tanıtım faaliyetleri takip edilecektir.

Bölge illerinde turizm ve kırsal alanda faaliyet gösteren çok sayıda kuruluş bulunmaktadır. Sayıca fazla olan bu kuruluşların niteliklerinin ve etkinliklerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda iyi uygulama örneklerinin gösterilmesi, eğitimler aldırılması ve bu sayede kapasitelerinin geliştirilmesi ihtiyacı bulunmaktadır. Bununla birlikte yöresel ve coğrafi işaretli ürünlerin satış ve pazarlanması için bu kooperatif ve derneklerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu SOP kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan kırsal kalkınmaya yönelik faaliyetlerin, tarım ve hayvancılık üretimi potansiyelinin ortaya çıkarılması ve geliştirilmesi bakımından önem arz edeceği düşünülmektedir. Eğitimler, danışmanlıklar, iyi uygulama ziyaretleri, iş birlikleri ve mali destek programları gibi faaliyetler bu amaçlara yönelik planlanmıştır.

Kırsal Kalkınma ve Turizm Tanıtım SOP kapsamında, yenilikçi ve sürdürülebilir bir bakış açısıyla kırsal bölgelerin refah seviyesinin artırılması, kır-kent gelişmişlik dengesinin kurulması, kırsal alandan elde edilen gelirlerin çeşitlendirilerek artırılması hedeflenmektedir. Ayrıca, bölge turizminin mevcut değerleri ve potansiyelini markalaştırarak tanıtılması, turizm faaliyetlerinin on iki aya yayılması, turizmden elde edilen gelirlerin yeni nesil turizm anlayışları çerçevesinde çeşitlendirilerek artırılması ve bölgeye turizm yatırımının çekilmesi amaçlanmaktadır. Söz konusu hedeflere ilişkin faaliyet ve çıktıları aşağıda detaylı olarak ele alınmaktadır.

c) Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Kırsal Kalkınma ve Turizm Tanıtım Sonuç Odaklı Programının 3 (üç) yıllık sonuç ve yıllık çıktı hedefleri aşağıdadır:

Tablo 8. KKTTSOP Sonuç ve Çıktı Göstergeleri

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
5,6	Bilecik Söğüt'e gerçekleştirilen yatırım sayısı	Adet	Sonuç	2	3	BEBKA, Söğüt Kaymakamlığı, Bilecik Valiliği
2,7	TR41 Bölgesinin tarım ve hayvancılık sektöründeki ihracat miktarının artışı ³²	Yüzde	Sonuç	110.434.083 \$	%15	TÜİK, Tarım ve Orman Bak., BEBKA
5,6	TR41 Bölgesinde konaklama tesislerine giriş yapan yerli ve yabancı turist sayısındaki artış	Yüzde	Sonuç	2.414.826	%20	TÜİK, Kültür ve Turizm Bak.
5,6	TR41 Bölgesinde ortalama geceleme sayısında artış	Yüzde	Sonuç	4.187.299	%20	TÜİK, Kültür ve Turizm Bak.
5,6	TR41 Bölgesi illerinde ortalama geceleme süresinde artış	Yüzde	Sonuç	<u>Geceleme sayısı</u> Bursa:1,83 Eskişehir:1,45 Bilecik:1,57	%15	TÜİK, Kültür ve Turizm Bak.
1,5,6	Bölgeye yeni kırsal/kentsel turizm yatırımcısı sayısı	Adet	Sonuç	0	5	BEBKA

³² Tarım, hayvancılık, ormancılık ve balıkçılık sektörlerini içermektedir. TÜİK 2019 yılı verileridir.

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1,5,6	Bölgede turizm alanında yapılan yeni konaklama tesisi yatırımı adedi	Adet	Sonuç	0	7	BEBKA, TSO'lar
1,5,6	Eskişehir ilini ziyaret eden sağlık turisti sayısı	Adet	Sonuç	3697	4436	İl Sağlık Müdürlüğü
1,7	Güncellenen ilçe raporu sayısı	Adet	Çıktı	20	33	BEBKA
1,4,5,6	Bölgesel Kırsal Kalkınma Stratejisi Raporu	Adet	Çıktı	0	1	BEBKA
4	Gerçekleştirilen ziyaret sayısı (Belediyeler)	Adet	Çıktı	27	20	BEBKA
4	Kırsal ve turizm paydaşlarıyla görüşme sayısı	Adet	Çıktı	14	20	BEBKA
4	Ajans personeli tarafından Teknik İnceleme Ziyareti sayısı	Adet	Çıktı	0	3	BEBKA
4,6	İyi Uygulama Örnekleri İnceleme Ziyareti sayısı	Adet	Çıktı	0	3	BEBKA
2,4,7	Üreticilere yönelik düzenlenen eğitim sayısı	Adet	Çıktı	8	8	BEBKA
4, 5,6	Düzenlenen Doğa Sporları Festivali sayısı	Adet	Çıktı	0	1	BEBKA
4,5,6	Bilecik Doğa Sporları Festivaline katılan sporcu sayısı	Adet	Çıktı	0	50	BEBKA
4,5,6	Bilecik Doğa Sporları Festivali etkinlik filmi sayısı	Adet	Çıktı	0	1	BEBKA
4,5,6	Bilecik Doğa Sporları Festivali etkinlik sonu kitapçığı sayısı	Adet	Çıktı	0	1	BEBKA
4,5,6	Bilecik Doğa Sporları Festivaline ilişkin yerel ve ulusal basında çıkan haber sayısı	Adet	Çıktı	0	10	BEBKA
4, 5,6	Düzenlenen Doğa Sporları Tanıtım ve Yatırım Faaliyetleri sayısı	Adet	Çıktı	0	2	BEBKA
4,5,6	Bilecik Doğa Sporları Tanıtım ve Yatırım Faaliyetleri kitapçığı sayısı	Adet	Çıktı	0	1	BEBKA
1,2,3,4	Eskişehir Kadın Kooperatiflerini Geliştirme Paneline katılım sağlayan kadın kooperatifi üyesi	Adet	Çıktı	0	50	BEBKA
2,3,5,7	Teknik Destek Programı kapsamında eğitim alan kişi sayısı	Kişi	Çıktı	75	100	BEBKA
2,3,5,7	Teknik Destek Programı kapsamında düzenlenen eğitim sayısı	Adet	Çıktı	4	10	BEBKA
2,3,5,7	Teknik Destek Programı kapsamında destek alan proje sayısı	Adet	Çıktı	4	10	BEBKA

Özel Amaç(lar)	Gösterge Adı	Birim	Türü	Mevcut Durum*	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1,2,3,5,7	Fizibilite Desteği Programı kapsamında destek alan proje sayısı	Adet	Çıktı	0	3	BEBKA
3,5,6,7	Proje Teklif Çağrısı kapsamında destek alan proje sayısı	Adet	Çıktı	12	10	BEBKA

d) Faaliyet Planı ve Bütçe

İlgili SOP kapsamında 2023 yılı içerisinde yürütülmesi planlanan tüm faaliyetler ve faaliyetlere ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 9. KKTSOP Faaliyet Planı ve Bütçe

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Özel Amaç	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi	2023 Yılı Bütçesinden Ayrılan Tutar (TL)
1	Bölgesel Kırsal Kalkınma Stratejisi	Araştırma, Analiz	1,4,5,6	Araştırma, Analiz ve Programlama	PPKB	YDO'lar	2020/4	2023/2	100.000
2	Kurumlar Arası İş Birliği ve Koordinasyonun Artırılmasına Yönelik Çalışmalar	Faaliyet	1,4	İş Birliği ve Koordinasyon	YDO'lar		2023/1	2023/3	50.000
3	Yurt içi iyi uygulama örneklerinin incelenmesi	Faaliyet	4,6	Kapasite Geliştirme	YDO'lar		2023/2	2023/3	50.000
4	Üreticilere Yönelik Eğitimler	Faaliyet	2,3,4,7	Kapasite Geliştirme	YDO'lar		2022/2	2023/4	200.000
5	Eskişehir Kadın Kooperatiflerini Geliştirme Faaliyetleri	Faaliyet	1,2,3,4	Kapasite Geliştirme	Eskişehir YDO	PPKB	2023/2	2023/4	50.000
6	Bilecik Doğa Sporları Yatırım ve Tanıtım Faaliyetleri	Faaliyet	4,5,6	Tanıtım ve Yatırım Destek	Bilecik YDO		2022/2	2023/4	150.000
7	2020 Yılı Kırsalda Ekonomik Kalkınma MDP	Mali Destek Programı	2,5,6,7	Ajans Destekleri	PYB	İDB, MİB	2020/3	2023/4	6.000.000 ³³
8	2022 Yılı Kırsal Kalkınma MDP	Mali Destek Programı	2,5,6,7	Ajans Destekleri	PYB	İDB, MİB	2021/4	2023/4	11.000.000

a) Araştırma, Analiz ve Programlama

Bölgemizde Araştırma, Analiz ve Programlama çalışmaları kapsamında aşağıdaki çalışmalar yürütülecektir.

³³ 11 adet projenin bütçe artış talepleri sonrası toplam destek tutarı 9.355.000 milyon TL olmuştur. Projelerin uygulama ve ödeme süreçlerinin 2023 yılında tamamlanmış olması öngörülmektedir.

Bölgesel Kırsal Kalkınma Stratejisi

Bölgesel Kırsal Kalkınma Stratejisi çalışmasıyla bölgede kırsal kalkınmanın mevcut durumu, karşılaşılan sorunlar, odaklanılması gereken temel alanlar ve bu alanlarda şimdiye kadar yürütülen politika ve tedbirler ve eylemler ele alınacak; çevre analizi, paydaş analizi ve GZFT analizi ile misyon, vizyon, temel değerler, stratejik amaçlar ve hedefler belirlenecektir.

2021 yılında başta 2021-2023 yılları için hazırlanan yeni Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi olmak üzere mevcut kırsal kalkınma strateji ve planları incelenmiş, ulusal ölçekten gelen stratejik kararlar doğrultusunda çalışmanın içeriği oluşturulmuştur. Ajansımız tarafından daha önce hazırlanmış olan ilçe raporlarının güncellenmesi ile bölgenin temel sosyo-ekonomik ve mekânsal eğilimleri incelenmiştir. Buna ek olarak ulusal ve uluslararası kaynaklı kırsal kalkınma destekleri derlenmiştir. 2023 yılında bölgenin temel politika yaklaşımı kapsamında belirlenecek öncelikler altında politika ve tedbirler oluşturularak çalışma tamamlanacaktır.

b) İş Birliği ve Koordinasyon

Kurumlar Arası İş Birliği ve Koordinasyonun Artırılması

Kırsal alanda gerçekleşen faaliyetlerin çok farklı alanda çalışan kamu kurumu, sivil toplum kuruluşu ve özel sektör tarafından yürütülmesinden dolayı bu yapılar arasında zaman zaman mükerrer faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Ajans tarafından yapılacak koordinasyon çalışmaları sayesinde kırsal alana yönelik hızlı ve sonuç odaklı çalışmalar yapılması sağlanacak, benzer çalışmaların farklı kurumlar tarafından yapılması engellenerek verimlilik sağlanarak yerelde sinerji oluşturulacaktır. Bu hususta, başta yerel yönetimler olmak üzere paydaşlarla akademisyenlerin de yer alacağı odak grup toplantıları vb. katılımcı toplantılar aracılığı ile kır-kent entegrasyonu çalışmalarına yönelik koordinasyon sağlanacaktır. Ayrıca bölge planı kapsamında Ajans tarafından kırsal kalkınmaya yönelik hedeflerin yerel yönetimlerin yaptığı çalışmalarla uyum sağlaması, kırsalda çıkan proje fikirlerinin geliştirilmesi, destek mekanizmalarının doğru yönlendirilmesi ve iş birliği ve koordinasyon faaliyetleri ile birlikte kırsal alanda kapasite geliştirilmesi amacıyla Bölgede yer alan belediyeler ile iş birliği çalışmaları geliştirilecektir. Kır-kent entegrasyonu sağlanmasına yönelik yerel yönetimlerle görüşmeler yapılarak paydaşların kırsalda gerçekleştirdiği çalışmalar, yapılan/yapılması düşünülen yatırımlar hakkında bilgi edinilmesi ve yereldeki ihtiyaçların tespit edilmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda ziyaretler, toplantılar ve raporlama çalışmaları gerçekleştirilecektir.

2022 yılında Ajans mali destek programlarının planlanması ve ilçe raporlarının güncellenmesi çalışmaları kapsamında il merkezlerindeki ve ilçelerdeki müdürlükler, kaymakamlıklar, üretici birlik/kooperatifleri, meslek odaları gibi birçok kurum/kuruluşla irtibata geçilmiş; kırsal kalkınmaya yönelik istişarelerde bulunulmuştur.

c) Kapasite Geliştirme

Yurt İçi İyi Uygulama Örneklerinin İncelenmesi

Ajans kurulduğundan bu yana Bölge Planı başta olmak üzere kırsal kalkınmaya yönelik çeşitli faaliyetler Ajans tarafından yapılmış olsa da 2020 yılından itibaren Kırsal Kalkınma özelinde bulunan Sonuç Odaklı Program sebebiyle Ajans personelinin deneyim ve bilgilerinin konu özelinde artırılması gerekmektedir. Bu kapsamda Ajanslar paydaşları ile birlikte başta diğer kalkınma ajansları olmak üzere, yerel yönetimler, kooperatifler ve özel sektör tarafından yapılmış iyi uygulama örneklerini ziyaret edecektir. Burada elde edilen tecrübeler, bölge ihtiyaçlarına göre transfer edilerek proje fikirleri, faaliyetler ve iş birlikleri olarak uygulanması için altlık oluşturacaktır.

Eskişehir Kadın Kooperatiflerini Geliştirme Faaliyetleri

Kırsal alanlarda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesiyle sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sağlanması da ajansımız hedefleri arasında yer almaktadır. Bu hedefe yönelik olarak Eskişehir ilinde merkezde ve özellikle de kırsal alanda ekonomik faaliyet gösteren kadın kooperatiflerinin kapasitelerinin geliştirilmesi ile üretilen ürünler için alternatif pazarların bulunabilmesi amacıyla iş birliği ve koordinasyon faaliyetleri planlanmıştır. Söz konusu kooperatiflerle sürekli temas halinde olan Eskişehir Ticaret Odası Kadın Girişimciler Kurulu ile düzenlenmesi planlanan panel etkinliği kapsamında, ilde bulunan kadın kooperatif temsilcilerinin, başarı hikayeleri olan örnek kooperatiflerin deneyimlerinden faydalanması amaçlanmaktadır. Bununla beraber kadın kooperatiflerinde üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanması için de kooperatiflerin mevcut sorun ve ihtiyaçlarının somut şekilde ortaya konması ile ihtiyaçlara yönelik eğitim ve destek programlarının tasarlanması, konuyla ilgili etkinliklerin iş birliğiyle planlanması hedeflenmektedir. Bu sayede kooperatifler ve/veya kurumlar arası yeni bağlantıların kurulması, yeni projelerin geliştirilmesi ve deneyimlerin artırılması, pazarın gelişmesiyle de markalaşma ve katma değerli üretimin gelişmesi sağlanacaktır.

Üreticilere Yönelik Eğitimler

Bölgemizde üretim yapan çiftçilerin kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik; akıllı/iyi tarım ve hayvancılık uygulamaları, finansal okuryazarlık, aracısız pazarlama, e-ticaret vb. ihtiyaç duyulan alanlarda eğitimler verilmeye devam edecektir. Bu sayede kapasitelerinin geliştirilmesi ihtiyacının farkında olmayan ya da bu imkânlarla ulaşamayan üreticilere destek sağlanarak proaktif bir rol üstlenilecektir. 2022 yılında Bilecik Üretici Kadın Topluluklarına Yönelik Eğitim ve Danışmanlık Programı düzenlenmiş olup, 9 kadın üretici topluluğuna; ürün tasarımı ve yönetimi, marka tasarımı ve marka yönetimi, lojistik ve stok yönetimi, dijital girişimcilik ve e-ticaret, liderlik ve ekip yönetimi, stratejik planlama konularında 48 saat eğitim ve 48 saat danışmanlık hizmeti verilmiştir.

d) Tanıtım ve Yatırım Destek

Bilecik Doğa Sporları Tanıtım ve Yatırım Faaliyetleri

Bilecik'te halihazırda yürütülen doğa sporlarına (trekking, kamping, tırmanış, kanyoning, bisiklet vb.) ilişkin; ilin doğal zenginliklerinin daha fazla ilgili tarafından tanınarak etkin kullanımını sağlamak, bu yolla şehrin

ekonomisine ve markalaşmasına katkıda bulunmak amacıyla tanıtım ve yatırım faaliyetleri düzenlenmesi planlanmaktadır. Tanıtım ile ilin zenginliklerine dikkat çekilecek, büyük şehirlere olan görece konumuna vurgu yapıp doğa sporları ile ilgilenen kişilerin ziyaret ettiği rotaların içine Bilecik'in de katılması sağlanacaktır. Ayrıca bu sporların icrası ve gelişimi için ihtiyaç duyulacak altyapı ihtiyaçlarının giderilmesi noktasındaki tespit ve talepler, önümüzdeki yılların Mali Destek Programları kurgusunda dikkate alınacaktır.

e) Ajans Destekleri

2020 Yılı Kırsalda Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı

2020 yılı son çeyreğinde kâr amacı gütmeyen kurum/kuruluşlara yönelik olarak Kırsalda Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı ilan edilmiştir. Bu programla; kırsal alanlarda tarım ve sanayi iş birliğinin güçlendirilmesi ve ekonomik çeşitliliğin sağlanarak gelir artışına katkı sağlanması amaçlanmış olup, 8 milyon TL bütçe ayrılmış olup 8,4 milyon TL bütçe sözleşmeye bağlanmıştır. Programla kırsalda üretilen bitkisel ve hayvansal ürünlerin katma değerlerinin ve pazarlama imkânlarının artırılması, kırsalda yürütülen tarımsal faaliyetlerde yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılması, tarımsal atıkların ekonomik değere dönüştürülmesi ve kırsalda turizmin ve yöreye özgü değerlerin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi hedeflenmiştir. Bu çerçevede programa yapılan proje başvuruları arasından 13 proje başarılı bulunmuştur. 2021 yılı Temmuz ayında, başarılı bulunan projelerin tamamı ile sözleşme imzalanmıştır. 2022 yılı içerisinde bir adet projenin Yararlanıcının talebi üzerine feshi gerçekleştirilmiştir. 07.12.2021 tarih ve 31682 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" kapsamında sunulan bütçe artış talepleri sonrası 12 projenin onaylanan destek tutarı 9,35 milyon TL olmuştur. 2023 yılında bu projelerin uygulama süreci devam edecektir.

2022 Yılı Kırsalda Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı

2020 yılı son çeyreğinde kâr amacı gütmeyen kurum/kuruluşlara yönelik olarak 8 milyon TL bütçeye sahip Kırsalda Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı ilan edilmiştir. 2022 yılında da benzer başvurulara destek verilebilmesi adına 31.12.2021 tarihinde 15 milyon TL bütçe ile 2022 Yılı Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı ilan edilmiştir. Bu programla; 2020 Yılı Kırsalda Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programına benzer şekilde kırsalda üretilen bitkisel ve hayvansal ürünlerin katma değerlerinin ve pazarlama imkânlarının artırılması, kırsalda yürütülen tarımsal faaliyetlerde yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılması, tarımsal atıkların ekonomik değere dönüştürülmesi ve kırsalda turizmin ve yöreye özgü değerlerin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca bu programın başvuru rehberinin hazırlanmasında, 2022 yılı faaliyetleri arasında yer alan Bölgesel Kırsal Kalkınma Stratejisi çalışmasının ön çıktılarından da yararlanılmıştır. Programın sonuçları 2022 yılı Temmuz ayında ilan edilmiştir. Toplamda 16 proje 14.3 Milyon TL destek almaya hak kazanmıştır. Söz konusu projelerin, sözleşme işlemlerinin eylül ayında tamamlanarak 2023 yılında devam edecektir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Kırsal kalkınma ve turizm tanıtım faaliyetlerinin ana yürütücüsü BEBKA olacak ve Valilikler eliyle koordinasyon sağlanacak, kaymakamlıklar, il ve ilçe belediyeleri, Kültür ve Turizm il müdürlükleri, Tarım ve Orman il ve ilçe müdürlükleri, Ticaret ve Sanayi Odaları, üniversiteler, seyahat acenteleri, oteller ve ilgili birlikleri ile ilgili STK'lar paydaş olacaktır. Kamu kuruluşları, çatı kuruluşlar ve iletişim platformları ile ortak toplantı ve çalışmalar paylaşılacak ve istişare edilecektir.

Yıllık çalışma programları ve yönetim planı doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi, faaliyetten sorumlu birim ve faaliyetle ilgili birim tarafından yapılacak olup çıktı göstergeleri üzerinden sonuç odaklı programın değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir.

Kırsal Kalkınma ve Turizm Tanıtım SOP kapsamına alınabilecek 2023 yılı ve öncesinde yürütülen faaliyetler ve açıklamaları aşağıda yer almaktadır:

Tablo 10. KKTTSOP Kapsamında Tamamlanan Faaliyetler

SOP Kapsamındaki Faaliyet	Gerçekleşen Çıktı	Gerçekleşen Tarih
Bilecik Turizm Platformu oluşturulması	<ul style="list-style-type: none"> Platform oluşturuldu. 2 adet toplantı gerçekleştirildi. 3 alt komisyon kuruldu. Alt komisyon başkanlık görevi kapsamında bilgi toplama ve raporlama çalışmaları gerçekleştirildi.	Kasım – Aralık 2019 Ocak-Şubat 2020
İlçe Raporlarının Güncellenmesi	<ul style="list-style-type: none"> Raporların mevcut durum güncellemeleri yapıldı. İlçe bazlı anketler uygulandı.	Ocak 2021 – devam ediyor
Söğüt'ün Tarihi Alanlarına Yönelik Eylem Planı	<ul style="list-style-type: none"> Rapor hazırlandı. Toplam 47 adet proje fikri ortaya kondu.	Ocak-Eylül 2021
BŞEÜ Öğrencilerine Yönelik Tanıtım Gezisi	<ul style="list-style-type: none"> 3 gün süreyle 300 öğrenciye yönelik günübirlik il tanıtım gezisi yapıldı.	Kasım 2019
Koreli Bloggerlara Yönelik Fam Trip	<ul style="list-style-type: none"> 17 blogger 15 destinasyon ziyareti	Ağustos 2019
2018 Yılı Kırsalda Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programı	<ul style="list-style-type: none"> Toplam 4,2 milyon TL destek 15 proje	2018-tamamlandı.
Kınık Çömlekçi Köyü Etkinlikleri	<ul style="list-style-type: none"> 5 akademisyen 9 öğrenci katılımı ile 4 günlük 5 farklı atölye çalışması yapıldı. 12 sergi 2000 ziyaretçi	Ağustos 2018
Kırsalda Tasarım 2017 Kurşunlu Eko turizm Köyü	<ul style="list-style-type: none"> 9 tasarımcı katılımı "Yılın Köyü" ödülü³⁴	Mayıs 2017
Eskişehir Turizm Kaynaklarının / Temalarının Mekânsal Analizi ile Turizm Pazarlama Stratejisi	<ul style="list-style-type: none"> Mekânsal Analizler yapıldı. Eskişehir ilinin turizm kaynakları ve temaları tespit edildi. Hedef ülkeler ve turizm kaynakları eşleştirildi Pazarlama stratejisi oluşturuldu. 1 Adet Sonuç Raporu hazırlandı.	Temmuz 2020
Kırsal Turizmde Yöresel Ürünlerin Değerlendirilmesi Webinarı	<ul style="list-style-type: none"> İklim değişimlerinin turizme ve tarıma etkisi, yeni gıda kaynaklarının ortaya çıkışı, yöresel ürünlerin bilinirliği ve sağlık temaları işlendi.	Haziran 2020

³⁴ Dokuz Eylül Üniversitesi ve Yaşayan Şehir Komitesi tarafından düzenlenen "Şehir Ödülleri 2017"de Yılın Köyü ödülü almıştır.

SOP Kapsamındaki Faaliyet	Gerçekleşen Çıktı	Gerçekleşen Tarih
	<ul style="list-style-type: none"> COVID-19 Sonrası turizmde yiyecek içecek sektöründeki gelişmeler irdelendi. Yaygın olarak bilinmeyen yiyecek içecek kaynaklarımızın kırsal turizmle ekonomiye kazandırılması konuları ele alındı. Yaklaşık 2.800 kişi izleyici 	
Eskişehir Foto Safari Programı	<ul style="list-style-type: none"> 4 milyon takipçisi olan sosyal medya fenomenleri Eskişehir'de ağırlandı. Profesyonel olarak Eskişehir turizm değerlerine odaklanarak 160 profesyonel fotoğraf çekildi. Fenomenler sosyal medya hesaplarından 48 hikâye, 12 post paylaşarak il turizmi ve Ajans tanıtıldı. 	Ağustos 2020
Eskişehir İl Rehberi (Korece)	<ul style="list-style-type: none"> 1 adet Korece Turizm İl Rehberi 	Şubat 2020
Eskişehir İl Rehberi (Türkçe, İngilizce, Arapça)	<ul style="list-style-type: none"> 1'er adet 3 dilde Turizm İl rehberi 	2018, 2019
Bilecik Kadın Girişimciliği ve Sosyal Girişimcilik Etkinliği	<ul style="list-style-type: none"> 1 tecrübe paylaşımı etkinliği gerçekleştirildi. 	Mayıs 2019
Gölpazarı Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Fizibilite Raporu Desteği	<ul style="list-style-type: none"> 1 adet fizibilite raporu hazırlandı. OSB kurulum süreci devam ediyor. 	Temmuz 2019
Bilecik İli Yenipazar İlçesi Tarıma Dayalı Büyükbaş Besicilik İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Fizibilite Raporu	<ul style="list-style-type: none"> 1 adet fizibilite raporu hazırlandı. 	Eylül 2019
Güneş Enerji Sistemlerinin Kırsalda İçme suyu Temini ve Tarımsal Sulama Faaliyetlerinde Kullanımının Yaygınlaştırılması Teknik Destek Projesi	<ul style="list-style-type: none"> 2 gün teorik, 2 gün saha ziyareti olmak üzere Bilecik İl Özel İdaresi personeline yönelik 4 gün süreli eğitim verildi. 	Ekim 2019
Kore Cumhuriyeti Ziyareti	<ul style="list-style-type: none"> 45 seyahat acentesinin yetkilisi ve en büyük 5 turizm acentesinin yöneticileriyle görüşme gerçekleştirildi. 	Haziran 2019
Türkiye Cumhuriyeti – Kore Cumhuriyeti Turizm Tanıtım Etkinliği	<ul style="list-style-type: none"> 1 etkinlik organizasyonu 	Ağustos 2019
Bilecik Doğa Rotalarının Oluşturulması Çalışması	<ul style="list-style-type: none"> Toplam 500 km'lik doğa rotası 23 yürüyüş, 2 kanyon geçiş rotası Kitap ve kıvrımlı harita 	Aralık 2018
Bilecik Şehir Markalaşması ve Tanıtımı Çalışması	<ul style="list-style-type: none"> Amblem, logo ve motto oluşturulması 5 farklı temada kısa film 3 mevsim fotoğraf çekimi 	Nisan 2018
Bilecik Turizm Profesyonelleri Kataloğu ve Paket Turlar	<ul style="list-style-type: none"> 1 kapsamlı katalog ve 8 farklı 2'şer günlük paket tur programı hazırlandı. 	Ocak 2016
Visit Bilecik Broşürü	<ul style="list-style-type: none"> İngilizce il tanıtım dokümanı güncellendi. 	Aralık 2019
Visit Bursa Broşürü	<ul style="list-style-type: none"> İngilizce il tanıtım dokümanı güncellendi. 	Temmuz 2019
Yatırım Teşvik Broşürleri	<ul style="list-style-type: none"> Değişen mevzuat çerçevesinde bölge illerimize ait yatırım teşvik broşürleri Türkçe, İngilizce ve Arapça dillerinde hazırlandı. 	Eylül 2021
Bursa Turizm Tanıtım ve Marka Stratejisinin Geliştirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> Mevcut Durum Analizi Raporu Uluslararası Kıyaslama Analizi Ziyaretçi profili oluşturuldu(persona) Bursa tur rotaları ve alt destinasyonlar belirlendi. Görsel tasarım ve iletişim kimliği oluşturuldu. Fotoğraf çekimi yapıldı. 	Temmuz 2021

SOP Kapsamındaki Faaliyet	Gerçekleşen Çıktı	Gerçekleşen Tarih
	<ul style="list-style-type: none"> • Strateji, eylem planı ve yol haritası geliştirildi. • Çevrimiçi platform oluşturuldu.	
Bölgesel Kırsal Kalkınma Stratejisi	<ul style="list-style-type: none"> • Çalışmanın ulusal ve uluslararası kırsal kalkınma strateji belgeleri ve destekler kısmı tamamlandı.	Aralık 2020 – Devam Ediyor
EMITT (Doğu Akdeniz Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarı)	<ul style="list-style-type: none"> • 24 kurum firma temsilcisi katılımı • 944 B2B görüşmesi	Şubat 2019
Hestourex Dünya Sağlık, Spor, Alternatif Turizm Kongre ve Fuarı	<ul style="list-style-type: none"> • 14 Kurum temsilcisi katılımı • 300 B2B görüşmesi	Nisan 2019
Interalpin 2019 Fuarı (International Trade Fair for Alpine Technologies)	<ul style="list-style-type: none"> • 3 firma ziyareti • 10 B2B görüşmesi	Mayıs 2019
Metro Türkiye 2. İstanbul Coğrafi İşaret Zirvesi	<ul style="list-style-type: none"> • Zirveye katılım	Aralık 2019

3. KURUMSAL GELİŞİM

Kurumsal Gelişimin amacı, Ajansın vizyon ve misyonu çerçevesinde Bölge Planı ve Ajansın Kurumsal Stratejik Planına uygun olacak şekilde Sonuç Odaklı Programların ve Yerel Kalkınma Fırsatları faaliyetlerinin etkin ve şeffaf bir şekilde yürütülmesini temin etmektir.

Ajansın organizasyon yapısı, insan kaynakları, kurumsal iletişim gibi konulardaki faaliyetlerini içermek üzere hazırlanan kurumsal gelişim kapsamında organizasyon yapısının performans odaklı bir sisteme kavuşturulmasına ve personel yetkinliğinin artırılmasına odaklanan bir strateji benimsenmektedir. Bu kapsamda 2022 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hedef ve yetkinliklere dayalı bir Performans Değerlendirme Sistemi kurulmaya başlanmıştır. Personelin mevcut performansını ölçerek geleceğe yönelik motivasyonunun ve performansının artırılması hedeflenmektedir. Performans Değerlendirme sisteminin kapsamında;

- Temel yetkinlikler ve seçimlerlik yetkinlikler tüm personel için yetkinlik havuzundan seçilmiştir.
- Görev tanımı ile ilişkili ve bağlantılı olarak gerçekleştirilmesi beklenen; ulaşılabilir, makul, belirli, ölçülebilir, gerçekçi ve sonuç odaklı hedefler belirlenmiştir.
- Personel performans yönetim sisteminin uygulanması ile eğitim planlarının yapılmasında, terfi kararlarında, performans ödemesinde, birim veya görev yeri değişiklikleri gibi birçok insan kaynaklarına ilişkin çalışmalarda kullanılacaktır.

Kurumsal iletişim ve tanıtım faaliyetleri, bölgede kurumsal iletişim ve koordinasyonun geliştirilmesine sağlayacağı katkıların yanı sıra ulusal ve uluslararası düzeyde de Ajansın tanıtımına ve çeşitli kurumlarla iş birliği geliştirmesine zemin hazırlayacaktır.

a) Çıktı Hedefleri

Sonuç Odaklı Programların ve Yerel Kalkınma Fırsatları faaliyetlerinin etkin ve şeffaf bir şekilde yürütülmesini temin etmesi amacıyla hazırlanan “Kurumsal Gelişim” çıktı hedefleri aşağıdadır:

Tablo 11. Kurumsal Gelişim Çıktı Göstergeleri

#	Alt Bileşen	Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Araştırma, Analiz ve Programlama	İş Yükü Analiz Çalışması	Adet	1	BEBKA
2	Araştırma, Analiz ve Programlama	Eğitim İhtiyaç Analizi Raporu	Adet	1	BEBKA
3	Araştırma, Analiz ve Programlama	Ekonomi Göstergeleri Bülten Sayısı	Adet	4	BEBKA
4	Araştırma, Analiz ve Programlama	Çalışma Programı ve Bütçe	Adet	1	BEBKA
5	İş Birliği ve Koordinasyon	SOP Yönetim Planı	Adet	3	BEBKA
6	İş Birliği ve Koordinasyon	Üye Olunan Uluslararası Ağlar	Adet	1	BEBKA
7	Kapasite Geliştirme	Personel Başına Alınan Eğitimler	Gün	10	BEBKA
8	Kapasite Geliştirme	Ajans personelinin performansını ve ajansa bağlılığını artırıcı faaliyetler kapsamında yapılan etkinlik/toplantılar	Adet/Yıl	2	BEBKA
9	Tanıtım ve Yatırım Destek	Yayınlanan BEBKA Haber Dergisi	Adet/Yıl	12	BEBKA
10	Tanıtım ve Yatırım Destek	Bilgilendirme Yapılan Yatırımcı Sayısı	Adet	80	KAYSIDO
11	Tanıtım ve Yatırım Destek	Proje Teklif Çağrılarının Program Açılış ve Bilgilendirme Toplantıları	Adet	10	BEBKA

#	Alt Bileşen	Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
12	Tanıtım ve Yatırım Destek	Teknik yardım masasında yardım edilen başvuru sahibi	Kişi	100	BEBKA
13	Tanıtım ve Yatırım Destek	Mali Destekler Bilgilendirme Toplantılarına Katılım	Kişi	1500	BEBKA
14	Tanıtım ve Yatırım Destek	Proje Yazma Eğitimlerine Katılım	Kişi	750	BEBKA
15	Tanıtım ve Yatırım Destek	Yönetim Kurulu Toplantısı	Adet	6	BEBKA

b) Faaliyet Planı ve Bütçe

Kurumsal Gelişim kapsamında 2023 yılı içerisinde yürütülmesi planlanan tüm faaliyetler ve faaliyetlere ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 12. Kurumsal Gelişim Faaliyet Planı ve Bütçe

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi	2023 Yılı Bütçesinden Ayrılan Tutar (TL)
1	İşgücü Planlaması ve İş Yükü Analizi	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	MİB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	-
2	Hizmet içi Eğitim İhtiyaçlarının Analizi	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	MİB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	-
3	Ekonomi Göstergeleri Bülteni	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	PPKB	PPKB	2023/1	2023/4	-
4	Çalışma Programı ve Bütçe Hazırlanması	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	PPKB/MİB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	-
5	SOP'ların Kurgulanması ve Yönetim Planlarının Hazırlanması	Faaliyet	İş Birliği ve Koordinasyon	PPKB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	50.000
6	Yurt Dışı Kalkınma Ajansları ve Diğer İlgili Kurumlarla İş Birliği Faaliyetleri	Faaliyet	İş Birliği ve Koordinasyon	PPKB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	200.000
7	Ajans Performans Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	MİB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	100.000
8	Hizmet İçi Planlı ve Plansız Eğitimlerin Alınması	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	MİB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	250.000
9	Ajansın Personelinin Bilgi ve Tecrübesinin Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	MİB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	100.000
10	Ajans Personelinin Performansını ve Ajansa Bağlılığını Artırıcı Faaliyetler	Faaliyet	Kapasite Geliştirme	MİB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	100.000
11	Kurumsal İletişim Faaliyetleri için Genel Paydaş Veri Tabanının Geliştirilmesi ve Takibi	Tanıtım Faaliyetleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	PPKB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	50.000
12	Medya İlişkilerinin Geliştirilmesi ve Yönetimi	Tanıtım Faaliyetleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	PPKB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	300.000
13	Ajansın Tanıtılması ve	Tanıtım Faaliyetleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	PPKB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	200.000

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi	2023 Yılı Bütçesinden Ayrılan Tutar (TL)
	Temsil Edilmesine Yönelik Faaliyetlerinin Yürütülmesi							
14	Ajans Faaliyetleri ve Desteklerinin Tanıtımına Yönelik Faaliyetlerin Yürütülmesi	Tanıtım Faaliyetleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	PPKB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	250.000
15	Yatırımcılara Yönelik Bilgilendirme ve Danışmanlık Faaliyetlerinin Yapılması	Yatırım Destek Faaliyetleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	YDO'lar		2023/1	2023/4	50.000
16	Yatırım Yerine İlişkin Faaliyetler	Yatırım Destek Faaliyetleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	YDO'lar		2023/1	2023/4	50.000
17	Teşvik Sistemi Kapsamında Faaliyetlerin Yürütülmesi	Yatırım Destek Faaliyetleri	Tanıtım ve Yatırım Destek	YDO'lar		2023/1	2023/4	20.000
18	Proje Teklif Çağruları Öncelik Belirleme Toplantıları Düzenlenmesi	Proje	Ajans Destekleri	PPKB ve PYB		2023/1	2023/4	50.000
19	Mali Destek Programları Kapsamında Yürütülecek Diğer Faaliyetler	Proje	Ajans Destekleri	PYB		2023/3	2023/4	350.000
20	Proje Teklif Çağrularına Ait Başvuru Rehberlerinin Hazırlanması	Proje	Ajans Destekleri	PYB		2023/3	2023/4	-
21	Proje Teklif Çağrılarının İlanı ve Bilgilendirme Yapılması	Proje	Ajans Destekleri	PYB		2023/1	2023/4	100.000
22	Güdümlü Proje Desteği Bilgilendirme ve Proje Geliştirme Faaliyetleri	Proje	Ajans Destekleri	PYB	İDB, PPKB	2023/1	2023/4	150.000
23	Yeşil Dönüşüm Faizsiz Kredi Desteği Programının İlanı	Proje	Ajans Destekleri	PYB	PPKB, İDB	2023/1	2023/4	100.000
24	İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri	Proje	Ajans Destekleri	İDB		2023/1	2023/4	150.000
25	Tamamlanan Projelere Denetimlerin Gerçekleştirilmesi	Proje	Ajans Destekleri	İDB		2023/1	2023/4	-
26	Tamamlanan Projelerin Etki Değerlendirmeleri	Proje	Ajans Destekleri	İDB	PPKB, PYB	2023/1	2023/4	-
27	AB Proje Geliştirme Çalışmaları	Faaliyet	AB ve Dış Kaynaklı Projeler	PPKB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	250.000
28	Personel Ödemeleri	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	MİB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	36.300.000
29	İç Kontrol Sisteminin Geliştirilmesi	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	MİB	Tüm Birimler	2023/1	2023/4	-

Sıra No	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi	2023 Yılı Bütçesinden Ayrılan Tutar (TL)
30	Ajans Genel İdari Faaliyetlerinin Yürütülmesi	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	MİB	Tüm birimler	2023/1	2023/4	4.350.000
31	Merkez Ofis ve Yatırım Destek Ofislerinin Küçük Ölçekli Tadilatı, Tefrişatı ve Düzenlenmesi	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	MİB	Tüm birimler	2023/1	2023/4	2.000.000
32	Araç Kiralanması ve Akaryakıt vb. Giderlerinin Karşıllanması	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	MİB	Tüm birimler	2023/1	2023/4	950.000
33	Kurumun İhtiyaç Duyduğu Bilgisayar, Ağ Bağlantıları, Diğer Donanımların ve Yazılımların Temini	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	MİB	Tüm birimler	2023/1	2023/4	500.000
34	Yönetim Kurulu Toplantıları	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	MİB	Tüm birimler	2023/1	2023/4	120.000
35	Yıllık ve Ara Faaliyet Raporları	Faaliyet	Diğer Proje ve Faaliyetler	PPKB	Tüm birimler	2023/1	2023/4	-

a) Araştırma, Analiz ve Programlama

İşgücü Planlaması ve İş Yükü Analizi

Kurumsal Gelişme kapsamında Ajansın ihtiyaç duyduğu personelin tespiti için birim bazında iş yükü analizi yapılacaktır. Söz konusu çalışmaya ait sonuçlar her yıl Aralık ayında Yönetim Kuruluna sunulan İnsan Kaynakları planlama raporunda yer verilecektir.

Personel Temini

Ajansımızın ihtiyaçları doğrultusunda, alanında uzmanlaşmış, meslek ilkelerine bağlı, ulusal ve uluslararası düzeyde ihtiyaç duyulan niteliklere sahip uzman ve destek personeli istihdam edilebilmesine yönelik talebimiz Bakanlığa iletilecektir. Söz konusu talebin onaylanması durumunda 2023 yılında yeni personelin istihdamı ile ilgili süreç başlatılacak ve oluşturulacak değerlendirme süreçleri ile yarışma sınavı sonuçlandırılacaktır.

696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında danışma/santral/haberleşme, temizlik ve şoförlük hizmetleri için Bursa da 6 kişi, Bilecik ve Eskişehir de birer kişi sürekli işçi olarak istihdam edilmektedir. Ajans Yönetim Kurulu, sürekli işçi istihdam edilebilmesine yönelik karar almış ve talep Bakanlığa iletilmiştir. Söz konusu talebin onaylanması durumunda 4 adet Güvenlik Personeli, 2 adet Temizlik Personeli ve 1 Adet Teknik Personel İŞKUR aracılığı ile istihdam edilecektir.

Hizmet İçi Eğitim İhtiyacının Analizi

Kurumsal Gelişim kapsamında mevcut ve yeni istihdam edilecek ajans personelinin eğitim ihtiyaçları tespit edilecektir. Eğitim ihtiyaçlarının analiz edilebilmesi için tüm personele yönelik anket çalışması yapılacaktır. Ayrıca Performans Değerlendirme Sistemi kapsamında Mesleki Yetkinlik Envanteri yapılmıştır. Mesleki Yetkinlik Envanteri ile pozisyonların standart nitelikleri ve teknik yetkinlikleri belirlenmiştir. İlgili konularda eğitime ihtiyacı olan personele kurum içinden veya kurum dışından eğitimleri tamamlanacaktır.

Eğitim ihtiyaçlarına ilişkin tüm veriler toplanarak Eğitim İhtiyaç Analizi neticesinde öngörülen eğitimler 2023 yılı içerisinde temin edilecektir.

Ekonomi Göstergeleri Bülteninin Yayımlanması

2011 yılında yayımlanmaya başlayan bir bülten ile ulusal, bölgesel ve il düzeylerinde temel ekonomi göstergeleri bir araya getirilerek yaşanan ekonomik değişimlerin daha kolay izlenmesi amaçlanmaktadır. Bu bültende, TR41 bölgesinin ekonomik hayatının ve performansının değerlendirilmesinde önemli olan ve diğer bazı kurumlar tarafından aylık bazda yayımlanan Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ve Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE); bölge illerindeki açılan-kapanan şirket sayıları, aylık bazda yapılan toplam ihracat, illerin en çok ihracat yaptığı ülkeler ve illerde ihracatın hangi sektörlerde yoğunlaştığı gibi veriler özet bir şekilde sunulmaktadır. Bu bilgilere ek olarak, bölge illerinin ülke ve dünya genelinde konumunun önemini belirten kısa bilgiler de ilgili bültende yer almaktadır. Bültende yer alan bölge geneli ve illeri bazındaki bu göstergeler dışında, yine Türkiye genelinde yayımlanan, ülkemizin ve diğer bölgelerin ekonomik performansının izlendiği bazı göstergelere de bülten içerisinde yer verilmektedir.

Temel olarak Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından yayımlanan verilerin derlendiği ekonomi bülteni BEBKA kurumsal internet sitesinde yayımlanmakta ve ilgili paydaşlara e-posta yolu ile gönderilmektedir. Ekonomi göstergeleri bülteninin düzenli olarak 2023 yılında da yayımlanması ve sosyal medyada paylaşılması planlanmaktadır.

Çalışma Programı ve Bütçe Hazırlanması

Kalkınma Ajansları Muhasebe ve Bütçe Yönetmeliği'nin 21. Maddesi uyarınca Ajans çalışma programı, Genel Sekreter tarafından hazırlanır ve en geç ağustos ayının ilk haftası Yönetim Kuruluna sunulur. Yönetim Kurulu tarafından onaylanan çalışma programı en geç eylül ayının ilk haftası içinde Bakanlığa sunulur.

Bütçe ise yıllık çalışma programında yer alan politika, hedef ve önceliklere uygun şekilde hazırlanır.

b) İş Birliği ve Koordinasyon

Sonuç Odaklı Programların Kurgulanması ve Yönetim Planlarının Hazırlanması

Ajans koordinasyonunda Sonuç Odaklı Programlar altında tanımlanan programların etkin bir şekilde yürütülebilmesi için Yönetim Planlarının hazırlanması, ayrıca 2023 yılı ve sonrasında programların Bölge Planı süreci ile birlikte güncellenmesinde her sonuç odaklı programa yönelik ilgili paydaşlarla iş birliği içerisinde hareket edilecektir.

Yurt Dışı Kalkınma Ajansları ve Diğer İlgili Kurumlarla İş Birliği Faaliyetleri

Ajans tarafından uluslararası iş birliklerini geliştirmek, bölgeye yabancı yatırımcı çekmek ve bölgeyi yabancı yatırımcılara tanıtmak amacı ile uygun görülen iş birliği ağlarına ve organizasyonlarına 2023 yılında katılım sağlanması planlanmaktadır. EURADA tarafından 2023 yılında organize edilecek Genel Kurul toplantıları ile Agorada 2023 etkinliğine katılım sağlanması planlanmaktadır. Ayrıca AB projelerine dahil olmak, ortak bulmak ve iş birlikleri geliştirmek için EURADA'nın sağladığı imkanlardan azami derecede istifade edilmektedir.

c) Kapasite Geliştirme

Ajans Performans Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi

Performans yönetim sisteminde doğru aracı seçmek insan kaynakları yönetiminin görevleri içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle yetkinliklerin en yaygın kullanım alanlarından biri performans değerlendirmedir. Performans değerlendirmede iş sonuçlarını etkileyen yetkinlikler değerlendirilmektedir ve yetkinliklerin geliştirilmesi ile iş performansının artışı hedeflenmektedir. Bu doğrultuda temel amaç, sadece en kötü ve en iyi performansla sahip çalışanların açığa çıkarılması değil, bir bütün olarak çalışanların ortalama performansının, dolayısıyla kurumun performansının yükseltilmesidir. 2022 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hedef ve yetkinliklere dayalı bir Performans Değerlendirme Sistemi kurulmaya başlanmıştır. Personelin mevcut performansını ölçerek geleceğe yönelik motivasyonunun ve performansının artırılması hedeflenmektedir. Performans Değerlendirme sisteminin kapsamında;

- Temel yetkinlikler ve seçilmiş yetkinlikler tüm personel için yetkinlik havuzundan seçilmiştir.
- Görev tanımı ile ilişkili ve bağlantılı olarak gerçekleştirmesi beklenen; ulaşılabilir, makul, belirli, ölçülebilir, gerçekçi ve sonuç odaklı hedefler belirlenmiştir.

Personel performans yönetim sisteminin uygulanması ile eğitim planlarının yapılmasında, terfi kararlarında, performans ödemesinde, birim veya görev yeri değişiklikleri gibi birçok insan kaynaklarına ilişkin çalışmalarda kullanılabilir.

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, tüm ajanslarda uygulanacak olan Performans Değerlendirme Sisteminin yazılımı için TÜBİTAK ile bir anlaşma yapmıştır. 2022 yılı sonuna kadar bu yazılımın tamamlanması beklenmektedir. 2023 yılında Performans Değerlendirme Sistemi bu yazılım programı ile aktif bir şekilde kullanılacaktır.

Hizmet İçi Planlı ve Plansız Eğitimlerin Alınması

2023 yılı içerisinde Ajans personelinin gelişimine yönelik her personelin en az 10 gün eğitim alabilmesi için eğitim programı planlanmıştır. Eğitim programı mevcut personelin yanı sıra yeni istihdam edilecek personel de düşünülerek hazırlanmıştır. Doğru eğitimlere yönlendirilmeleri, çalışanların bireysel performansını arttırmakta, buna bağlı olarak da kurumun performansına katkıda bulunmaktadır.

İnsan kaynağının etkin kullanımı, kamu personelinin eğitim ve gelişim faaliyetlerinin kalitesinin artırılması kapsamında "Uzaktan Eğitim Kapsısı" çevrim içi eğitim platformu kamu kurum ve kuruluşlarının hizmetine ücretsiz olarak sunulmuştur. 2022 yılı içerisinde tüm Ajans personeli kullanıcı olarak tanımlanmıştır ve farklı birçok konuda çevrimiçi eğitimler alınmıştır. 2023 yılında da "Uzaktan Eğitim Kapsısı" platformu aktif bir şekilde kullanılmaya devam edilecektir.

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından kurumsal kapasite geliştirmeye yönelik Udemy eğitim platformundan hizmet alınmıştır. Bu platforma Ajansımızdan yaklaşık 20 personel kullanıcı olarak tanımlanmıştır. 34 farklı eğitim başlığında çevrimiçi eğitimler alınmıştır. 2023 yılında da çeşitli eğitim platformlarından online eğitimler alınması için görüşmeler yapılacaktır.

Tablo 13. 2023 Yılı Eğitim Planı

#	Eğitimin Adı	Eğitim İçerik/Amaç	Eğitim Süre	Katılımcılar
1	Doğrudan Yatırım Çekme Stratejileri Eğitimi	Yatırım teşvik, şehir pazarlama, yerli ve yabancı yatırımcı analizi, uygun profilde yatırımcı belirlenmesi, doğru tanıtım ve pazarlama yöntemleri ile irtibata geçilmesi.	2 Gün	YDO Uzmanları
2	İhracat ve Hedef Pazar Araştırması ve Analizi Eğitimi	Geleceğin global dünyasında FDI fırsatları, şirketlerin yatırım kararlarını etkileyen faktörler, yatırımcı çekmek ve marka yaratmak, Sosyal network oluşturulması.	4 Gün	İlgili Personel
3	Yatırım Teşvik Sistemi Eğitimi	Yatırım Teşvik Uygulamalarında başvurudan kapanış aşamasına kadar olan süreçler, faydalanabilme şartlarını içeren eğitim	2 Gün	YDO Personeli
4	Şirket kurulumu ve İşyeri Açma Süreçleri Eğitimi	Yerli ve yabancı yatırımcıların iş ve işlemlerinin YDO personeli eliyle daha sağlıklı ve etkin takip edilebilmesi için şirket kurulum ve işyeri açılışı aşamasına ilişkin her türlü işlem, izin ve ruhsat süreçleri hakkında bilgilendirme yapılması	3 Gün	YDO Personeli
5	Değişen Mevzuat ve Diğer Yasal Düzenlemeler ile İlgili Eğitimler	Kalkınma Ajanslarını ve/veya Ajans faaliyetlerini ilgilendiren, Borçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Muhasebe, Vergi, Tekdüzen Hesap Planı, Devlet Desteklerinin Muhasebeleştirilmesi, Kamu İhale Kanunu, 5018 Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Kamu Muhasebe Sistemi, Taşınır Mal Yönetmeliği, Sayıştay Kanunu, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, İş Kanunu, İdare Hukuku, İcra, İflas/Takip konuları ve mevzuatta yapılacak yasal düzenlemelerle ilgili, bu düzenlemelerin uygulamalarının anlaşılmasına yönelik eğitimler	5 Gün	İlgili Personel
6	Mentorluk ve Girişimcilik Eğitimi	Fikir geliştirme, iş planı hazırlama, problem çözüm uyumunun sorgulanması, ürün pazar uyumu sorgulanması, müşteriyle hızlı temas ve çözüm	2 Gün	İlgili Personel
7	Moderasyon Eğitimi	Moderatör Rolü ve Sorumlulukları, Moderasyon Teknikleri, Moderatör Yetkinlikleri, (Soru sorma, ifade, etkin dinleme, özetleme, odakta tutma)	2 Gün	İlgili Personel
8	Rapor Yazma Eğitimi	Bölge Planı hazırlık sürecinde analiz, özel ihtisas komisyonu/çalışma grubu, sentez ve plan raporlarının yazımında görev alacak personelin rapor yazım teknikleri becerilerinin geliştirilmesi	2 Gün	İlgili Personel
9	Fizibilite Hazırlama Eğitimi	Yatırım fizibilitelerini değerlendirmek amacıyla ekonomik, teknik ve mali analizi içeren fizibilite eğitimi	5 gün	Yeni Personel

Ajans Personelinin Bilgi ve Tecrübesinin Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler

Yurt içi ve yurt dışında bölgemizi ilgilendiren ve Ajans temsilcilerinin katılmasının faydalı olacağı değerlendirilen ve Ajans personelinin bilgi ve tecrübesinin geliştirilmesine yönelik konferans, seminer, toplantı, davet ve diğer organizasyonlara iştirak edilecektir.

2023 yılında başta büyük ölçekli firmalar olmak üzere teknik inceleme ziyaretleri organize edilmesi planlanmaktadır. Bu ziyaretlerde bölgemizde faaliyet gösteren firmaların faaliyetleri daha yakından incelenerek tecrübelerinden faydalanılacaktır. Ajansımız, görev alanı ile ilgili konularda gerekli durumlarda tecrübe paylaşımı toplantıları, Bakanlık ve Yönetim Kurulu tarafından uygun görülen tanıtım, koordinasyon, iletişim, eğitim, bilgilendirme vb. amaçlı toplantı ve organizasyonlar, iş birliğini geliştirme amaçlı faaliyetler düzenleyerek kamu kurumu, özel sektör, STK personeli, uzman ve akademisyenler, diğer Ajans personeli ve

ilgili kurum yetkililerini bölgemize davet edecektir. Tanıtım, iş birliği ve koordinasyon amaçlı bu faaliyetlerin yerine getirilmesi için gerekli olan mal ve hizmet alımları Ajans tarafından gerçekleştirilecektir.

Ajans Personelinin Performansını ve Ajansa Bağlılığını Artırıcı Faaliyetler

Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği'nin 5. maddesinin (ç) bendinde Ajansın insan kaynakları politikasının ilkeleri başlığı altında yer alan *"Personelin Ajansa sadakat ve bağlılığını artırmak, aynı Ajansta çalışma bilincinin oluşturulması ve güçlendirilmesi için Ajans çalışanları arasında iş birliği ve dayanışmayı geliştirici ve motivasyonu sağlayıcı tedbirler almak, Ajansta çalışmayı özendirici hale getirmek"* ilkesi gereğince, Ajans personelinin kuruma aidiyet bağının, çalışma motivasyonunun ve çalışan memnuniyetinin artırılması amacıyla iş ve çalışma ortamının stresini azaltıcı tedbirler alınacak, personelin değişik sosyal aktivitelere katılmasına yönelik olarak gerekli görülen mal ve hizmet satın alımı yapılacaktır.

Yine Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği 5. maddesinin (b) bendinde Ajansın insan kaynakları politikasının ilkeleri başlığı altında yer alan *"Personelin yaratıcılığını, girişimciliğini, başarı ve çabasını maddi ve manevi olarak desteklemek, buna ilişkin sistemler geliştirmek"* ilkesi gereğince, Ajans çalışanlarının mesleki ve kişisel yönden gelişmelerine katkıda bulunan, ayrıca personelin yaratıcılığının, girişimciliğinin ve belirli konularda uzmanlığının artmasına da katkı sağlayan yüksek lisans çalışmaları hususunda personel teşvik edilecektir. Yüksek lisans ve doktora çalışmalarında seçilecek olan tez konularının, Ajans faaliyetleriyle yakından ilgili olan bölgesel kalkınma, proje hibeleri, genel teşvik uygulamaları, girişimcilik vb. konularda olması hususunda personel yönlendirilerek, bölgesel kalkınma ve Ajans faaliyetleri ile ilgili konularda akademik seviyede uzmanlaşma sağlanmaya çalışılacaktır.

Ajans çalışmalarının ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımının sağlanması ve personelin bilgi birikiminin artırılması amacıyla, Ajansın görev alanı ile ilgili konferanslara bildiri hazırlanması, hakemli dergiler için bilimsel makale yazılması ve Ajans personelinin bu tür konferanslara katılım sağlanması hedeflenecektir. Bu konuda gerekli yönlendirme yapılacak ve ilgili giderler Ajans tarafından karşılanacaktır.

d) Tanıtım ve Yatırım Destek

Kurumsal İletişim Faaliyetleri için Genel Paydaş Veri Tabanının Geliştirilmesi ve Takibi

Paydaşlara etkinliklerin duyurulması, anket katılımı vb. konularda toplu e-posta veya kısa mesaj atılması ile ilgili çalışmalar 2023 yılında da yürütülecektir. İnternet sitesi üzerinden de veri tabanına kayıt yapılabilecektir.

Medya İlişkilerinin Geliştirilmesi ve Yönetimi

Medya ilişkilerinin doğru yönetilmesi kurumsal iletişim ve tanıtım faaliyetlerinin en temel unsurlarından biridir. Bu nedenle, Ajansın gazete, dergi, televizyon ve benzeri medya kurumları ile ilişkilerinin etkin ve doğru şekilde yönetilmesi amacıyla bu konuda teknik kapasite yükseltilecek ve gerekli görüldüğünde ilgili kurumlardan danışmanlık hizmeti satın alınacaktır.

Basın toplantısı düzenleme, basın bilgi notu hazırlama ve gönderme, reklam ve ilan verme gibi faaliyetler tek elden yürütülecektir. Ajansın tüm faaliyetlerinin basında doğru şekilde ve yaygın olarak yer alması için gerekli tedbirler alınacak ve bu konudaki çalışmalara gereken zaman ve kaynak ayrılacaktır.

Ajansın ve Ajans faaliyetlerinin medyada yakından takibi ve günlük olarak raporlanmasına yönelik hizmet alımına 2023 yılında devam edilecektir.

Ajansın Tanıtılması ve Temsil Edilmesine Yönelik Faaliyetlerinin Yürütülmesi

Ajansın temsil ve tanıtım faaliyetlerinin ana hedefi hem Bölge Planının hem de Ajansın kurumsal vizyonunun paydaşları tarafından kavranmasını ve benimsenmesini sağlamaktır. Bölgesel kalkınma amaçları doğrultusunda katılımcı bir yaklaşım esas alınarak Ajans misyonunu gerçekleştirmek ancak paydaşların Ajansı benimsemesi ve tam desteği ile mümkün olacaktır.

Ajansın bilinirliğini ve kurumsal farkındalığını arttırmak, kamuoyunun Ajans ve faaliyetleri hakkında yeterli bilgi sahibi olmasını sağlamak amacıyla yapılacak faaliyetler ile Ajansın çeşitli platformlarda temsili faaliyetleri bu başlık altında ele alınacaktır.

Bölgeye gelen ve Ajansımızı ziyaret eden yerli ve yabancı önemli kişiler, potansiyel yatırımcılar ve kurum temsilcileri ağırlanarak Ajansın en iyi şekilde temsil edilmesi sağlanacaktır. Ajansın faaliyetleri çerçevesinde bölgesel gelişme sürecine katkı sağlayacak bölgesel, ulusal ve uluslararası ölçekte tanıtım ve bilgilendirme organizasyonları gerçekleştirilecektir. Tanıtım ve iş birliği çerçevesinde kurum, kuruluşlar ve yerel aktörler ile bir araya gelinerek bölgenin kalkınmasına yönelik sektörel toplantılar, paneller, çalıştaylar düzenlenecek ya da düzenleyenler ile bir araya gelinerek çok taraflı iş birlikleri gerçekleştirilecektir.

Ajans Faaliyetleri ve Desteklerinin Tanıtımına Yönelik Faaliyetlerin Yürütülmesi

BEBKA Haber Dergisi, Ajansı tanıtmak ve Ajans faaliyetleri hakkında haberleri paydaşlara ve bölgemize duyurmak amacıyla 2012 yılından bu yana yayınlanmaktadır. 2023 yılında dergi yayınlarına 3 aylık olarak devam edilecektir. Derginin içeriği, basım ve dağıtımı için gerekli durumlarda hizmet alımı yapılacaktır.

Ajans faaliyetleri ve desteklerinin tanıtımına yönelik hazırlanmış olan tanıtım filmlerinin, sosyal medyada, toplantı ve fuarlarda gösterilmesi amaçlanmaktadır. Filmlerin hedef kitesine uygun olarak gerektiğinde farklı dillere çevirisi yapılacaktır. Hazırlanan tanıtım ve reklam filmlerin ilgili tüm paydaşlara ulaştırılması ve ilgili platformlarda gösterilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

BEBKA 2022 yılında Genç İstihdamına yönelik faaliyetler kapsamında bölgedeki sanayicilerin gençlerle buluşturulması amacıyla bir yayın dizisi oluşturulmuştur. Ayrıca Ajansın odak alanlarında konusunda uzman kişiler konuk edilerek bilgilendirme ve tecrübe paylaşımına yönelik faaliyetler de yürütülecektir. Bu amaçla, 2021 yılında kurulan BEBKA TV, 2023 yılında aktif olarak kullanılacaktır. İlgili videolar Ajansın kurumsal YouTube kanalından paylaşılacaktır.

Ajansın kurumsal internet sayfası Ajans hakkında bilgi alınması, faaliyetlerinin tanıtılması, desteklerin takibi ve gerekli dokümanlara ulaşılması açısından çok önemli işlevleri yerine getirmektedir. Bu işlevlerin daha etkin ve verimli yerine getirilmesi amacıyla kurumsal internet sitesi sürekli olarak güncellenmektedir.

Bölgesel, ulusal ve uluslararası yazılı, sesli ve görsel basın araçları yanı sıra sosyal medya olanaklarından faydalanılmaktadır. Sosyal medya uygulamalarının ve Ajans internet sitesinin hedef kitleler ile iletişim sağlanmasına daha etkin hizmet edecek şekilde kullanılması amaçlanmaktadır. Twitter, LinkedIn, Facebook, Instagram ve YouTube hesapları kullanılarak sosyal medya yoluyla paydaşlara ulaşılmaktadır.

2023 yılında belirli dönemler itibarıyla Ajans faaliyetlerinin ve yapılan çalışmaların toplu halde bir özeti hedef kitleye sunulması amacıyla bu faaliyet ve çalışmalardan kesitler ve bilgiler içeren kısa filmler veya hareketli sunumlar hazırlanacak ve sosyal medyada paylaşımı gerçekleştirilecektir.

Ajansın tanıtım ve iletişim faaliyetlerinin bir parçası olarak bölgeyi ve Ajansı temsil eden gerektiğinde hediyelik eşyalar hazırlanacaktır.

Yatırımcılara Yönelik Bilgilendirme ve Danışmanlık Faaliyetlerinin Yapılması

Ajansımız bünyesindeki Yatırım Destek Ofisleriyle temasa geçen yerli ve yabancı yatırımcılara, yatırım konularına göre sektörel bilgi sağlanması, yatırım planlarına uygun devlet destekleri ve teşvik sistemi hakkında bilgilendirme hizmetlerine devam edilecektir. Bunun yanında, illerdeki yatırım ortamına ilişkin diğer bilgilendirme faaliyetlerine ve yatırımcıların diğer kurum/kuruluşlara yönlendirilmesine devam edilecektir. Ankara ve İstanbul'da bulunan Ticari Ataşeliklere ve önde gelen Yatırım Danışmanlık firmalarına bölge yatırım imkânları ve Yatırım Destek Ofislerinin faaliyetleri hakkında bilgi verilecektir.

Yatırım Teşvik Sistemi ve yararlanma şartları ile ilgili Organize Sanayi Bölgelerinde bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir. Söz konusu toplantılar OSB Müdürlükleri ve Sanayi Odaları ile koordineli şekilde planlanacaktır.

Ayrıca Ajans, bölgenin yatırım ortamına ilişkin güncel verileri sürekli temin ederek yatırımcılara ve girişimcilere rehberlik, danışmanlık ve bilgi desteği sağlamaya devam edecektir. 2023 yılında Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinin yatırım olanaklarına ilişkin güncel verilerin tespit edilmesi ve potansiyel yatırımcılara ulaştırılması sağlanacaktır.

15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 16'ncı bölümünde, Ajans bünyesinde yer alan Yatırım Destek Ofisine "*özel kesimdeki yatırımcıların kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idarî iş ve işlemlerini ilgili mevzuatta belirtilen süre içerisinde, ilgili mevzuatta bir süre belirtilmemişse öncelikle ve ivedilikle sonuçlandırmak üzere yönetim kurulu adına tek elden takip ve koordine etmek*" görevi verilmiştir. Bu kapsamda bölgemizdeki kamu kurumlarında görevli ve daha önceden belirlenmiş irtibat noktaları ile koordineli olarak yatırımcılara destek verilmeye devam edilecektir.

Yürütülen bilgilendirme ve danışmanlık faaliyetlerine ilişkin veriler yatırımcı ilişkilerinin verimli bir şekilde yürütülmesi ve yapılan faaliyetlerin etkin olarak raporlanması için yatırım destek faaliyetleri süreçlerine göre şekillendirilen KAYS YDO³⁵ modülü kullanılmaya devam edilecektir. İllerdeki ilgili bütün paydaşlar, kurumlar ve şirketlerin iletişim bilgilerinin Kişisel Verilerin Koruması Kanunu gözetilerek KAYS YDO Modülüne girilmesi ve bu bilgilerin güncel tutulması sağlanacaktır.

---

³⁵ Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi Yatırım Destek Ofisi

Yatırım Yerine İlişkin Faaliyetler

Yatırıma uygun yer konusu gerek yerli gerekse de yabancı yatırımcı için önem arz eden bir konu haline gelmektedir. Yatırıma uygun yerlerin önceden belirlenmesi ve sistematik bir yapıda gerekli bilgilerin hazırlanması için çalışmalara 2023 yılında devam edilecektir.

Gerekli olduğunda, yatırım destek ofisleri için coğrafi bilgi sistemi altyapısı oluşturulması konusunda, bilgi işlem altyapısına dönük program alımı, hizmet alımı vb. çalışmalar gerçekleştirilecektir. Çalışmalar çerçevesinde, gerekli görüldüğünde danışmanlık hizmeti alınması, ilgili personelin eğitimi konusunda çalışmalar yürütülecektir.

Teşvik Sistemi Kapsamında Faaliyetlerin Yürütülmesi

Teşvik sistemi kapsamında yatırımcıların bilgilendirilmesi, teşvik belgelerinin ara izlemelerinin yapılması ve teşvik belgelerinin tamamlama vizesi işlemleri sürdürülecektir. 31 Mayıs 2018 tarih ve 30437 sayılı “Yatırım Teşvik Belgesi İşlemlerinin Elektronik Ortamda Yürütülmesine İlişkin Yetkilendirme Tebliği” doğrultusunda 2 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla yeni teşvik belgesi müracaatı ve diğer ilgili işlemler E-TUYS sistemi üzerinden elektronik ortamda yürütülmektedir.

Aynı zamanda yatırımcıların halihazırda devam eden teşvik belgelerinin 6 ayda bir ara izlemelerinin yapılması, ara izleme takip formlarının yatırımcılardan toplanması, Teşvik Bilgi Sistemi'ne girilmesi ve raporlanması faaliyetlerine devam edilecektir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından görevlendirmeleri yapılmış olan, teşvik belgesi tamamlama vizelerinin yapılması, yerinde tespit işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve onay için Bakanlığa gönderilmesi faaliyetlerine devam edilecektir.

Yatırım Teşvik Sistemi ve yararlanma şartları ile ilgili Organize Sanayi Bölgelerinde bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir. Söz konusu toplantılar OSB Müdürlükleri ve Sanayi Odaları ile koordineli şekilde planlanacaktır.

e) Ajans Destekleri

Proje Teklif Çağrılarını Öncelik Belirleme Toplantıları Düzenlenmesi

2024 Yılı Proje Teklif Çağrılarının önceliklerinin ve detaylarının belirlenmesine yönelik çalışmalar 2023 yılı içerisinde gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda Sonuç Odaklı Programlarda belirlenen amaçlar çerçevesinde destek programları oluşturulabilmesi için ilgili paydaşlarla toplantılar düzenlenecek, gerektiğinde birebir ziyaretler gerçekleştirilecektir.

15 milyon TL bütçe ile ilan edilen 2022 Yılı Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında 45 proje başvurusu yapılmış ve 16 proje destek almaya hak kazanmıştır. 2022 Yılı Proje Teklif Çağrısı Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında başarılı olan 16 proje için toplam 14.348.576,63 TL hibe desteği BEBKA tarafından sağlanacaktır. 2022 yılında ayrıca Bölgesel Girişim Sermayesi Kaynak Çağrısı ve Mali Destek Programı ilan edilmiştir. Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı ile yatırım yapmak üzere kurulacak ya da kurulmuş olan girişim sermayesi yatırım fonlarına 100 milyon TL destek sağlama taahhüdünde bulunacaktır. Kaynak çağrısı ile bölgesel girişim sermayesi desteğinden yararlanabilecek fonlara Ajans ile birlikte katkı sağlayabilecek nitelikli yatırımcılardan kaynak aktarma taahhütleri alınacaktır. 2023 yılında girişim

sermayesi yatırım fonlarıyla sözleşme yapılması planlanmakta olup, ardından girişimlere yatırım yapılmasına başlanması hedeflenmektedir.

Proje Teklif Çağrılarında Ait Başvuru Rehberlerinin Hazırlanması

Ajansın 2022 yılında yürüteceği 2022 yılı Proje Teklif Çağrısı ile ilgili olarak, kanun, yönetmelik ve kılavuzda geçen hususlara uygunluk içinde, başvuru şekil ve şartlarını, öncelikli faaliyet alanlarını ve proje konularını, başvuru sahibi ile maliyet ve faaliyetlerle ilgili uygunluğu, seçim ve değerlendirme kriterlerini, eş finansman yükümlülüklerini ve diğer gerekli bilgileri içeren başvuru rehberleri oluşturulacaktır. Potansiyel başvuru sahipleri dikkate alınarak destek programlarının başvuru rehberlerinin hazırlığı ve tasarımı gerçekleştirilecektir. Başvuru rehberlerinin hazırlık aşamasında gerekli hallerde bölge içi ve bölge dışı ilgili kuruluşlara yönelik ziyaretler, tecrübe paylaşım toplantıları ve teknik geziler düzenlenmesi planlanmaktadır. 2021 yılında Kırsal Kalkınma MDP ve finansman/faizsiz kredi desteği rehberleri Bakanlığımıza arz edilmiş olup, Kırsal Kalkınma MDP rehberi onaylanmıştır. Finansman/faizsiz kredi desteği rehberi 2022 yılında onaylanmıştır, ancak Marmara Bölgesi ajansları destek programı geliştirme çalışmaları kapsamında takip edilecektir.

Proje Teklif Çağrılarının İlanı ve Bilgilendirme Yapılması

Proje teklif çağrısı programlarını ilgili tüm taraflara duyurmak ve tanıtmak için geniş kapsamlı duyuru faaliyetleri planlanmıştır. Bu kapsamda hazırlanacak iletişim planı doğrultusunda kullanılması planlanan iletişim araçları aşağıdaki gibidir:

Açılış ve Tanıtım Toplantıları: Mali destek programlarını duyurmak ve tanıtmak için 3 ilde tanıtım toplantıları yapılacaktır. Toplantılara her üç ilin programlarla ilgili kamu kesimi, sivil toplum ve özel sektör temsilcileri davet edilecektir.

Bilgilendirme Toplantıları: Mali destek programlarının bölgede etkin tanıtımı ve olası soruların yanıtlanması için çevrimiçi bilgilendirme toplantıları planlanacaktır. Bu toplantılar her kesimin ve kurumun bilgilendirilmesine ve katılımına imkân verecek şekilde düzenlenecektir. Planlanan bu toplantıların yanında programın hedef yararlanıcısı olan gruplara yönelik ilave bilgilendirme toplantıları da organize edilebilecektir.

İnternet Sitelerinde Duyuru: Mali destek programları; Bakanlık, BEBKA, Bursa, Eskişehir ve Bilecik İl Valilikleri internet sayfasında duyurulacaktır. Ayrıca programın hedef yararlanıcısı olan kurumlara resmi yazı ile bilgilendirme yapılacak ve mali destek ile ilgili ilanı ve bilgileri internet sayfalarında yayımlamaları talep edilecektir.

Billboardlar: Programın her kesime etkin ulaşmasını sağlamak için Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinde billboard kiralanması planlanmaktadır.

Gazete İlanları: Programı tanıtıcı bilgileri içeren ilanlar Bursa, Eskişehir ve Bilecik'te yayın yapan tüm yerel gazetelerde ve belirlenecek olan ulusal gazetelerde yayımlanacaktır.

Sosyal Medya: Ajansın Facebook, Instagram, Youtube, Twitter ve LinkedIn hesaplarından program ile ilgili güncel bilgiler duyurulacaktır.

Televizyon Programları: Mali destek programının televizyon izleyicilerine de tanıtılması amacıyla haber bülteni, ekonomi programları gibi yayınlara konuk olarak katılım sağlanması veya haber olarak bu programlarda mali destek programlarının tanıtılması planlanmaktadır.

Teknik Yardım Masası: Başvuru süresince İnternet üzerinden randevu alınarak başvuru sahiplerine projeler hakkında çevrimiçi olarak detaylı bilgi verilecektir.

Proje teklif çağrılarının konuları ve hedef kitlesine göre, ihtiyaç olması durumunda yukarıda belirtilen iletişim araçları dışında da tanıtım ve ilan yöntemleri kullanılacaktır.

Proje teklif çağrılarının ilan edilmesini müteakip potansiyel proje yararlanıcılarına yönelik bilgilendirme toplantıları ile proje hazırlama ile ilgili konuları içeren çevrimiçi eğitim organizasyonları düzenlenecektir. Eğitimlere katılacak olan potansiyel başvuru sahipleri ajansın internet sitesi üzerinden kayıt yaptıracaktır. Proje hazırlama eğitimleri, potansiyel teklif çağrısına konu olan bölgedeki bütün potansiyel başvuru sahiplerine ulaşacak şekilde çevrimiçi platformlar kullanılarak Ajans uzmanları tarafından ve/veya gerekli olduğu durumlarda hizmet alımı yolu ile gerçekleştirilecektir. Bu eğitimde genel anlamda Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi üzerinden başvuru girişi, projelerin nasıl hazırlanması gerektiği, başvuru rehberi, başvuru formu ve ekleri kapsamında bilgilendirme yapılacaktır.

Potansiyel başvuru sahipleri tarafından yöneltilen veya yöneltilebilecek olan sorular kayıt altına alınarak Ajans uzmanlarınca cevaplandıktan ve gerekli onaylar alındıktan sonra Ajans internet sayfasında “Sıkça Sorulan Sorular” başlığı altında yayımlanacaktır.

Bununla birlikte, düzenlenen bilgilendirme toplantıları ve eğitimlere katılanlar ile anket çalışmaları ve çeşitli hizmet alımları ile bilgilendirme toplantıları ve proje yazma eğitimlerinin etkinliklerinin artırılması ve geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Mali Destek Programları Kapsamında Yürütülecek Diğer Faaliyetler

Proje teklif çağrısı kapsamında başvuruda bulunan projelerin değerlendirilmeleri mevzuata uygun olarak bağımsız değerlendiriciler tarafından gerçekleştirilecektir. Projelerin teknik ve mali nitelik açısından değerlendirilmesinde görev alacak bağımsız değerlendiricilerin seçimi için bağımsız değerlendirici ilanları ajansın internet sitesinde yayımlanacak ve bağımsız değerlendirici olarak çalışmak isteyen kişilerin Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden özgeçmişlerini göndererek ilana başvurmaları istenecektir.

2023 yılı mali destek programları kapsamında bağımsız değerlendiricilerin seçimi, proje tekliflerinin alınması, değerlendirilmesi ve sonuçlarının açıklanarak sözleşmelerinin imzalanması süreçleri 2023 yılı içerisinde gerçekleştirilecektir.

Güdümlü Proje Desteği Bilgilendirme ve Proje Geliştirme Faaliyetleri

Ajans 2023 yılında da Güdümlü Proje Desteği kapsamında değerlendirilebilecek yeni proje fikirleri ile ilgili toplantılar düzenlemeye devam edecektir. Bu toplantılardan çıkan fikirlerin projeye dönüştürülmesini ve uygulanabilirliğini tespit etmek amacıyla destek yönetim kılavuzunda belirtilen süreç takip edilecektir. Ayrıca Proje ve Faaliyet Destek Yönetmeliği'nin 10. maddesi dördüncü fıkrasındaki “Ajans, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde diğer ajanslarla veya kurum ve kuruluşlarla birlikte, Bakanlığın uygun görüşünü almak suretiyle ortak mali destek, Bakanlığı önceden bilgilendirmek suretiyle ise ortak teknik destek verebilir. Yapılacak iş birliğine dair usul ve esaslar, söz konusu kurum ve kuruluşlarla yapılacak anlaşmalar ile belirlenir ve bunların bir nüshası bilgi için Bakanlığa gönderilir” hükmü ve Bakanlığımız tarafından Ağustos 2021’de iletilen Kalkınma Ajansları 2022 Yılı Çalışma Programı Hazırlama Usul ve Esasları 12. maddesinde yer alan

“Marmara Bölgesi ajansları (İSTKA, TRAKYAKA, MARKA, BEBKA, GMKA), Mezopotamya SOP’unu yürüten ajanslar (İKA, DİKA, KARACADAĞ, GAP) ile Batı Karadeniz Bölgesi ajansları (KUZKA, BAKKA) tüm bölgeyi ilgilendiren konularda geliştirecekleri proje ve gerçekleştirecekleri faaliyetleri birlikte tasarlayacaktır.” esasına istinaden Marmara Bölgesi ajanslarıyla birlikte yürütülen ortak proje geliştirme çalışmaları 2023 yılında da devam edecektir.

BEBKA Yönetim Kurulu’nun kararları, potansiyel uygulayıcı kurumlar ile güdümlü projelerin geliştirilmesi ve değerlendirilmesi için gerekli çalışmalar yapılacak ve uygun bulunan projelerin uygulanmasına başlanacaktır.

Yeşil Dönüşüm Finansman/Faizsiz Kredi Desteği Programının İlanı

2023 yılı içerisinde ilan edilmesi planlanan finansman/faizsiz kredi desteği programı ilk defa uygulanacağı için diğer destek programlarından farklı bir hazırlık süreci yürütülecektir. Bu kapsamda bankalarla görüşmeler yapılması ve protokollerin hazırlanması, KAYS’ın finansman/faizsiz kredi desteğine uygun hale getirilmesi konusunda çalışılması, başvuru, değerlendirme ve uygulama süreçlerinin netleştirilmesi gerekmektedir. Diğer programlarda olduğu gibi tüm süreçleri ve başvuru şartlarını içeren başvuru rehberleri tasarlanıp, kamuoyuyla paylaşılacaktır. Destek programının tanıtılması amacıyla çevrimiçi bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilecektir.

Proje Teklif Çağrısı Usulüyle Destek Alan Projelerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

2019 yılında kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yönelik olarak çıkarılan Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi ve Girişimcilik mali destek programlarında başarılı olan projelerin sözleşmeleri 2019 Ekim ayı içerisinde imzalanmıştır. Yürütülen 34 adet projeden 32 adetinin uygulama süresi 2021 yılı içerisinde tamamlanmıştır. Uygulama süresi 2021 yılı son çeyreğinde tamamlanmış olan 8 adet projenin nihai rapor inceleme ve nihai ödeme süreçleri 2022 yılının ilk çeyreği içerisinde sonuçlandırılmıştır. Süre uzatımı alan iki adet proje 2022 yılı ikinci çeyreğinde tamamlanacak ve nihai ödemesi yapılabilecektir.

2020 yılında ilan edilen Yenilik ve Verimlilik, Sanayi Altyapısının Geliştirilmesi ve Kırsalda Ekonomik Kalkınma Mali Destek Programları kapsamında başarılı bulunan ve destek almaya hak kazanan toplam 32 projenin tamamı ile sözleşmeler 2021 yılı Temmuz ayı itibarıyla imzalanmış olup projelerin uygulama süreci başlamıştır. Sözleşmesi imzalanan projelerin tahmini olarak 2023 yılının ikinci çeyreğinde nihai ödemelerinin yapılarak tamamlanması hedeflenmektedir.

Ajansımızla sözleşme imzalayan yararlanıcılarımıza ait projelerin uygulama aşamasındaki izleme süreçleri Destek Yönetim Kılavuzunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yürütülecektir. Bu kapsamda proje uygulama süreleri içerisinde projelere düzenli ve anlık izleme ziyaretleri gerçekleştirilecek olup, sözleşme imzalayan yararlanıcıların gerçekleştirecekleri satın alma faaliyetleri yakından takip edilerek düzenlenen ihalelere mümkün olduğunca Ajans izleme uzmanlarının gözlemci olarak katılımı sağlanacaktır. Yararlanıcılardan gelen ara ve nihai raporlar titizlikle incelenerek hak edişler hesaplanacak; proje uygulama süresi 2022 yılı içinde sona erecek olan yararlanıcılara nihai ödemeleri yapılacaktır.

Yararlanıcılarla proje uygulama dönemi boyunca sürekli irtibat halinde olunmasına azami derecede dikkat edilerek proje uygulama dönemindeki her faaliyet ve harcama mercek altına alınacaktır. Proje hesaplarının açıldığı banka ile yapılan protokol gereği proje hesap hareketleri ajans tarafından kontrol edilmekte olup ayrıca

projelerde yararlanıcılar tarafından proje hesaplarından yapılacak her para transfer işlemi için izleme uzmanlarının ön onayı alınmaktadır. Proje kapsamındaki harcamalarının daha az hatayla yapılmasını ve proje sonunda ortaya çıkan uygun olmayan maliyetlerin asgari seviyeye düşmesini sağlayan bu uygulamaya bundan sonraki dönemlerde de devam edilecektir.

Fizibilite Desteği Alan Projelerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

2020 yılı Fizibilite Desteği programı kapsamında 3 adet proje için sözleşme imzalanmış olup, projeler 2021 yılı 4. çeyreği itibarıyla tamamlanmıştır. Nihai rapor süreçlerinin tamamlanmasının ardından 2022 yılı ilk çeyreği itibarıyla nihai ödemeleri yapılarak projelerin sonlandırılmıştır. 2022 yılı Fizibilite Desteğinin izleme süreçleri 2023 yılında devam edecektir.

Teknik Destek Alan Projelerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

2023 yılı itibarıyla Teknik Destek programı ilan edilmesi halinde izleme ve değerlendirme süreci yürütülecektir.

Tamamlanan Projelere Denetimlerin Gerçekleştirilmesi

2018 yılı Proje Teklif Çağrısı kapsamında Ajansımızdan mali destek almış ve faaliyetleri tamamlanmış projelerin denetimlerine 2020 yılı 3. çeyreğinde başlanmış olup 7 adet projenin denetimi gerçekleştirilmiştir. Denetim faaliyetleri 2023 yılında da devam edecektir. Bu denetimlerde projelerin, uygulama dönemi sona erdikten sonra yararlanıcılar tarafından uyulması gereken yükümlülükler uygunlukları kontrol edilecektir. Bu çerçevede görünürlük faaliyetleri, proje kapsamında alınan makine ve ekipmanın varlığı, amacına uygun olarak kullanılması ve proje belgelerinin muhafazası konuları kontrol edilecektir.

Tamamlanan Programların Etki Değerlendirme Çalışması

2016 yılı mali destek programları etki değerlendirme çalışmaları 2022 yılı ilk yarısında tamamlanmıştır. 2018 yılı mali destek programlarının etki değerlendirme çalışmaları ise 2023 yılı içerisinde tamamlanmış olacaktır. Mali destek programlarının etki değerlendirmelerinin yapılması için faydalanıcılarla tarafsız bir bakış açısıyla anket ve derinlemesine mülakat çalışmalarının yürütülmesi ve programların etki değerlendirme çalışmaları ajans tarafından gerçekleştirilecektir.

f) AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

AB Proje Geliştirme Çalışmaları

AB kapsamında ilan edilen ve edilecek olan hibe programlarına yönelik olarak ilgili bakanlık ve kurumlar tarafından düzenlenecek bilgilendirme toplantılarına Ajans tarafından 2023 yılında katılım sağlanacaktır. Açılacak programlara ilişkin program içeriği, başvuru formları ve süreci vb. açıklamalar Ajans internet sitesinde ve sosyal medya hesaplarında duyurulacak olup, bölgedeki kurumlara ihtiyaç olması halinde açılacak programlar hakkında detaylı bilgilendirme yapılması için ilgili Valiliklerin AB Proje Geliştirme ve Koordinasyon Merkezlerine destek sağlanacaktır. Programların önceliklerine uygun olarak bölge illeri için proje geliştirme çalışmaları yürütülecektir. Ajans bu tür projelerde, tarafları bir araya getirerek projenin gelişmesine teknik destek sağlayan, aracı ve yönlendirici bir rol oynamakla birlikte bölgesel kalkınmayı ilgilendiren konularda doğrudan uygulayıcı bir kurum olmayı hedeflemektedir. Ajans içinde AB Proje Yazma Ekibi kurularak açılan

programlar takip edilmekte ve uygun programlara başvurular yapılmaktadır. Bu kapsamda başvuru sahibi/koordinatör olarak 3 projeye, ortak/iştirakçi olarak ise 7 projeye olmak üzere toplam 10 başvuru yapılmış olup sonuçları takip edilmektedir.

g) Diğer Proje ve Faaliyetler

Personel Ödemeleri

Personel maaşları ve diğer özlük hakları ile ilgili işlemler, Yönetim Kurulu kararları ve ilgili mevzuat çerçevesinde hareket edilerek gerçekleştirilecektir. Ajans personelinin maaşları ve diğer özlük hakları ile ilgili olarak yetkili merciler tarafından yapılacak yeni düzenlemelere göre oluşabilecek ilave ödemeler mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

6772 Sayılı (Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye Yapılması ve 6452 Sayılı Kanun'la 6212 Sayılı Kanun'un 2. Maddesinin Kaldırılması Hakkında) Kanun hükümlerine göre kamu kurumlarında İş Kanunu hükümleri çerçevesinde istihdam edilen personelin tediye ödemeleri ilgili mevzuat çerçevesinde ödemelere devam edilecektir.

Ajansımız Yönetim Kurulunun 30.07.2015 2015/64 Sayılı Yönetim Kurulu toplantısında alınan karar gereği Ajansımızı temsil yetkisi verilen Yerel Yönetimler Kamu İşverenleri Sendikası (YERELSEN) ile Ajans personelinin temsilen Türkiye Kooperatif, Ticaret, Eğitim ve Büro İşçileri (KOOP-İŞ) sendikası arasında sendikalı olan personel ile ilgili olarak ücret zammı, ikramiye, sosyal yardım ve diğer hususları belirleyen Toplu İş Sözleşmesi görüşmeleri anlaşmazlık ile sonuçlandı için 2021 ve 2022 yılları için Yüksek Hakem Kurulu (YHK) Başkanlığı tarafından karara bağlanmıştır. 27.07.2022 tarihinde bu sözleşmesine ek protokol yapılmıştır. 2023 yılı için tekrar toplu iş sözleşmesi süreci başlayacaktır.

İç Kontrol Sisteminin Geliştirilmesi

İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Komisyonu ve Risk Yönetim Komitesi her yıl Ocak ayında toplanarak İç Kontrol Eylem Planında yapılması kararlaştırılan faaliyetlerle ilgili olarak değerlendirme yapılacak, tüm iş süreçlerine ait riskler belirlenerek yeni riskler risk kütüğüne ilave edilecek ve risk değerlendirme formunda belirlenen sorumlular tarafından bu riskler için önleyici faaliyetler tespit edilip uygulanacaktır.

Ajans Genel İdari Faaliyetlerinin Yürütülmesi

Ajansın faaliyetlerinin sürekliliği gereği; Ajans yeni hizmet binası ile ilgili giderler, YDO'ların kira ve aidat ödemeleri, bina sigortası ödemeleri, çevre temizlik vergisi gibi vergi mevzuatından kaynaklanan zorunlu ödemeler, süreli/süresiz yayınlar, gazete, dergi ve diğer aboneliklere ilişkin ödemeler, her türlü matbaa, basılı kâğıt, kitap, kırtasiye, kartuş, toner, mutfak ve temizlik malzemeleri ile sarf malzemeler ve buna benzer diğer giderler, kargo ve gönderi masrafları, sağlık malzemeleri ve sağlık dolabı için alınacak ilaçlar, Ajansa gelen telefon, elektrik, doğalgaz, internet gibi fatura ödemeleri ve buna benzer diğer faaliyet ve bu faaliyetlerden kaynaklanan ödemeler 2023 yılı içinde de gerçekleştirilecektir.

Ajansın mevzuatta tanımlı iş ve işlemleri ile ilgili olarak, ihtiyaç olması halinde, avukatlık ve hukuk müşavirliği, bilirkişi incelemesi, mali müşavirlik ve diğer danışmanlık hizmetleri, 2023 yılında hizmet alımı yolu ile alınabilecektir.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Ajansımızı da kapsayan birçok kuruma getirilen yükümlülükler takip edilecektir. İlgili kanun hükümlerinin yerine getirilebilmesi için danışmanlık, hekimlik, iş güvenliği uzmanlığı ile Ajans ofislerinde iş güvenliğinin sağlanabilmesi için risk analizlerinde tespit edilen eksikliklerin giderilmesi amacıyla gereken mal ve hizmet alımları ile ofislerde yapılması gereken yapım işleri gerçekleştirilerek kanundan kaynaklanan sorumlulukların yerine getirilmesi sağlanacaktır.

Mali destek programları çerçevesinde söz konusu olabilecek sözleşme fesih süreçlerinde ve/veya diğer hukuki anlaşmazlıklar ile Ajansın diğer faaliyetleriyle ilgili yargıya intikal eden hukuki süreçlerde ortaya çıkabilecek mahkeme, noter, bilirkişi, karşı vekâlet gibi yasal olarak ödenmesi zorunlu olan masraflar karşılanacaktır. Geçmiş yıllarda açılan Ajansımızın taraf olduğu bazı davaların hukuki süreçlerinin 2023 yılına sarkması halinde mahkeme kararları sonucuna göre hareket edilecektir. Ayrıca banka, posta, kargo, ulaşım, vergi gibi Ajansın faaliyetleri sırasında hukuki süreçlerde ortaya çıkacak diğer masraflar da Ajansımızca ödenecektir.

Ajans hizmetlerinin aksamaması için santral ve haberleşme, şoförlük, büro personeli, temizlik hizmetleri, yönetici asistanlığı gibi hizmetler için çalıştırılan işçiler 696 sayılı KHK çerçevesinde kadroya alınmıştır. Benzer işler için ilave personel ihtiyacının ortaya çıkması durumunda meri mevzuata göre hareket edilecektir.

Ajans Merkez Ofisi, Eskişehir ve Bilecik Yatırım Destek Ofislerinin ve demirbaşlarının yangın, deprem ve sair afetler ile hırsızlık ve buna benzer durumlara karşı sigortalanması konusu araştırılacak, gerek görülmesi halinde sigorta hizmeti satın alınacaktır.

Ajans faaliyetlerine yönelik olarak eğitim, seminer, organizasyon ve buna benzer faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sırasında ihtiyaç duyulan çay-kahve vb. ikramın profesyonel olarak gerçekleştirilebilmesi için gerekli olduğunda hizmet satın alımı yoluna gidilecektir.

Ajans tarafından gerçekleştirilecek temsil ve ağırlama giderleri ve makam temsil giderleri gerçekleştirilecektir.

Merkez Ofis ve Yatırım Destek Ofislerinin Yapımı, Tefrişatı ve Düzenlenmesi

Ajans merkez ofisin kalıcı binasına 28.06.2021 tarihinde taşınılmış, yıl içinde gerekli görülen tefrişat ve hizmet alımları yapılmıştır. 2023 yılı içerisinde de hizmet binasının ihtiyaçları doğrultusunda mal ve hizmet alımları gerçekleştirilecektir.

Eskişehir Yatırım Destek Ofisi de 07.06.2021 yılı içerisinde yeni ofisine taşınmıştır. Eskişehir ve Bilecik Yatırım Destek ofislerinin iç dekorasyon ve tefrişatları ile ilgili olarak ihtiyaç olması halinde 2023 yılında bakım/onarım faaliyetleri gerçekleştirilecek, demirbaş (masa, sandalye, dolap vb.), diğer ofis ekipmanları ve diğer tefrişat satın alımı yapılacak, yeni iç düzenleme ve dekorasyon işlemleri tamamlanacaktır.

Araç Kiralanması/Satın Alınması ve Akaryakıt vb. Giderlerinin Karşlanması

Ajansın faaliyetlerinde kullanılmak üzere kiralanmış araçlar, Ajans faaliyetlerinin dönemsel olarak belirli bir tarihte yoğunlaşması veya diğer Ajans faaliyetleri için daha büyük araçlara ihtiyaç olması nedeniyle yetersiz kalmakta olup, bu yoğun dönemlerde gerekli olması halinde günlük ve/veya aylık olmak üzere dışarıdan kısa süreli araç kiralama yoluna gidilebilecektir. Ayrıca, mevcut kiralık araçların yetersiz kalması halinde Yönetim Kurulu kararıyla uzun süreli ilave araç kiralama yoluna da gidilebilecektir.

Ayrıca Yönetim Kurulunun görüşleri doğrultusunda araç satın alma yoluna da gidilebilecektir.

Ajansın kiraladığı veya satın aldığı tüm araçlara ilişkin yakıt masrafları, yıkama ve temizlik masrafları, otopark giderleri ile sözleşme kapsamında olmayan diğer giderler karşılanacaktır.

Kurumun İhtiyaç Duyduğu Bilgisayar, Ağ Bağlantıları, Diğer Donanımların ve Yazılımların Temini

Ajansın bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısının geliştirilmesi için gerekli olan yazılım ve donanımlar yeni binamıza geçmemiz ile büyük ölçüde temin edilmiş ve kurulumları tamamlanmıştır. Ajansın yeni hizmet binasında güncelleme veya yenileme ihtiyacı olan sistemleri daha iyi duruma ve KVKK için uygun duruma getirebilmek adına çalışmalar yapılacaktır.

Ajansın yeni çalışma alanlarındaki donanım ve Ajans faaliyetlerinde ortaya çıkabilecek yeni yazılım ve lisans ihtiyaçları tespit edilerek tamamlanacaktır. Gerekmesi halinde modeli geçen diz üstü/masa üstü bilgisayar ve/veya diğer ekipmanların yenilenmesine ve mevcut lisansların güncellemelerinin yapılmasına 2023 yılında devam edilecektir.

Ajansımızda kullanılmakta olan Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) ve Kalkınma Ajansları Yönetim Sisteminin (KAYS) kullanımına ilişkin olarak bakım, destek ve güncelleme hizmetleri satın alınacak, gereken lisans yenilemesi, bakım/onarım ve diğer güncelleme çalışmalarına, bu kapsamda yapılması gereken satın alımlara 2023 yılında da devam edilecektir.

Önceki yıllarda olduğu gibi mevcut internet sitelerine ek olarak üzerinde çalışma yapılan tematik konular için 2023 yılında Ajans bünyesinde portallar oluşturulacaktır. Ajans internet sitelerinin güncellenmesi, hosting, bakım ve diğer teknik ihtiyaçlarının temin edilmesinde hizmet satın alımı yapılmaya devam edilecektir.

Yönetim Kurulu Toplantıları

BEBKA'nın Yönetim Kurulu, başkanın daveti üzerine azami iki ayda bir toplanır. 2023 yılında da yönetim kurulu rutin toplantılarına devam edecektir.

Yıllık ve Ara Faaliyet Raporları

Kalkınma Ajansları Muhasebe ve Bütçe Yönetmeliği'nin 91. Maddesine göre; ajans faaliyet raporları, ajansın faaliyetlerini gösterecek şekilde, altı aylık ara rapor ve yıllık faaliyet raporu şeklinde düzenlenir. 2023 yılı içerisinde, 2022 yılı faaliyet raporu Mart ayı sonuna kadar, 2023 yılı ara faaliyet raporu ise Eylül ayı sonuna kadar hazırlanacaktır.

4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

4.1. Faaliyet Planı ve Bütçe Tablosu

Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında 2023 yılı içerisinde yürütülmesi planlanan tüm faaliyetler ve faaliyetlere ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Tablo 14. YKF Faaliyet Planı ve Bütçe

Sıra no	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi	2023 Yılı Bütçesinden Ayrılan Tutar (TL)
1	Bölge Planı Çalışmaları	Faaliyet	Araştırma, Analiz ve Programlama	PPKB	YDO'lar	2022/1	2023/4	1.000.000
2	Hedef Ülkelerle İş Birliği Faaliyetleri	Faaliyet	İş Birliği ve Koordinasyon	YDO'lar	-	2023/1	2023/4	50.000
3	TR41 Beceri Geliştirme Programı	Faaliyet	İş Birliği ve Koordinasyon	PPKB, YDO'lar	PYB İDB	2023/1	2023/4	1.200.000
4	İstihdam Garantili Mesleki Eğitim Kursları	Faaliyet	İş Birliği ve Koordinasyon	PPKB, YDO'lar	PYB İDB	2023/1	2023/4	1.000.000
5	BEBKA Gençlik Buluşmaları	Faaliyet	İş Birliği ve Koordinasyon	PPKB	YDO'lar	2022/1	2023/4	150.000
6	Çocuk ve Genç Teknoloji Programları	Faaliyet	İş Birliği ve Koordinasyon	MİB	PPKB	2023/1	2023/2	250.000
7	Animasyon Sektörünün Geliştirilmesine Yönelik Tanıtım Faaliyetleri	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	Eskişehir YDO	MİB, PPKB	2022/3	2023/4	50.000
8	TR41 Bölgesi Yatırım İmkânlarının Etkin Tanıtımının Yapılması	Faaliyet	Tanıtım ve Yatırım Destek	YDO'lar		2023/1	2023/4	150.000
9	Proje Teklif Çağruları	Proje	Ajans Destekleri	PYB	MİB, İDB, PPKB	2023/1	2023/4	-
10	Güdümlü Proje Desteği	Proje	Ajans Destekleri	PYB	MİB, İDB, PPKB	2023/1	2023/4	-
11	Fizibilite Desteği	Proje	Ajans Destekleri	PYB	MİB, İDB, PPKB	2023/1	2023/4	2.000.000 ³⁶

³⁶ 600.000 TL 2022 yılı Fizibilite Desteği ödemelerinden devredecek tutar, 1.400.0000 TL ise 2023 yılı Fizibilite Desteği ödemeleri için ayrılan tutar.

Sıra no	Alt Bileşen Adı	Alt Bileşen Türü (Faaliyet, proje vs.)	Yöntem	Sorumlu Birim	İlgili Birim	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi	2023 Yılı Bütçesinden Ayrılan Tutar (TL)
12	Teknik Destek	Proje	Ajans Destekleri	PYB	MİB, İDB, PPKB	2023/1	2023/4	1.500.000

4.2. Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri

Yerel Kalkınma Fırsatları Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri kapsamında yürütülecek faaliyetler aşağıda yer almaktadır:

4.2.1. Bölge Planı Çalışmaları

a) Amaç

25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı "Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun"a dayanarak 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan BEBKA'nın temel amacı kamu kesimi, özel sektör, sivil toplum ve üniversiteler arasındaki koordinasyon ve iş birliğini sağlayarak bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak olarak belirlenmiştir.

Bu kapsamda BEBKA, Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinde kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasında iş birliğini geliştirerek kalkınmaya yön vermeyi, yerel sorunlara yine yerel odaklı çözümler sunarak kaynakların yerinde ve etkin kullanımıyla sürdürülebilir kalkınmaya sağlamayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanacak yeni Bölge Planı, BEBKA koordinasyonluğunda katılımcı, yenilikçi ve stratejik bir yaklaşım ile oluşturulacaktır. TR41 bölgesi için belirlenen vizyon, eksenler, analiz çalışmaları, öncelik ve tedbirlerin üzerinde durulacağı bölge planı ile bölgesel kalkınmaya hizmet eden tüm çalışmaları yönlendirip bölgesel gelişmeyi sağlamak hedeflenmektedir. Bununla birlikte Bölge Planı kapsamında yapılacak çalışmalar ile 2023 yılı sonrası için hazırlanacak olan yeni Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'ne de katkı sağlanacaktır.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Bölge planı, sürdürülebilir bölgesel kalkınmayı, bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmayı ve kaynakların yerinde ve etkin kullanımını hedefleyen; bölgedeki kamu kesimi, özel sektör, sivil toplum ve üniversiteler arasında koordinasyonu sağlayarak bölgesel program ve projelerin temelini oluşturacak bir strateji, koordinasyon ve yön verme belgesidir.

Türkiye'de bölge planlarına ilişkin yetkilendirme, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun Planların Hazırlanması ve Yürürlüğe Konulmasına ilişkin 8. Maddesi'nde "Bölge planları; sosyo-ekonomik gelişme eğilimlerini, yerleşmelerin gelişme potansiyelini, sektörel hedefleri, faaliyetlerin ve alt yapıların dağılımını belirlemek

üzere hazırlanacak bölge planlarını, gerekli gördüğü hallerde Devlet Planlama Teşkilatı yapar veya yaptırır." ifadesinde yer almaktadır.

14 Nisan 2020 tarih ve 31099 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 59 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 15.maddesi ile "Bölgesel gelişme ulusal stratejisi, bölge planları ve stratejilerinin hazırlık çalışmalarını yapmak veya yaptırmak, bu belgelerin sektörel ve tematik politikalarla uyum ve tamamlayıcılığını sağlayacak tedbirler geliştirmek" yetkisi Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğüne verilmiştir. 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkındaki Kanunda da kalkınma ajanslarının tüm faaliyetlerini bölge planları çerçevesinde yürütmeleri gerektiği ifade edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 41. maddesi ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 31. maddesinde belediyeler ve il özel idareleri stratejik planlarını varsa Bölge Planlarına uygun olarak hazırlanmasına yönelik hükümler bulunmaktadır. İmar Kanununun 5. ve 8. maddeleri gereğince Çevre Düzeni, Nazım ve Uygulama İmar Planlarının Bölge Plan kararlarına uygun olarak hazırlanması gerekmektedir. Üst ve alt ölçekli planlar arasında uyumu ve bütünlüğü sağlayıcı nitelikte olması öngörülen Bölge Planları, planlama hiyerarşisinde Ulusal Kalkınma Planları ile Çevre Düzeni Planları arasında yer almaktadır.

2024-2028 Bölge Planı hazırlıkları kapsamında, 2021 yılında ön hazırlıklar tamamlanarak Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün yazısı üzerine sürece öneriler hazırlanmıştır. 2022'de Ajans içinde çalışma takvimi ve yöntemi belirlenmiş, farklı birimlerin katılımıyla ilgili personelin yer aldığı Çalışma Grubu oluşturulmuş, Bölge Planı Hazırlık Kılavuzu temel alınarak mevcut durum analizi listesi düzenlenmiş, açık kaynaklarda yer alan veriler toplanmıştır. Resmi yazıyla temin edilmesi gereken verilerin bir kısmı temin edilirken, bir kısmında yazışmalar devam etmektedir.

Mevcut durum analizlerinin tamamlanmasının ardından, bölge paydaşları ile toplantılar ve çalıştaylar yapılacak, yüz yüze görüşmeler ve çevrim içi anketler düzenlenecektir. Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinin sahip olduğu potansiyellerden hareketle odak noktaları ve temalar belirlenecek, bunlardan hareketle hazırlanan eksenleri, öncelik ve tedbirleri kapsayacak bölge vizyonu oluşturulacaktır. Bu vizyon altında belirlenmiş eksenler doğrultusunda mevcut kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlayacak ve yerel potansiyeli harekete geçirecek bölgesel hedefler ve performans göstergeleri planın ana hedeflerini oluşturacaktır. Hedeflere ulaşılmasını sağlayacak tedbir, program ve proje önerilerinin belirlenmesiyle plan kurgusu şekillenecek, ikinci aşama çalıştaylarda ve ilçe ziyaretlerinde sunularak kamu, özel sektör ve sivil toplum kesimlerinin görüşleri alınacaktır. Buna ek olarak planda, bölgesel gelişme hedeflerinin mekânsal gelişmeye yansımaları olarak nitelendirilebilecek mekânsal gelişme öngörülerine yer verilecektir.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 15. Bölge Planı Çalışmaları Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Mevcut Durum Analizi Raporu	Adet	1	BEBKA
Bölge Planı	Adet	1	BEBKA
Bölge Mekânsal Gelişme Şeması	Adet	1	BEBKA

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Düzenlenen Bölge Planı Çalıştay Sayısı	Adet	6	BEBKA
Gerçekleştirilen İlçe Ziyareti Sayısı	Adet	20	BEBKA

d) Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Marmara Bölgesi'nde bulunan diğer kalkınma ajansları (MARKA, İSTKA, TRAKYAKA, GMKA) ile ortak çalışmalar yapılacak, tüm bölgeyi ilgilendiren konularda geliştirilecek plan, proje ve faaliyetlerde ortak hareket edilecektir. Ayrıca TR41 Bölgesi Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi'ne göre, TR41 Bölgesi, Türkiye'nin gerek nüfus gerek ekonomik değer üretme açısından ilk üç sırada yer alan İstanbul, Ankara ve İzmir illerini bir araya getiren bir mekânsal gelişim koridorunun odağında yer almaktadır. Bunun yanında, gece ışıkları verisi kullanılarak, üç il arasında giderek daha fazla belirginleşen bir mekânsal gelişim koridorunun ortaya çıktığını söylemek mümkün olabilir. Türkiye'nin büyümesinin önemli bir kısmı Batı Anadolu Mekânsal Gelişim Koridoru denilebilen bu hatta gerçekleşmektedir. Buna ek olarak, Osmangazi Köprüsü'nün açılmasının ardından İstanbul-İzmir Otoyolu ve Çandarlı Limanının da devreye girmesiyle koridorun ekonomik etkinliğinin artması beklenebilir. Bu kapsamda bahsi geçen mekânsal gelişim koridoru üzerinde yer alan kalkınma ajansları ile de iş birliği yapılması beklenmektedir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Bölge planı, TR41 Bölgesi'nde yürütülecek alt ölçekli plan ve strateji çalışmalarına yön verecek, BEBKA tarafından yürütülecek mali ve teknik destek programları ile diğer ajans faaliyetleri için genel çerçeve oluşturacaktır.

Bölge planını izlenmesi ve değerlendirmesi süreci, planda öngörülerin tedbirlere dönük uygulama ve çıktılara ait bilgilerin analiz edilerek bölge planının hedeflere ulaşma performansının ölçülmesi amacını taşımaktadır. Plan kararlarına dönük uygulamaların başlangıç ve ilerleme aşamalarında taşıdığı potansiyel risklerin ve ortaya çıkan hataların tespit edilip değerlendirilmesi, geleceğe dönük önlemlerin alınması izleme ve değerlendirme faaliyetleri kapsamında yer almaktadır.

İzleme ve değerlendirme faaliyetleri iki kademe üzerinden oluşturulan bölge planı hedeflerinin takibini sağlayacaktır. Bölge planı öncelikleri, bölge planının öngörülen hedeflere ulaşması amacıyla izleme ve değerlendirme yapılacak alanları ifade etmektedir. Tedbir, program ve proje önerileri ise ilgili önceliğin gerçekleştirilmesine dönük somut sonuçları kapsayan faaliyetler bütününe ifade etmektedir. Plan öncelik ve tedbirlerinin zaman ve maliyet açısından gerçekçi, sonuçlarının ölçülebilir ve sonuç odaklı olmasına çalışılacaktır. Öncelik ve tedbirlerin gerçekleşme durumu performans göstergeleri aracılığıyla takip edilecektir. Bu nedenle performans göstergeleri, hedeflerdeki gelişmelerin takip edilmesine imkân verecek şekilde ölçülebilir ve süreli olacak şekilde oluşturulmaya çalışılacaktır.

İzlemeden sonraki aşamada performans göstergeleri üzerinden değerlendirme yapılacaktır. Bu amaçla izleme süreci sonunda temin edilen verilerin yorumlanması ve analiz edilmesi hedeflenmektedir. Değerlendirme sürecinde plan hedeflerine uygulamaların etkinlik, etkililik ve sürdürülebilirlik boyutlarının

ortaya çıkarılması sağlanacaktır. Bölge planının izlenmesinden yerel düzeyde Ajans ve ulusal düzeyde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı sorumlu olacaktır. Tedbirlerde ifade edilen faaliyetlerin ilgili kurumlarla iş birliği halinde takip edilmesi, gerekli görüldüğü durumlarda faaliyetin daha başarılı gerçekleştirilmesi amacıyla yönlendirilme yapılması izleme ve değerlendirme faaliyetleri kapsamında yer almaktadır. Bölge planı kararları kapsamında yapılacak faaliyetler iki yılda bir hazırlanacak olan izleme ve değerlendirme raporları vasıtasıyla takip edilecektir.

4.3. İş Birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri

Yerel Kalkınma Fırsatları İş Birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri kapsamında yürütülecek faaliyetler aşağıda yer almaktadır:

4.3.1. Hedef Ülkelerle İş Birliği Faaliyetleri

a) Amaç

Başta yatırım destek ofisleri olmak üzere ajansın ilgili birimlerinin, bölgenin hedef, ihtiyaç ve sorunlarına yönelik olarak yurtdışında yeni iş birliklerinin tesis edilmesi ve mevcut iş birliklerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Ajansımızın geçmiş ve mevcut faaliyetleri ile öne çıkan sektörler dikkate alındığında Almanya ve Güney Kore ile yapılan faaliyetler ve iş birliği olanakları ön plana çıkmaktadır.

Bölge illerinin turizm ve yatırım ortamının tanıtımına yönelik doküman, görsel ve videolar Korece diline tercüme edilecek ve yayınların Güney Kore’de dağıtımı ve yayını ülkedeki paydaşlar aracılığı ile gerçekleştirilecektir. Ayrıca bölgemizin yatırım ortamının Güney Kore’de tanıtımı amacıyla, mevcut dokümanların Korece diline tercümesi ve Seul Büyükelçiliği başta olmak üzere ilgili kuruluşlar aracılığı ile potansiyel yatırımcılara ulaştırılması sağlanacaktır.

Endüstri 4.0 konusunda Güney Kore’deki bilgi birikiminin bölgemize aktarılması konusunda Kore Merkezli bir enstitünün bölgemizde kurulması veya oradaki bilgi birikiminin bölgemize aktarılması konusunda üniversitelerimiz ile gerekli girişimlerde bulunulacaktır. Gerektiğinde Güney Kore’deki Enstitü ve Ar-Ge merkezlerine bölgedeki paydaşlarla bir teknik ziyaret düzenlenecektir.

Ajansımız, Almanya’nın Hessen eyaletinde bulunan Hessen Trade & Invest GmbH (HTAI) ile oluşturmuş olduğu işbirliği protokolü dahilinde özellikle Almanya Hessen eyaletinde yer alan Animasyon Sektörünün bilgi birikiminden ve ortak iş yapma kültüründen faydalanılmasına, uluslararası ilişkilerinin geliştirilmesine, ikili iş birliklerinin tesis edilmesine, ticari faaliyetlerin desteklemesine, bilhassa Eskişehir animasyon sektörünün etkin tanıtımının yapılmasına ve bölgemize yeni yatırımcıların çekilmesine yönelik proje, program, etkinlik vb. faaliyetleri gerçekleştirmek üzere Almanya’yı hedef ülke olarak belirlemiştir.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 16. YKF Hedef Ülkelerle İş Birliği Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Kurum ziyareti	Adet	5	BEBKA
Tanıtım etkinliği	Adet	2	BEBKA

d) Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

İllerin yurtdışında tanıtımı amacıyla iş birliğindeki ülkelerle yürütülecek çalışmalarda gerek yereldeki gerekse yurtdışındaki paydaşlarla koordinasyon Ajans tarafından sağlanacaktır. Kore'de Seul Büyükelçiliği, THY Seul Ofisi ile yürütülen iş birliği faaliyetleri, Almanya'da Hessen Trade&Invest ile koordineli yürütülecektir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Yürütülen faaliyetlerin izleme ve değerlendirme süreçleri Yatırım Destek Ofisleri aracılığı ile takip edilecektir.

2019 yılında Güney Kore Cumhuriyetine bir tanıtım turu, Bursa'da Turizm Tanıtım Etkinliği ve 3 ilde Koreli Bloggerlara yönelik bir famtrip düzenlenmiştir. Ayrıca Kore Başkonsolosluğuna, Kore Turizm Organizasyonuna ve Korea Trade and Invest'e ziyaretler düzenlenmiştir. Kore'ye yapılan ziyaret esnasında da hem yatırımcılar hem de karşılıklı olarak bölge üniversiteleri arasında yürütülebilecek faaliyetler hakkında görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Bursa Valiliği ile Kore Cumhuriyeti Gyeongsangbuk-Do İli arasında iş birliği Mutabakat Zaptı 2010 yılında imzalanmıştır ve sonrasında karşılıklı ziyaret ve ortak çalışmalar yürütülmüştür.

4.3.2. TR41 Beceri Geliştirme Programı

a) Amaç

Genç İstihdamı teması kapsamında, bugünün işgücünü ve yeteneklerini iş hayatına hazırlamaya yardımcı olmak için gençleri, eğitimcileri ve endüstrileri bir araya getirerek; gençlere rekabet etme, deneyimleme ve seçtikleri becerilerde en iyi olmayı öğrenme şansı vermek amaçlanmaktadır. Program kapsamında meslek liseleri ve meslek yüksekokullarında son sınıfta öğrenim gören öğrencilerin Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinde eğitim ve endüstride öne çıkan alanlarda (Makine, Metal, Motorlu Araçlar, Endüstriyel Otomasyon, Elektrik-Elektronik, Mobilya, Seramik, Tekstil Teknolojileri vb.) uzmanlıklarını geliştirmeleri ve sergilemeleri hedeflenmektedir. Bu kapsamda becerisi yüksek gençleri motive etmek ve istihdam edilebilirliklerini kolaylaştırmak amacıyla bölgedeki sanayi kuruluşlarının ve paydaşların iş birliği ile TR41 Bölgesinde atölye faaliyetleri ve mesleki yarışmalardan oluşan beceri geliştirme programı düzenlenecektir. Etkinlik sonunda mesleki ve teknik becerilerin geliştirilmesini teşvik etmek ve diğer gençlere örnek olmak amacıyla başarılı öğrencilerin ödüllendirilmesinin yanı sıra mezun olduktan sonra istihdam edilmeleri de planlanmaktadır.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Yapılan saha çalışmalarında ve İŞKUR'un her yıl yayımladığı işgücü piyasası araştırma raporlarında imalat sanayisinin nitelikli teknik personele ihtiyaç duyduğu ortaya çıkmaktadır. Yayımlanan raporlarda Bölgemizdeki açık iş pozisyonlarına ve temininde güçlük çekilen meslek dallarına bakıldığında bu sorun net bir şekilde görülmektedir. Eğitim sisteminde ve işveren ayağında bu soruna yol açan birçok etmen ifade edilmektedir. Düzenlenmesi planlanan programla bu etmenlerden en azından birkaçına çözüm bulunmaya çalışılmaktadır. Beceri geliştirme programıyla mesleki eğitimin teşvik edilmesi, başarılı ve yetenekli öğrencilerin ödüllendirilmesi, nitelikli öğrencilerin istihdam edilmelerinin kolaylaştırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda düzenlenecek program nitelikli insan kaynağı yetiştirme konusunda belirlenen ulusal hedeflerle de örtüşmektedir. On Birinci Kalkınma Planı'nda belirlenen hedeflerden Rekabetçi Üretim ve Verimlilik hedefinde öncelikli imalat sanayii sektörlerinde nitelikli işgücü yetiştirilmesi, mesleki eğitimin bu yönde geliştirilmesi, gençlerin dijital becerilerinin artırılması, eğitim-istihdam-üretim ilişkisini güçlendirecek iş birliklerinin yapılması tedbirleri yer almaktadır. Bunun dışında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yayımladığı 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi çalışmasında ise sanayi ve teknolojinin ihtiyaç duyduğu yeni yetkinlikler, beceriler ve sektörel uzmanlıklar belirleneceği; gençlerin yenilikçilik ve girişimcilik becerileri edinmeleri için bilim ve teknoloji kampları düzenleneceği hedefleri belirlenmiştir. Buna ek olarak Millî Eğitim Bakanlığı'nın yayımlandığı 2023 Eğitim Vizyonu, Mesleki ve Teknik Eğitim alanında da mesleki eğitimde, sektör taleplerinin gerektirdiği yetkinlikler doğrultusunda ulusal meslek standartları dikkate alınarak, mesleki alan ve dallarda beceri uygulamalarının payının artırılacağı ifade edilmektedir.

Beceri geliştirme programının ülkemizde yeterince bilinmeyen ve kurulan uluslararası federasyona üye olmamıza rağmen düzenlenen yarışmalara katılımın düşük kaldığı "Worldskills" etkinliği için de bir fırsat olacağı düşünülmektedir.

Son olarak, söz konusu program Bakanlığımız tarafından belirlenen ve 2022-2023 yıllarında kalkınma ajanslarından odaklanılması beklenen "Genç İstihdamı" teması hedeflerine de doğrudan hizmet etmektedir. Bu bağlamda, düzenlenecek programın tema kapsamında hayata geçirilmesi beklenen beceri geliştirme programlarına örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

c) Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Geliştirilecek Beceri Başlığı Sayısı ³⁷	Adet	5	BEBKA
Programa Katılacak Öğrenci Sayısı	Adet	100	BEBKA
İstihdam Edilen Genç Sayısı	Adet	25	BEBKA

³⁷ Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinde eğitim ve endüstride öne çıkan alanlardan seçim yapılacaktır.

d) Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Düzenlenecek etkinlik BEBKA ve İl Milli Eğitim Müdürlükleri liderliğinde, bölgedeki sanayi çatı kuruluşları, iş insanları dernekleri ve özel sektör iş birliğiyle birlikte yürütülecektir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi, belirlenen sonuç ve çıktı hedefleri üzerinden gerçekleştirilecektir.

4.3.3. İstihdam Garantili Mesleki Eğitim Kursları

a) Amaç

2022 yılında Bölgede sanayi ve diğer sektörlerde ihtiyaç duyulan niteliklerin karşılanmasına yönelik eğitimler verilmiştir. Bu kapsamda; bölgedeki firmalar, teknokentler, OSB'ler, ticaret ve sanayi odaları, mesleki eğitim merkezleri ve vakıfları gibi kurum/kuruluşlarla yapılacak görüşmeler ve iş birlikleri doğrultusunda piyasanın ihtiyaç duyduğu nitelikler belirlenecek ve bu niteliklerin kazandırılmasına yönelik istihdam garantili mesleki eğitim programları düzenlenmiştir. 2023 yılında da yine bu amaçlara yönelik istihdam garantili mesleki eğitim programları düzenlenecektir.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

İŞKUR'un Bursa, Eskişehir ve Bilecik için ayrı ayrı yayımladığı 2021 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporlarına göre Bursa'da 898 işletmedeki 4.927açık işin 3.696'sı, Eskişehir'de 224 işletmedeki 1.420 açık işin 1.016 ve Bilecik'te 78 işletmedeki 883 açık işin 654'ü imalat sektöründe olduğu tespit edilmiştir. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımları incelendiğinde ise ilk sırada Tesis, Makine Operatörleri ve Montajcılar, ikinci sırada da Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar gelmektedir. Bunun dışında yine aynı raporlarda ortaya konulan sektörlerle göre temininde güçlük çekilen mesleklerdeki eleman sayılarına göre imalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Meslek gruplarına göre eleman temininde güçlük çekilen meslekler incelendiğinde ise Tesis, Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanların ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Söz konusu raporlara göre, bu meslek dallarında eleman temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sıralarda gerekli mesleki beceriye/niteliğe ve yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Yapılan görüşmelerde Bölgede eleman temininde güçlük çekilen meslek dallarında mesleki eğitim verilmesine rağmen talebin yeterince karşılanamadığı ifade edilmiştir. Mesleki eğitim merkezleri tarafından verilen eğitimlerin kapasitelerinin ve sayılarının artırılmasının gerekli olduğu belirtilmiştir. Bu sebeple Bakanlığımız tarafından belirlenen ve 2022-2023 yıllarında kalkınma ajanslarından odaklanılması beklenen "Genç İstihdamı" teması hedeflerine uygun olarak, temininde güçlük çekilen meslek dallarında sektörlerin ihtiyaçlarına göre istihdam garantili mesleki eğitim kursları düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda kurslar Bölgedeki mesleki eğitim merkezleri ve vakıfları, imalat sanayi firmaları, organize sanayi bölgeleri, ticaret ve sanayi odaları, iş insanları dernekleri ile iş birliği çerçevesinde düzenlenecektir.

c) Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Düzenlenecek Mesleki Eğitim Kursları ³⁸	Adet	10	BEBKA
Kurslara Katılacak Kursiyer Sayısı	Kişi	200	BEBKA
İstihdam Edilen Genç Sayısı	Kişi	120	BEBKA
Yetiştirilen Veri Bilimci Sayısı	Kişi	20	BEBKA

d) Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Düzenlenecek kurslar BEBKA ile mesleki eğitim merkezleri ve vakıfları, bölgedeki sanayi çatı kuruluşları, iş insanları dernekleri ve özel sektör iş birliğiyle birlikte yürütülecektir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi, belirlenen sonuç ve çıktı hedefleri üzerinden gerçekleştirilecektir.

4.3.4. BEBKA Gençlik Buluşmaları

a) Amaç

Genç İstihdamı teması kapsamında üniversite gençlerinin hem Ajans hem de sanayicilerle buluşturulması amaçlanmaktadır. Faaliyet kapsamında önce üniversitelerde yapılacak toplantılar ile üniversite öğrencisi gençlere kalkınma ajansları ve faaliyetleri hakkında bilgi verilecek, Ajans faaliyetlerini yönlendirmek amacıyla beklentileri ve görüşleri alınacaktır. Ajansın öğrencilerle gerçekleştirdiği buluşmaya aktif katılım sağlayan öğrencilerin sonrasında bölgedeki sanayiciler ile buluşması sağlanacaktır.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TR41 bölgesinde 6 adet üniversite bulunmakta olup YÖK istatistiklerine göre 2020-2021 yılında 160 binin üzerinde örgün öğretim öğrencisi bulunmaktadır. Ajansımız faaliyetlerinden üniversite öğrencilerinin bilgisi olmadığı ve süreçlere yeteri derecede dahil olmadıkları fark edilmiştir. Örneğin Ajans tarafından yürütülen SeedUP İnovatif Girişimcilik Programına veya daha önce yürütülen kodlama eğitimlerine öğrenciler de başvurabilmektedir. Ancak bu etkinlikler üniversiteler tarafından duyurulduğu halde yeteri kadar ilgi olmadığı gözlemlenmektedir. Ayrıca 2022 yılı genç istihdamı teması kapsamında yürütülecek faaliyetler hakkında öğrencilerin ihtiyaçlarının saptanması ve beklentilerinin öğrenilmesi de önem arz etmektedir. Üniversite sonrası iş hayatına başlayacak gençlerin bölgede önde gelen sanayici ve işverenlerle

³⁸ Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinde temininde güçlük çekilen meslek dallarında ve sanayinin ihtiyaç duyduğu alanlarda kurs düzenlenecektir.

buluşturulması planlanmaktadır. Bu nedenle Ajansın üniversite gençleri ile bir araya gelerek bu konuları istişare etmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

c) Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Toplantı Sayısı	Adet	6	BEBKA
Toplantılara Katılacak Öğrenci Sayısı	Adet	300	BEBKA

d) Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Düzenlenecek etkinlik BEBKA ve bölgedeki 6 üniversite iş birliğiyle yürütülecektir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi, belirlenen sonuç ve çıktı hedefleri üzerinden gerçekleştirilecektir.

4.3.5. Çocuk ve Genç Teknoloji Programları

a) Amaç

Çocuk ve Genç Teknoloji Programları ile TR41 bölgesinde yaşayan çocuklar ve gençlerin inovasyon, yenilikçilik, girişimcilik gibi birçok alanda kabiliyetlerinin artırılması ve bununla birlikte sosyal becerilerinin geliştirilerek geleceğe hazırlanmaları sağlayacak programlar düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, STK'lar, dernekler, özel sektör ve T3 Vakfı ile iş birliği içerisinde AR-GE ve yenilik altyapısını güçlendirecek, dijital dönüşüme öncülük edecek TEKNOFEST, DENEYAP gibi organizasyon iş birlikleri koordine edilecektir.

Bu programlardan Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı (T3 Vakfı) ve T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yürütücülüğünde, Türkiye'de millî teknolojinin geliştirilmesi konusunda kritik rol oynayan birçok kuruluşun paydaşlığıyla düzenlenen ve bu yıl altıncısı gerçekleştirilecek olan TEKNOFEST 2023 katılımı, yarışmalara yönelik bilgilendirme, farkındalık semineri, uygulamalı proje hazırlama eğitimleri gibi organizasyonlar düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı, TÜBİTAK ve T3 Vakfı bir iş birliği ile başlatılan temel amacı Milli Teknoloji Hamlesinin itici gücünü oluşturacak, teknoloji üretme yetkinliği yüksek genç bireyler yetiştirmek olan DENEYAP Teknoloji Atölyeleri 81 ilde kurulmuştur. DENEYAP Teknoloji atölyelerinden biri de Ajansımızın hizmet binasında faaliyete geçmiştir.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yayımladığı 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi çalışmasında sanayi ve teknolojinin ihtiyaç duyduğu yeni yetkinlikler, beceriler ve sektörel uzmanlıklar belirleneceği; gençlerin

yenilikçilik ve girişimcilik becerileri edinmeleri için bilim ve teknoloji kampları düzenleneceği hedefleri belirlenmiştir.

Gençlere, tasarım ve üretim, robotik ve kodlama, elektronik programlama ve nesnelerin interneti, nanoteknoloji ve malzeme bilimi, havacılık ve uzay teknolojileri gibi birçok başlıkta ücretsiz eğitimler verilen DENEYAP Atölyelerine katılım sağlayan gençlerin ürettikleri projelerini sergileyebilmeleri için proje şenlikleri düzenlenmesi planlanmaktadır. DENEYAP atölyesi çalışmalarına katılım sağlanacak, açılış ve kapanış etkinlikleri, proje geliştirme, proje yarışmaları düzenleme, TEKNOFEST takımlarının kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik iş birlikleri geliştirilecek ve faaliyetler düzenlenecektir.

c) Çıktı Hedefleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
TEKNOFEST'e başvuru yapan proje sayısı	Artış Miktarı	%10	BEBKA

d) Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Düzenlenecek etkinlikler Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda BEBKA, Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve ilgili kurumlar ile iş birliğiyle yürütülecektir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Yürütülen faaliyetlerin izleme ve değerlendirme süreçleri Mali ve İdari İşler Birimi tarafından takip edilecektir.

4.4. Tanıtım ve Yatırım Destek Faaliyetleri

Yerel Kalkınma Fırsatları Tanıtım ve Yatırım Destek Faaliyetleri kapsamında yürütülecek faaliyetler aşağıda yer almaktadır:

4.4.1. Animasyon Sektörünün Geliştirilmesine Yönelik Tanıtım Faaliyetleri

a) Amaç

Ülkemizde animasyon sektörü, son dönemde büyüme göstermiş olsa da ülkemizin küresel pazardan almış olduğu pay oldukça düşüktür. Yabancı yapımların payı, ülkemizde oldukça fazla olup özellikle çizgi dizi alanında talep yetersizliği mevcut iken, animasyonun kullanım alanları da henüz yeterince bilinmemektedir. Ülkemizde uluslararası animasyon festivalinin düzenlenmemesi, sektöre özgü ulusal bir stratejinin ve fon-teşvik mekanizmalarının yeterince olmaması, animasyon kültürünün henüz olgunlaşmaması ve uluslararası alanda co-production (ortak-yapım) anlaşmalarının yetersizliği sektörün en temel problemlerinin başında gelmektedir.

Animasyon sektörü, başta Eskişehir’de olmak üzere, TR 41 Bölgesinde gelişme potansiyeli yüksek olan sektörlerden birisi olarak değerlendirilmektedir. Eskişehir animasyon sektörü potansiyelini değerlendirerek, ülkemizin uluslararası pazar payını artırmak amacı ile sektörel ekosistemi güçlendirmek ve animasyon sektörünü geliştirmek hedeflenmektedir.

Animasyon sektörünün geliştirilmesi için belirlenen amaçlar aşağıdadır:

- Animasyon sektöründe insan kaynakları ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi
- Eskişehir animasyon sektörünün ve potansiyelinin ulusal ve uluslararası alanda tanıtımının sağlanması ve iş birliklerinin geliştirilmesi
- Eskişehir animasyon sektörünün mevcut durumunu ortaya koymak, sektördeki gelişmeleri yakından takip etmek ve değerlendirmek
- Animasyon sektörüne olan ilginin ve farkındalığın artırılmasının sağlanması

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Günümüzde animasyon, ülke ekonomilerine yaptığı katkının yanı sıra sosyal ve kültürel açıdan da dikkate alınması gereken katma değeri ve çarpan etkisi yüksek sektörlerden birisidir. Animasyonun yeni kuşakların yetiştirilmesinde, kültürel değerlerin genç nesillere aktarılmasında, çocuk ve gençlere bakış açısı kazandırılmasında, sanat kültürünün ve estetik zevklerin zenginleştirilmesinde etkisi yadsınamaz bir gerçektir. En önemli kitle iletişim araçlarından biri olarak kabul edilen animasyon yapımlarının niteliği, yaşanılan topluma, kültüre ve izleyici kitlesine olan yakınlığı ve işlevselliği günümüz iletişim çağında büyük önem arz etmektedir.

Kuzey Amerika, Avrupa ve Uzak Doğu ülkelerinin ekonomilerine önemli katkılar sağlayan sektörün, son 10 yılda ülkemizde de dikkatleri üzerine çekmeye başladığı görülmektedir. Ülkemizin üst ve orta ölçekli strateji belgelerinde yer almaya başlayan animasyon sektörü, ülkemizde bir gelişim süreci içerisinde. Bu süreç içerisinde, animasyon sektörüne yönelik yürütülecek çalışmalar, sektörün orta vadede daha da büyümesine ve ülke ekonomisine daha fazla katkıda bulunmasını sağlayacaktır.

Animasyon sektörü, yaratıcı endüstriler sınıfında yer alan sektörlerden bir tanesidir. Dünyada yaklaşık 1,2 trilyon dolar pazar hacmine sahip olan yaratıcı endüstriler içerisinde animasyon sektörünün payı %25’e ulaşmıştır.

On Birinci Kalkınma Planı İş ve Yatırım Ortamı Başlığı altında belirlenmiş, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile paydaş olan Ajansların “Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisinin belirlediği ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları tarafından Türkçe ve ihtiyaç duyulan yabancı dillerde sektör raporları hazırlanacak ve bu raporlar her yıl ilgili kurum ve kuruluşlarca güncellenecektir” politikası gereği Ajanslar tarafından buldukları bölgelerde sektör raporları hazırlanmaktadır.

Planda animasyon sektörünün geliştirilmesine yönelik faaliyetleri destekleyici hedef ve politikalar aşağıda yer almaktadır:

- Kültürümüzün temel unsurları, tarihimizin önemli şahsiyetleri, olayları, masal kahramanları ve kültürel zenginlik unsurlarımız tiyatro, sinema, belgesel, dizi ve çizgi filmlerle anlatılacaktır.

- Türk sinemasının dünyada tanınan bir marka haline gelmesi için sinema endüstrisinin gelişimi sağlanarak uluslararası rekabet gücü artırılabilecektir.
- Ülkemizi önemli bir film çekim merkezi haline getirmek üzere ülkemizde çekimi yapılacak yabancı yapımlar desteklenecektir.
- Sinema yapım, dağıtım ve gösterim faaliyetlerinde tekelleşmenin önüne geçmeye yönelik düzenlemeler yapılacak, kültür merkezi ve benzeri yapıların sinema statüsüyle kullanımının teşviki sağlanacaktır.

Planda yer alan politikalar göz önüne alındığında, ülkemizde bebek endüstri olarak değerlendirilmesi mümkün olan animasyon endüstrisini, dünyada tanınan bir marka haline getirecek ekosistemin kurulmasının önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Kültür endüstrisinin milli gelir, ihracat ve ülke tanıtımına katkısının artırılması ile ilgili yapılması gerekenler, animasyon sektörünü de ilgilendirmektedir. Sonuç olarak, ülkemizde animasyon sektörüne yönelik geliştirilecek politika ve uygulamalar ile dünyada ciddi bir pazar hacmine sahip bu sektörden ülkemizin de pay alması söz konusu olabilecektir.

Bölge Planı ile 2014-2023 kapsamında bölgenin temel öncelikleri belirlenmiştir. Bu temel önceliklerden birisi de bölgenin öncü ve potansiyeli olan stratejik sektörlerinin geliştirilerek, ileri teknoloji kullanan sanayi üretimine geçilmesidir. Bölge Planında kültür endüstrisi, sinema ve animasyon sektörlerinde bölge illerinin potansiyelinin en üst düzeyde değerlendirilmesi, alternatif sektörlerin geliştirilerek bölgenin rekabet gücünün artırılmasında önemli rol üstleneceği ifade edilmiştir.

Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofislerinin görevleri arasında Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri Yönetmeliği ile belirlenmiş, yatırımcı odaklı, somut ve anlaşılır analiz, raporlama ve strateji çalışmalarının yapılması mevcuttur.

Ajansımız Eskişehir Yatırım Destek Ofisi tarafından hazırlanan Animasyon Sektörü Raporunda da ifade edildiği üzere; Eskişehir, sahip olduğu Anadolu Üniversitesi ve Osmangazi Üniversitesi ile sektöre nitelikli işgücü sağlayan önemli bir il konumundadır. Animasyon alanında 30 yıllık geçmişi ile ülkemizin en köklü üniversitesi olan Anadolu Üniversitesi, sektöre uzun yıllardır nitelikli iş gücü sağlamaktadır. 2022 yılı itibarıyla Eskişehir'de 9 (dokuz) adet animasyon stüdyosu faaliyet göstermektedir. Animasyon sektörü, emek-yoğun bir sektördür. Birçok Avrupa ve Kuzey Amerika ülkesine kıyasla, ülkemizde ve Eskişehir'de işgücü maliyetleri oldukça düşüktür. Amerika ve Kanada'da bir animatör yıllık 55.000\$ gelir elde ederken; ülkemizde ve Eskişehir'de bu gelir, 15.000\$'ın altındadır.

Animasyon Sektör Buluşmaları

2023 yılında yurtdışından ve yurt içinden firmalar bir araya getirilerek iş görüşmesi olanağı sağlanması, animasyonun diğer sektörlerle girdi olması ve co-production (ortak-yapım) anlaşmaları için görüşmeler yapılması amaçlanmaktadır.

Animasyon Sektörü Danışma Kurulu Toplantısı

Eskişehir; animasyon kullanım alanlarının yoğun olduğu İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Antalya ve Konya gibi önemli illerin merkezinde yer almaktadır. Kurumsal altyapıya bakıldığında Eskişehir'de animasyon

sektörü; Sanat ve Tasarım Fakültesi'ne sahip Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, ARİNKOM Teknoloji Transfer Ofisi, ETTOM Teknoloji Transfer Ofisi, Eskişehir Teknoloji Geliştirme Bölgesi, Eskişehir Ticaret Odası ve BEBKA gibi pek çok paydaşın ilgi alanındadır. Eskişehir, sahip olduğu konum, sosyo-kültürel altyapı ve animasyon sektörüne uygun yatırım ortamı ile sektörel açıdan önemli bir gelişme potansiyeline sahiptir. Tüm çalışmalarda iş birliği fırsatlarını arttırmaya yönelik olarak Sinema Genel Müdürlüğü, TRT, Üniversiteler, sektör temsilcileri vd. paydaşların katılımı ile düzenli olarak her yıl danışma kurulu toplantısı gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Yürütülecek faaliyetler ile ilgili iş birliği yapılması planlanan konular şunlardır:

- Eskişehir'de animasyon stüdyoları, Eskişehir Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nde faaliyet göstermektedir. Teknopark teşvikleri nedeniyle stüdyolar için en uygun yatırım yerleri Teknoparklar olmaktadır. Bu nedenle, ATAP ile koordinasyon çalışmaları yürütülecektir.
- Ülkemizdeki animasyon ve dijital işler alanında faaliyet gösteren firmalar ile ilgili/benzer sektörde uluslararası firmaları bir araya getiren sektör buluşmalarının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.
- Ülkemizdeki animasyon stüdyolarının Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı desteklerinden yararlanabilmesi adına iş birliği ve koordinasyon çalışmaları yürütülecektir.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 17. Animasyon Sektörünün Geliştirilmesine Yönelik Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Düzenlenen Animasyon Sektörü Danışma Kurulu Toplantısı sayısı	Adet	1	BEBKA
Animasyon Sektör Buluşması kapsamında gerçekleşen firma görüşme sayısı	Adet	10	BEBKA

d) Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Animasyon sektörü faaliyetlerinin ana yürütücüsü BEBKA olup, çalışma ekibi Eskişehir Yatırım Destek Ofisi uzmanlarından oluşturulacaktır.

2018 yılında kamu ve özel sektör temsilcilerinden Danışma Kurulu oluşturulmuştur. 2023 yılında da yılda en az bir kez olmak üzere Eskişehir Animasyon Sektörü Danışma Kurulu toplantıları gerçekleştirilecektir. Danışma kurulunda sektörel değerlendirmelerde bulunulacak olup sektöre yönelik faaliyetler ve çalışmalar gündeme alınacaktır. Danışma Kurulu, gerekli olan veri temini, raporlama, faaliyet koordinasyonu ve iş birliği konularında buldukları kurumlardaki teknik personellerin ajans personeli ile eşgüdümlü ve uyumlu bir biçimde çalışarak ilgili konularda gerekli yardımların sağlanmasından sorumludur.

Paydaşlara yüklenecek misyon; Animasyon Sektör Buluşmalarının düzenlenmesine ve tanıtımına ilişkin iş birliği çalışmalarının yürütülmesi, fon desteği, destek ve teşvik mekanizmaları ile kuluçka merkezi vb. proje önerilerinin ve modellerinin oluşturulmasına ilişkin iş birliği faaliyetlerinin yürütülmesidir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Animasyon sektörü kapsamında yürütülen/yürütülecek çalışmalar, Eskişehir Animasyon Sektörü Danışma Kurulu Toplantılarında gündeme alınacak ve değerlendirilecektir. Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi yapılacak olup performans göstergeleri üzerinden değerlendirilme gerçekleştirilecektir.

2023 yılına kadar animasyon sektörünün geliştirilmesi kapsamında iş birliğine yönelik gerçekleştirilen faaliyetler aşağıdadır:

- 4 Mart 2020 tarihinde, Eskişehir ilinde BEBKA koordinasyonunda Anadolu Üniversitesi iş birliği ile sektörel gelişmelerin ve bu sektörlerle yönelik BEBKA desteklerinin kapsam ve içeriğinin değerlendirildiği Danışma Kurulu Toplantısı yapılmıştır.
- Anadolu Üniversitesi ve Anadolu Teknoloji Araştırma Parkı gibi kurumlara iş birliği ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.
- 21 Nisan, 8 Mayıs ve 18 Mayıs 2020 tarihlerinde; COVID-19 pandemi sürecinin animasyon sektörüne etkileri, tehditler ve fırsatlar, dijital mecralar, dünyada animasyon sektöründeki gelişmelerin ele alındığı çevrimiçi paneller gerçekleştirilmiştir. Söz konusu webinar serisine canlı yayında yaklaşık 350 kişi katılım sağlamıştır. Bölge İl Millî Eğitim Müdürlükleri iş birliği ile animasyon sektörüne ilgi duyan ilgili bölümlerden yaklaşık 20 öğretmene Anadolu Üniversitesi ve Bahçeşehir Üniversitesi Animasyon Bölümleri, Anima Okul iş birliğinde “Animasyon Tarihi ve Türkiye, Animasyonda Senaryo, Animasyon teknikleri, 3D Animasyon, Animasyon yapım süreçleri” hakkında eğitimler verilmiş olup, söz konusu eğitimler BEBKA Youtube kanalından da canlı olarak yayınlanmıştır.
- Sektörün geliştirilmesi ve potansiyel iş birliklerinin ele alındığı özel sektör görüşmeleri gerçekleştirilmiştir.
- Animasyon firmalarının da içerisinde yer aldığı bir grup firmaya Yurtdışı Hedef Pazar Danışmanlık Programı kapsamında Kuzey Amerika İş Dünyası ve Ekonomisine Genel Bakış, Müşteri Araştırma ve Geliştirme Teknikleri, Kuzey Amerika'da Pazarlama Dinamikleri- Growth Hacking, Kuzey Amerika'da Pazarlama Dinamikleri- Arama Motoru Pazarlaması, Kuzey Amerika'da Satış Dinamikleri ve Etkif Sunum Teknikleri olmak üzere 5 farklı konu başlığında 10 saat eğitim aldırılmıştır.
- Animasyon firmalarının da içerisinde yer aldığı 35 firmaya Kanada pazarı üzerinden Kuzey Amerika pazarına açılmaları için Kuzey Amerika'dan uzmanlar tarafından 10 saat Kuzey Amerika Pazarı ve Ekonomisine Genel Bakış, Müşteri Araştırma ve Geliştirme Teknikleri, Pazarlama Dinamikleri- Growth Hacking, Arama Motoru Pazarlaması, Satış Dinamikleri, Etkif Sunum Teknikleri konularında eğitimler verildikten sonra seçilen 6 firmaya firmanın beklentileri ve ihtiyaçlarına uygun olarak, her bir firma için öncelikle Kanada pazarı üzerinden Kuzey Amerika pazarında yer alan potansiyel müşterilerle B2B görüşmeler ayarlanması, yatırım talebi olan firmalar için potansiyel yatırımcılarla görüşülmesi, inkübasyon ve girişim hızlandırma

fırsatlarını değerlendirmek isteyen firmalar için ilgili organizasyonlarla görüşülmesi, yurt içi ve yurtdışı pazarlama, yeni nesil pazarlama konularında danışmanlık verilmiştir.

- Eskişehir’de sektöre nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesini sağlayacak bir eğitim, geliştirme ve kuluçka temalı “Oyun ve Animasyon Geliştirme Merkezi” kurulması için kurum görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. Animasyon teknolojileri ve oyun geliştirme alanlarında faaliyet göstermekte olan veya gösterme ilgisi olan ekiplere çeşitli destekler sağlayarak sektörün güçlenmesini ve sektör paydaşlarının sağlıklı bir ekosistem oluşturmasını sağlayacak kuluçka merkezi ihtiyacı değerlendirilmiştir. Bu kapsamda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Üreten Şehirler Programına Anadolu Üniversitesi’nin başvuru sahibi olduğu proje iletilmiştir. Bakanlık tarafından onaylanan bu proje ile kuruluş süreci devam eden merkezde oyun ve animasyon alanlarında eğitim/mentorluk/danışmanlık hizmetleri; teknik altyapının kullanımını içeren uygulamalı faaliyetlerin bir arada yürütüldüğü bir ön kuluçka/kuluçka modelinin işletilmesi planlanmaktadır. Oyun/animasyon alanlarında yetenek/potansiyele sahip katılımcıların alana ilişkin temel teori ve uygulama bilgisinin geliştirilip birey/takımlar halinde üretime geçebilecekleri bir platform sunmak amaçlanmaktadır. Nihai hedefi ticarileştirme ve katma değeri yüksek ekonomik çıktılar elde etmek olan bu yolculuğun ilk adımı olacak merkezde katılımcılara yol haritaları çizilecek, katılımcılar girişimci, buluşçu gibi farklı rollerle ekosisteme katılacaktır. Yaratıcı sektörlerde ürün ve içerik üretiminin artmasını sağlayacak program ile unicorn şirketler çıkaran oyun sektöründe ve animasyon sektöründe katma değer sağlayacak ürünler ortaya çıkarılarak uzun vadede ülke ekonomisine katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Üniversitelerin ve sektörün, ülkenin gelişim hedefleri doğrultusunda birlikte çalışarak yaratıcı sektörlerde dışa bağımlılığı azaltmasına olanak sağlamak; bölgedeki ve ülkemizdeki mevcut startaplara ve şirketlere nitelikli elemanlar yetişmesine destek vermek bir diğer amaçtır.
- 8 Aralık 2021 tarihinde Animasyon Danışma Kurulu Toplantısı düzenlenmiştir. Sektöre yönelik bölgeye katma değer sağlayacak projelerin istişare edildiği toplantıya Sinema Genel Müdürlüğü, TRT Çocuk, ATAP A.Ş. gibi paydaş kurumlar ile sektör temsilcileri katılmıştır. Toplantıda devlet destekleri üzerinde durulmuş ve özellikle nitelikli personel ile eğitime duyulan ihtiyaca vurgu yapılmıştır.

4.4.2. TR41 Bölgesi Yatırım İmkânlarının Etkin Tanıtımının Yapılması

a) Amaç

Etkin bir tanıtım faaliyetinin yerine getirilmesi amacıyla, profesyonel bir yaklaşımla bölge tanıtımının ele alınması, buna yönelik stratejinin oluşturulması ve bu amaçla kullanılacak materyallerinin hazırlanması, hedeflenmektedir.

Yerli ve yabancı yatırımcı için, Bursa, Eskişehir ve Bilecik illerinin, yatırım ortamı ve potansiyelini tanıtmak üzere ve yatırıma ilişkin konularda gerekli rapor vb. çalışmaların basılı olarak paylaşılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Yatırım ortamı ile ilgili mevcut durumunu ortaya koymak, potansiyelini göstermek adına yatırım ortamını tanıtıcı basılı materyal basılması, yapılan toplantı/ görüşme/ araştırma sonuçları, yabancı yatırımcılar tarafından ihtiyaç olduğu belirtilen yatırıma ilişkin konularda bilgi notu, araştırma raporu, sektör raporu, tanıtıcı kitapçık ve broşür gibi süreç içinde ortaya çıkan ihtiyaçlara göre gerekli dokümanlar oluşturulup, tasarım vb. şekilde elektronik ve/ veya matbu şekilde paylaşılacaktır.

Yatırım-tanıtım çalışmalarına ve illerin sahip olduğu potansiyellerin etkin tanıtımına odaklanılarak doğru pazarlara ulaşılması hedeflenmektedir. Bundan yola çıkılarak tanıtım filmleri ve fotoğraflar gibi tanıtım materyallerinin hazırlanması planlanmaktadır.

5449 sayılı Kanununun 5. ve 16. maddeleri ile Kalkınma Ajanslarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili maddelerinde "Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla iş birliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapma görevi olduğu ifade edilmiştir.

Yatırım destek ve tanıtım faaliyetleri kapsamında çeşitli dokümanların hazırlanması ve daha önce hazırlanan dokümanların güncellenmesi planlanmaktadır. Yatırım Destek Ofislerine ait www.bursainvest.gov.tr, www.investineskisehir.gov.tr ve www.investinbilecik.gov.tr internet sayfalarının güncellemelerine devam edilecek, gerektiğinde yenilenecek ve sayfalar yatırım tanıtım ve destek konusunda bilgilendirmeler doğrultusunda zenginleştirilecektir.

Potansiyel yatırımcıların izlenmesi, doğrudan yabancı yatırımların çekilmesi ve yatırım karar süreçlerinde bölge illerinin yatırımcıların gündeminde tutulması çalışmalarına ağırlık verilecektir. Bölgeye yabancı yatırımcıların çekilmesi konusunda çalışmalar yapılacak, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile ortak yatırımcıya yer bulma ve yatırımcı çekme çalışmalarına devam edilecektir.

Yatırım süreçleri ile ilgili kuruluşlarla sürekli iş birliği sağlanmasına ve nitelikli bilgi paylaşımına devam edilecektir.

Yatırım projelerine ilişkin, bölgede ve bölge dışında oluşabilecek ticaret ve iş birliği imkânları hakkında yatırımcıların bilgilendirilmesine, paydaşlardan ve medyadan gelen ticaret ve iş fırsatları hakkında mevcut iletişim kanalları ile bilgilendirme yapılmaya devam edilecektir.

Potansiyel hedef yatırımcıların belirlenmesinden sonra:

- Bu firmaların internet siteleri ve kurumsal yayınları,
- Ekonomi gazeteleri ve sektör dergileri,
- Bölgede faaliyette bulunan sektör firmaları, ticaret ve sanayi odaları ile iş insanı dernekleri,
- Yurtdışında faaliyette bulunan Türk iş insanı dernekleri başta olmak üzere diğer Türk dernek ve vakıfları,
- Ticaret müşavirlikleri aracılığıyla firmanın katılacağı toplantılar, fuarlar, Türkiye ziyaretleri, firmanın faaliyet gösterdiği ülkelerde gerçekleşen önemli organizasyon ve toplantılar ve diğer organizasyonlar takip edilecektir.

Belirtilen organizasyonların yanında yurtdışında faaliyet gösteren Türk iş insanı dernekleri başta olmak üzere diğer Türk dernek ve vakıfları aracılığıyla, hedef firmaların karar verici konumundaki yöneticileri ile ilişki

kurulması sağlanacak ve bu kişilere bölge tanıtımı yapılacaktır. Firmalarda karar verici konumundaki kişilerle irtibat kurulması aşamasında yurtdışında faaliyet gösteren ticaret müşavirliklerinden de faydalanılacaktır.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TR41 Bölgesinin yatırım ortamına ilişkin güncel, doğru ve yatırıma ilişkin bilgilerin toplulaştırıldığı doküman ihtiyacı, illerimizde yatırımcılar için önem teşkil etmekte, yatırım tanıtımında önemli bir araç olarak kullanılabilir. Aynı zamanda, internet sitesi ve sosyal medya başta olmak üzere, fuar ve toplantılarda da yatırım ortamını tanıtıcı güncel yatırım tanıtım filmlerinin kullanılması, illerin yatırım ortamının tanıtımında önemli bir etki yaratmaktadır.

Buna istinaden, Bölgenin yatırım olanaklarının ve potansiyelinin tanıtımına yönelik olarak basılı ve görsel malzemeler hazırlanacaktır.

Tanıtım stratejisine göre ihtiyaç duyulduğunda gerek ulusal gerek uluslararası basına reklam verilecektir. Bölgeyi ve yatırım imkânlarını tanıtan materyaller, özellikle ticaret hacmimizin yüksek olduğu büyükelçiliklerdeki ticari ateşeler, tur operatörleri ve uluslararası fuarlara katılan kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılarak çeşitli kanallarla dağıtılması planlanmaktadır.

Ayrıca, yukarıda ismi geçen kanallar ile yatırım yapması muhtemel yatırımcılar tespit edilerek, bölgeye davet edilecektir. Davet edilen potansiyel yatırımcılara bölgeyi tanıtıcı programlar, geziler ve ikili iş görüşmeleri düzenlenecektir.

Yurt içi ve yurt dışından gelecek potansiyel yatırımcılar ve yatırımcıları bölgemiz illerine getirecek elçilik mensupları, ticari ateşeler, diğer ülkelerin tanıtım ajansları ve ticaret ve sanayi odaları için bölgenin yatırım ortamını tanıtıcı geziler, ticaret hacmini artıracak ikili görüşmeler, iş birliği organizasyonları ile fuarlar gibi çeşitli aktiviteler ve programlar düzenlenecektir.

Bölgenin yatırım tanıtımı olanaklarını araştırmak üzere Bölgeye gelen heyetlerin ağırlanması, programlarının oluşturulması ve eşlik edilmesi faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 18. TR41 Bölgesi Yatırım İmkânlarının Etkin Tanıtımının Yapılması Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Güncellenen yatırım ortamı kitabı/tanıtıcı materyal sayısı	Adet	3	BEBKA
Tanıtım Filmi Sayısı	Adet	3	BEBKA

d) Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Yönetim ve koordinasyon, ilgili illerin BEBKA Yatırım Destek Ofisleri tarafından; ildeki yatırıma ilişkin paydaşlar ile iş birliği içerisinde sürdürülecektir.

e) İzleme ve Değerlendirme

Yıllık çalışma programları doğrultusunda faaliyetlerin izlemesi, faaliyetin gerçekleştiği ildeki Yatırım Destek Ofisi tarafından yapılacak olup sonuç ve çıktı hedefleri üzerinden değerlendirilme gerçekleştirilecektir.

4.5. Ajans Destekleri

Yerel Kalkınma Fırsatları Ajans Destekleri kapsamında yürütülecek programlar aşağıda yer almaktadır:

4.5.1. Proje Teklif Çağruları

a) Amaç

Kalkınma Ajanslarının kuruluş amacı; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmaktır.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Bu amaçlara ulaşabilmek için en önemli araçlardan biri bölge planlarıdır. Katılımcı süreçlerle hazırlanan Bölge Planının üç temel gelişme eksenine ise; Uluslararası Alanda Yüksek Rekabet Gücü, Beşerî Gelişim ve Sosyal İçerme, Dengeli Mekânsal Gelişim ve Sürdürülebilir Çevre olarak belirlenmiştir. Bu gelişim eksenlerinin altında yer alan öncelik ve tedbirler, bölgenin gelişmesi için plan dönemi boyunca yapılacak faaliyetler ve ulaşılmaması amaçlanan hedefler için yol gösterici olacaktır.

Bu gelişim eksenleri altında yer alan amaç ve hedeflere ulaşabilmek amacıyla, 5449 sayılı Kanuna, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğine, Bölge Planına ve Destek Yönetimi Kılavuzunda belirtilen kriter ve standartlara uygun olarak, BEBKA tarafından bölgede mali destek programları yürütülmekte ve projeler finansman yönünden desteklenmektedir.

Buna istinaden, 2019 yılında Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı yürütülmesine başlanmıştır. Programa 65 adet proje başvuru olmuştur. Bu projelerden 27 adedi ile sözleşme imzalanmıştır. 26 adet projenin uygulama süreci 2021 yılında tamamlanmıştır. Nihai ödeme süreçlerinin 2022 yılında tamamlanmıştır.

c) Çıktı Hedefleri

2019 yılı Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı faaliyetlerine ilişkin çıktı göstergeleri aşağıdadır:

Tablo 19. Proje Teklif Çağruları Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Gerçekleşen	Doğrulama Kaynağı
Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı kapsamında gerçekleşen destek tutarı	Milyon TL	15	14,9	BEBKA
Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı kapsamında desteklenen proje sayısı	Adet	27	27	BEBKA

d) İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan Projelerde mal ve hizmet satın almalarının sunulan teknik şartnamelere uygun olarak gerçekleştirilmesi, sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilmiştir.

4.5.2. GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ

a) Amaç

Bölgede öne çıkan sektörlerin ihtiyaç duyduğu alanlarda insan kaynaklarının geliştirilmesi ve nitelikli ara eleman ihtiyacının karşılanmasıdır.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Belirtilen amaç doğrultusunda uygulamalı mesleki eğitim merkezi kurulmasına Ajans tarafından destek verilecektir.

Buna istinaden, Eskişehir Sanayi Odası'nın başvuru sahibi, Eskişehir Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ve Eskişehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün proje ortağı olduğu "Eskişehir Mesleki Eğitim Merkezi" GÜDÜMLÜ Projesinin uygulama süreci 09.07.2020 tarihinde imzalanan sözleşme ile başlamıştır. Proje süre kısaltma talebi sonrası 04.08.2021 tarihinde tamamlanmış ve 27.10.2021 tarihinde nihai ödemesi yapılmıştır.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 20. GÜDÜMLÜ PROJE ÇIKTI GÖSTERGELERİ

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Gerçekleşen	Doğrulama Kaynağı
Kurulacak Mesleki Eğitim Merkezi Sayısı	Adet	1	1	BEBKA

d) İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan yararlanıcıya, uygulama ve izleme sürecine ilişkin olarak eğitimler verilecektir. Sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanmış ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilmiştir.

4.5.3. Fizibilite Desteği

a) Amaç

TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik bölgesinde yerel ve bölgesel kalkınmaya ivme kazandıracak yatırım ve projelere ilişkin fizibilite çalışmalarına destek sağlamaktır.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla kalkınma ajanslarının verdiği desteklerden biri de “Fizibilite Desteği”dir. Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinin 27. maddesinde belirtildiği üzere; Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek verebilir.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 21. Fizibilite Desteği Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Güdümlü projeye dönüşen fizibilite raporu sayısı	Adet	1	BEBKA Güdümlü Proje Başvuruları
Destek kapsamında yaptırılan fizibilite çalışması	Adet	5	Program Kapanış Raporu

d) İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan yararlanıcıya yönelik fizibilite desteğinin uygulama ve izleme sürecine ilişkin olarak eğitimler verilecektir. Sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanacak ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilecektir.

4.5.4. Teknik Destek

a) Amaç

TR41 Bölgesindeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına; eğitim alınması, program ve plan hazırlanmasına katkı sağlanması, danışmanlık hizmeti alınması gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici faaliyetler ile destek sağlamaktır.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

“Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği”nin 32. maddesinde yer aldığı şekliyle ajanslar, yerel yönetimlerin başta planlama çalışmaları ile bölge plan ve programlarını uygulayıcı veya yerel kalkınma kapasitesini artırıcı faaliyetleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının ve bölgedeki sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek çalışmaları için eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik destek hizmetleri sağlayabilmektedir.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 22. Teknik Destek Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Teknik Destek Kapsamında Düzenlenen Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı	Kişi	500	Proje Nihai Raporu
Teknik Destek Faaliyetinden Doğrudan Faydalanan STK Sayısı	Kişi	8	Proje Nihai Raporu
Teknik Destek Kapsamında Danışmanlık Hizmeti Alan Kişi Sayısı	Kişi	100	Proje Nihai Raporu
Teknik Destek programından faydalanan kurum/kuruluş sayısı	Adet	30	Proje Nihai Raporu
Proje Hazırlama Becerisi Kazanan Kişi Sayısı	Kişi	50	Proje Nihai Raporu

d) İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında başarılı bulunup destek sözleşmesi imzalanan yararlanıcıya yönelik teknik desteğin uygulama ve izleme sürecine ilişkin olarak bilgilendirme yapılacaktır. Hizmet satın almaları sunulan teknik şartnamelere uygun olarak Ajans tarafından gerçekleştirilecektir. Sözleşme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi sağlanacak ve sürecin sözleşmelerde belirtilen kural ve usullere göre uygulanması temin edilecektir.

5. SOSYAL GELİŞMEYİ DESTEKLEME PROGRAMI (SOGEP)

a) Amaç

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)'in amacı, başta sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi düşük olan il ve ilçelerde olmak üzere uygulandığı yerlerde yerel dinamikleri harekete geçirerek yoksulluk, göç ve kentleşmeden kaynaklanan sosyal sorunları gidermek, değişen sosyal yapının ortaya çıkardığı ihtiyaçlara karşılık vermek, toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılmalarını sağlamak, istihdam edilebilirliği artırmak, sosyal içermeyi, sosyal girişimciliği ve yenilikçiliği desteklemek ve sosyal sorumluluk uygulamalarını yaygınlaştırmaktır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu çerçevesinde bölgemizde konu ile ilgili proje geliştirme süreci Ajansımız tarafından yürütülecektir.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Kalkınma Ajansları, Bölge vizyonuna ulaşmak üzere çeşitli proje ve faaliyetleri desteklemektedir. Bölgemizde sosyal gelişimin de desteklenmesi hedeflenerek toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha aktif şekilde katılmasının sağlanması amacıyla Ajansımız, Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programını (SOGEP) yürütmüştür. Program ile kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının projelerine destek verilecektir.

Program kapsamında belirlenen öncelikler kapsamında; istihdamın artırılmasına amacıyla mesleki bilgi ve becerilerin geliştirilmesi ile bölgedeki ihtiyaçlara uygun alanlarda nitelikli ve üretken beşerî sermayenin geliştirilmesi, sosyal girişimlerin kurulması ve kapasitelerinin artırılması, istihdam edilebilirliğe ve sosyal içermeye ilişkin yenilikçi modeller geliştirilmesi, sosyal girişimcilik ve sosyal yenilikçilik alanlarında hizmet veren hızlandırıcı programların uygulanması, toplumun dezavantajlı kesimlerinin yaşam kalitelerinin yükseltilmesi ve bu kesime sunulan hizmetlerin kalitesinin artırılması, sosyal sorunların çözümünde sosyal sorumluluk uygulamalarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu amaçla Ajansımız SOGEP kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarına, yerel yönetimlere, bölgedeki sivil toplum kuruluşlarına destek sağlayacaktır.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 23. SOGEP Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Program kapsamında gerçekleşen destek tutarı	Milyon TL	28 ³⁹	BEBKA

d) İzleme ve Değerlendirme

İzleme ve Değerlendirme Birimi, SOGEP kapsamında desteklenen projelerin satın alma, izleme ve değerlendirmesini yapacak, sonuç ve çıktıların takibini gerçekleştirecektir.

6. ÜRETEN ŞEHİRLER PROGRAMI

a) Amaç

Üreten Şehirler Programının amacı; sanayinin ülke genelinde dengeli gelişimi ve büyüme odaklarının uluslararası alanda rekabetçi bir üretim yapısına kavuşması için, işletmelerin küresel üretim sistemlerine entegrasyonunun güçlendirilmesi, şehirlerin uluslararası erişilebilirliğinin ve kentsel yaşam kalitesinin

³⁹ 2019, 2020, 2021 ve 2022 SOGEP MDP'ler kapsamında projeler henüz tamamlanamadığı için gerçekleşen tutarlar net değildir. Ancak, 2019-2021 SOGEP projeleri toplam destek tutarı onaylanan bütçe artışları sonrası 20,7 milyon TL, 2019-2022 SOGEP projeleri toplam destek tutarı onaylanan bütçe artışları sonrası 27,6 milyon TL'dir. 2022 SOGEP projelerinin sözleşme süreci henüz başlamamıştır.

yükseltilmesi, sanayi, teknoloji ve yenilik altyapıları ile beşerî sermaye ve kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesidir. Bölgemizde konu ile ilgili proje geliştirme sürecinde Anadolu Üniversitesi tarafından Üreten Şehirler Programı GÜdümlü Proje formatında uygulanacak bir proje başvurusu yapılmıştır. Bu kapsamda 2021 yılında “Eskişehir Oyun ve Animasyon Geliştirme Merkezi” kurulması çalışmaları ele alınmıştır. Söz konusu proje destek almaya hak kazanmış olup proje uygulama süreci devam etmektedir. 19.01.2022 tarihinde sözleşmesi imzalanan projenin 19.04.2023 tarihinde tamamlanması öngörülmektedir.

Üreten Şehirler Tematik Teknik Destek Programı kapsamında ise 2023 yılı için Temiz Üretim Danışmanlık Programının Eskişehir ilinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Programa ilişkin hazırlanan taslak başvuru rehberi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na iletilmiştir. Programın amacı; Eskişehir ilinde imalat sanayii özel sektör kuruluşlarının kapasitesinin geliştirilmesi, verimliliğinin artırılması ve sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla, temiz üretim konusunda teknik destek sağlamaktır. Programın önceliği ise Eskişehir ilinde imalat sanayiinde faaliyet gösteren işletmeler için verimliliğinin artırılması ve çevreye duyarlı üretimin desteklenmesi amacıyla temiz üretim etüt ve analizlerinin gerçekleştirilmesidir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu çerçevesinde bölgemizde konu ile ilgili proje yürütme süreci Ajansımız tarafından gerçekleştirilecektir.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Oyun ve Animasyon Geliştirme Merkezi ile Anadolu Üniversitesi'nin başvuru sahibi olduğu proje ile animasyon teknolojileri ve oyun geliştirme alanlarında faaliyet göstermekte olan veya gösterme ilgisi olan ekiplere çeşitli destekler sağlayarak sektörün güçlenmesini ve sektör paydaşlarının sağlıklı bir ekosistem oluşturmasını sağlayacak kuluçka merkezi kurulması planlanmaktadır. Projenin kapsamı oyun ve animasyon alanlarında eğitim/mentorluk/danışmanlık hizmetleri; teknik altyapının kullanımını içeren uygulamalı faaliyetlerin bir arada yürütüldüğü bir ön kuluçka/kuluçka modelini içermektedir. Oyun ve Animasyon Geliştirme Merkezi isimli yapının hedef kitlesi gençler/öğrenciler ve akademisyenler, freelance çalışanlar, oyun ve animasyon şirketleri, yatırımcı gruplar, ETGB, Ticaret Odası-Sanayi Odası-Yerel İdari Yapılar ve TTO'lar-Kuluçka Merkezleri ve Hızlandırıcılarıdır.

Üreten Şehirler Tematik Teknik Destek Temiz Üretim Danışmanlık Programı kapsamında yapılacak etüt çalışması ile tesiste kullanılan girdi (su, hammadde, ambalaj vb.) ve enerji kaynakları kullanımının tüm süreçlerde ölçülmesi ve analizlerinin yapılması sonrasında girdi, kaynak ve süreçlerin yönetimi için tasarruf potansiyelleri belirlenecektir.

c) Çıktı Hedefleri

Tablo 24. Üreten Şehirler Programı Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Üreten Şehirler GÜdümlü Proje kapsamında gerçekleşen destek tutarı	Milyon TL	2.5	BEBKA
Üreten Şehirler Tematik Teknik Destek Programı kapsamında gerçekleşen destek tutarı	Milyon TL	2	BEBKA

d) İzleme ve Değerlendirme

İzleme ve Değerlendirme Birimi, Üreten Şehirler Programı kapsamında desteklenen projenin satın alma, izleme ve değerlendirmesini yapacak, sonuç ve çıktıların takibini gerçekleştirecektir.

7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Bölge Planının gelişme eksenleri esas olmak üzere amaç, hedef ve stratejileri doğrultusunda bölgenin mevcut durumu ve potansiyeli dikkate alınarak belirlenen Sonuç Odaklı Programların geliştirilmesi 2023 yılında da devam edecektir. Bölgedeki paydaşların yetkinlikleri, insan kaynakları ve bütçe durumları göz önüne alınarak görev paylaşımları yapılacak ve bölgenin kalkınma hedeflerine ulaşma yolunda somut adımlar atılacaktır. 2023 yılı ve sonrasında Sonuç Odaklı Programların uygulama çalışmalarına hız verilecek mali ve teknik destekler bu stratejik alanlara odaklanacaktır. Ek olarak 2023 yılı itibarıyla, 2023 yılı sonrası için hazırlanacak olan yeni bölge planı çalışmalarına da yoğunlaşılacaktır.

Yenilik ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı kapsamında hem ajansımızın belli alanlara odaklanması hem de bölge potansiyelinin değerlendirilebilmesi amacıyla 2019 yılı içerisinde hazırlanan ve 2020 yılında nihai hale getirilen TR41 Bölgesi Yenilik ve Akıllı Uzmanlaşma Strateji Belgesi doğrultusunda ortaya konulan alanlara yönelik odaklı sektörel ihtisaslaşma, kümelenme, yönetim danışmanlığı ve mali destek programlarının oluşturulması amaçlanmaktadır. BEBKA koordinatörlüğünde, üniversite-sanayi iş birliğini destekleyici faaliyetler ele alınacaktır.

Yine ilgili Sonuç Odaklı Program kapsamında 2014 yılından beri sürdürülen Endüstriyel Simbiyoz Programı kapsamında sinerjilerin hayata geçirilmesi, gerekli sistematüğün oluşturulması ve sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik önlemlerin alınması için çalışmalar başlatılmıştır. 2018 yılında Endüstriyel Simbiyoz Mali Destek Programı'na çıkılmış olup, 2019 yılında bölge illerinde temiz üretim eğitimleri verilmiş ve OSB'lerde simbiyoz olanaklarının araştırılması için projeler yürütülmüştür. 2020 yılında çıkarılan Yenilik ve Verimlilik Mali Destek Programı ile kaynak verimliliği odağında, yalın üretim, enerji verimliliği, vb. konularda bölgede kurumsal kapasitenin artırılmasına yönelik programlar 2023 yılında da yürütülmeye devam edilecektir. Üreten Şehirler Tematik Teknik Destek Programı kapsamında 2023 yılı için Temiz Üretim Danışmanlık Programının Eskişehir ilinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Programın amacı; Eskişehir ilinde imalat sanayii özel sektör kuruluşlarının kapasitesinin geliştirilmesi, verimliliğinin artırılması ve sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla, temiz üretim konusunda teknik destek sağlamaktır.

2012 yılında üzerinde çalışılmaya başlanan girişimcilik konusunda ise faaliyetler 2023 yılında artarak devam edecektir. **Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı** altında girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesine yönelik bilgilendirme ve teknik altyapının geliştirilmesine yönelik yönlendirici faaliyetler 2023 yılı için planlanmaktadır. Bu kapsamda, 2023 yılında teknoloji ve sosyal odaklı girişim hızlandırma ve inovasyon odaklı mentorluk programı çalışmalarına devam edilmesi hedeflenmektedir. 2023 yılında bölgemizdeki girişimcilik ekosisteminin finansman enstrümanlarına yoğunlaşılması planlanmaktadır. Bu enstrümanlar içinde 2022 yılında ilan edilen Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı ve Kaynak çağrısı önemli bir rol oynayacaktır. Çağrı kapsamında sözleşme imzalanacak Girişim Sermayesi Yatırım Fonlarının bölgemizdeki startüplara yönelik yapacağı yatırımlar ekosistemi güçlendirecektir.

2009 yılından beri odak alanlarımızdan biri olan turizm ve kırsal kalkınma konusunda 2020 yılı için kurgulanan **Kırsal Kalkınma ve Turizm Tanıtım Sonuç Odaklı Programı**'na 2023 yılında da devam edilecektir. Bu programla bölgemizde kır-kent dengesinin gözetilerek kırsal alanlarda ekonomik faaliyetlerin

çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesiyle sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sağlanması; yerel zenginliklerin ve turizm potansiyelinin değerlendirilerek turizmde rekabet gücünün artırılması hedeflenmiştir. Turizmde ürün ve hizmet çeşitliliği ile kırsalda üretilen tarımsal ve geleneksel ürünlerin katma değerinin ve pazarlama imkânlarının artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Kurumsal Gelişim kapsamında, sektörel sonuç odaklı programlar kapsamındaki faaliyetlerle ilgili olarak izleme ve değerlendirme faaliyetleri, projelerin sonlandırılması ve kapanış faaliyetleri gibi tüm süreçlerin takibi ve raporlanması Ajansımız tarafından gerçekleştirilecektir.

Ajans nitelikli insan kaynakları ile bölgedeki diğer kamu kurum ve kuruluşlarının çalışmalarına destek sağlamakta, çeşitli iş birliklerinin geliştirilmesine ve rutin faaliyetler dışında kapasite geliştirici faaliyetlerin kurum ve kuruluşların gündemine gelmesine ve yürütülmesine öncülük etmektedir.

Kurumsallaşma anlamında, personelin teknik kapasitesinin en üst seviyeye çıkarılması ve yeni işe alınan personelin bölgeyi derinlemesine tanınmasına yönelik olarak eğitim ve inceleme çalışmalarının devam ettirilmesi ve bölgeye yönelik stratejik karar alabilecek kurum konumunun kuvvetlendirilmesi hedeflenmektedir.

Ajans sahip olduğu insan kaynakları ile Ajansın olanaklarını etkin bir şekilde kullanarak Bölge Planı vizyonunu hayata geçirmeyi hedeflemektedir. Bu hedefe ulaşmadaki temel aracı ise insan kaynakları politikası ile belirlenmiş çerçevede personelin eğitim altyapısıdır. Diğer yandan bu dönemde Ajansın kurumsal altyapısının geliştirilmesi planlanmaktadır.

2016 yılı mali destek programıyla ilgili olarak uygulama sonrası etki değerlendirme raporu hazırlanmış, 2022 yılı Haziran ayında Bakanlığa iletilmiştir. Bu analizden çıkan sonuçlar değerlendirilerek, programların yapılandırılması ve izleme süreçlerinde iyileştirme amaçlı gerekli tedbirler alınacaktır.

2018 yılı mali destek programlarının etki değerlendirme çalışmalarının da Ajans uzmanları tarafından 2023 yılı içerisinde tamamlanmış olması öngörülmektedir.

Gerek yerli gerekse de yabancı yatırımcı için önem arz eden bir konu haline gelen yatırıma uygun yerlerin önceden belirlenmesi ve sistematik bir yapıda yatırıma uygun yerlerin saptanması için gerekli çalışmalar 2023 yılında yürütülecektir.

Ayrıca, Bursa, Eskişehir ve Bilecik'teki yatırım destek ofisleri yatırım destek ve tanıtım faaliyetlerini daha etkin ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilecektir. Bölge illerindeki ofisler, o bölgedeki yatırımcılara ve yatırım imkânlarına dair daha net bir bakış açısı ve daha yakın bir sosyal sermaye ağı kurulabilmesine imkân verecektir. Yeni teşvik sistemi kapsamında Ajanslara verilen görevler doğrultusunda yatırım teşviklerinin izleme faaliyetleri devam edecektir.

Yerel Kalkınma Fırsatları altında, sonuç odaklı programlar bünyesinde yer almayan proje ve faaliyetlere yer verilmiştir. Bu kapsamda, Araştırma, Analiz ve Programlama Faaliyetleri, İş Birliği ve Koordinasyon Faaliyetleri, Kapasite Geliştirme Faaliyetleri, Tanıtım ve Yatırım Destek Faaliyetleri, Proje Teklif Çağruları ve GÜDÜMLÜ Proje Destekleri yürütülecek olup bölge illerinde gerçekleştirilebilecek güdümlü proje fikirlerinin hayata geçirilmesi sağlanacaktır. Dolayısıyla olası güdümlü proje uygulamalarının 2023-2024 yıllarında yapılması planlanmaktadır

